Абследавацца ў суседняй краіне

СТАР. 4

Чаму «Белрыба» выстаўлена на продаж?

СТАР. 5

Эдвард Вайніловіч: першы беларускі бізнесмен

СТАР. 6

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

6 мая 2014 г. АЎТОРАК № 82 (27692) Кошт 1800 рублёў

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

РАЗАМ МОЖНА ЗРАБІЦЬ ВЕЛЬМІ ШМАТ

Аляксандр Лукашэнка выступае за актыўны ўдзел царквы ў дзяржаўных справах

Пра гэта Прэзідэнт Беларусі заявіў на сустрэчы з Мітрапалітам Мінскім і Слуцкім Паўлам, Патрыяршым Экзархам усяе Беларусі. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што ў беларускім грамадстве царква адыграла каласальную ролю. «Царква фактычна не адхілена ад дзяржаўных пытанняў. Вы ведаеце мой пункт гледжання. Я не лічу, што царква — па-за дзяржавай. Я, наадварот, хачу, каб царква актыўна прымала ўдзел у дзяржаўных справах. Вядома, са сваёй далікатнасцю, асцярогай. Мы нават вучымся ў царквы такім чынам працаваць», — сказаў Прэзідэнт.

Фота БЕЛТА.

Прэзідэнт таксама адзначыў, што ў Беларусі традыцыйна ўсталяваліся добрыя адносіны паміж дзяржавай і царквой. «Калі мы зможам дадаткова да таго, што ўжо спланавалі, дадаткова да той сістэмы, у якой мы працуем з нашай праваслаўнай царквой, чымсьці дапамагчы, мы з задавальненнем дапаможам», — запэўніў беларускі лідар. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што камуністычная ідэалогія, якая існавала ў савецкія гады, не заўсёды была эфектыўная, тым не менш яна існавала і задавала пэўны кірунак у мысленні людзей. «Пасля распаду Савецкага Саюза мы да гэтага часу спрабуем неяк выстраіцца ідэалагічна», — сказаў Прэзідэнт. Аляксандр Лукашэнка растлумачыў, што ў гэтых умовах было натуральным звярнуцца да традыцыйных праваслаўных і хрысціянскіх каштоўнасцяў, тым больш што і ў камуністычнай ідэалогіі многае выкарыстоўвалася з таго, што прапаведавалі святары. «І мы не сталі ні адкідваць нічога, ні гвалтаваць людзей. Мы проста прапанавалі сваю дарогу ў храм і выкарыстоўвалі астатнія пастулаты нашай царквы. Мы проста разам дзейнічалі (дзяржава і царква. — Заўвага БЕЛТА), ні пра што не дамаўляючыся, ішлі ў патрэбным кірунку», — распавёў беларускі лідар.

Прэзідэнт выказаў упэўненасць, што царква і ў далейшым, знайшоўшы сваё месца ў грамадстве, будзе адыгрываць актыўную ролю.

Аляксандр Лукашэнка таксама адзначыў, што ён рэгулярна ўдзельнічае ў вырашэнні пытанняў, звязаных з царквой, і ў цэлым у яе ўзаемаадносінах з дзяржавай наладжана вельмі цеснае супрацоўніцтва. Акрамя таго, Аляксандр Лукашэнка адзначыў высокі ўзровень падтрымкі царквы ў беларускім грамадстве.

У сваю чаргу мітрапаліт Павел падзякаваў Прэзідэнту за разуменне і погляд на значэнне царквы для народа. «Я шчыра радуюся таму, што сёння тут, у гэтай квітнеючай краіне, стварыліся такія выдатныя ўзаемаадносіны паміж царквой і дзяржавай», — сказаў мітрапаліт Павел, адзначыўшы вялікую заслугу ў гэтым і свайго папярэдніка мітрапаліта Філарэта.

Паводле слоў уладыкі Паўла, сёння наладжана сумесная праца, «калі царква не ўмешваецца ў справы дзяржаўныя і дзяржава не ўмешваецца ў царкву. Але разам можна зрабіць вельмі шмат».

ЗАХАВАЦЬ І РАЗВІВАЦЬ

Прэзідэнт Беларусі лічыць недапушчальным разбураць СНД

Пра гэта кіраўнік беларускай дзяржавы заявіў на сустрэчы са старшынёй Выканкама — выканаўчым сакратаром СНД Сяргеем Лебедзевым, паведамляе БЕЛТА.

«Скажам шчыра, мы перажываем няпросты перыяд», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі. Разам з тым ён выказаў упэўненасць, што з існуючымі праблемамі ўдасца справіцца. «Але разбураць, хай нават не зусім такую, якую б мы хацелі, Садружнасць, да якой мы імкнемся, тым не менш нельга», — падкрэсліў беларускі лідар.

«Таму мы з вамі прынялі рашэнне аб тым, што СНД была, ёсць і будзе, што мы павінны працаваць, і рашэнне аб тым, што, калі па пэўных прычынах Украіна не зможа старшынстваваць сёлета ў Садружнасці, мы возьмем на сябе гэтую адказнасць як дзяржава, дзе размешчана штаб-кватэра Садружнасці», — сказаў Прэзідэнт.

У сваю чаргу старшыня Выканаўчага камітэта СНД Сяргей Лебедзеў выказаў кіраўніку беларускай дзяржавы шчырую ўдзячнасць за гатоўнасць другі раз запар прыняць старшынства ў СНД і правесці на беларускай зямлі цэлы шэраг важных форумаў, якія першапачаткова планаваліся ва Украіне. «Вы вельмі хутка падхапілі сцяг СНД. Мне імпануюць вашы словы, што па-іншаму і быць не магло, паколькі штаб-кватэра СНД знаходзіцца ў Мінску. У мяне і ў дзяржавах Садружнасці ёсць глыбокая ўпэўненасць, што старшынства Беларусі другі год запар пройдзе дастаткова паспяхова», — заявіў старшыня Выканкама СНД.

У гутарцы з журналістамі па выніках сустрэчы Сяргей Лебедзеў падкрэсліў, што Беларусь традыцыйна выступала і выступае за захаванне і ўмацаванне інтэграцыйнага супрацоўніцтва ў СНД, што пацвердзіў і Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка.

Не засталася без увагі ў ходзе сустрэчы і сітуацыя ў суседняй Украіне. «Мы з трывогай і заклапочанасцю гаварылі аб развіцці падзей ва Украіне. Гэта наш гістарычны традыцыйны партнёр і сусед незалежна ад сяброўства ў СНД, звязаны з іншымі краінамі Садружнасці мільёнамі сувязяў», — сказаў старшыня Выканкама СНД, адзначыўшы, што «ўсе дзяржавы Садружнасці выступаюць за больш хуткую стабілізацыю абстаноўкі ва Украіне, за дасягненне міру і згоды ва ўкраінскім грамадстве. Гэта адпавядала б інтарэсам не толькі ўкраінскага народа, але і інтарэсам усіх краін СНД. Гэта асабліва падкрэсліў і Прэзідэнт Беларусі».

Што датычыцца старшынства Беларусі ў СНД, за гэты час на яе тэрыторыі будзе праведзена нямала розных форумаў і канферэнцый. Найбліжэйшае з буйных мерапрыемстваў — сустрэча кіраўнікоў урадаў Садружнасці 30 мая ў Мінску. У сярэдзіне кастрычніка ў беларускай сталіцы запланаваны саміт кіраўнікоў дзяржаў СНД.

АЎТО БЕЗ НАРАКАННЯЎ

Дзяржава будзе ствараць умовы, каб насельніцтва купляла айчынныя машыны

Аляксандр Лукашэнка пратэсціраваў новыя легкавыя аўтамабілі Geely, выпрабленыя сумесным беларуска-кітайскім прадпрыемствам па выпуску легкавых аўтамабіляў СЗАТ «БелДжы», на вытворчых плошчах ААТ «Барысаўскі завод «Аўтагідраўзмацняльнік».

Як паведаміла БЕЛТА, кіраўнік дзяржавы праехаў па горадзе на Geely SC7 (седан) і Geely LC Cross (кампактны хэтчбэк), а потым сеў за руль новага красовера Geely EX7, які выпрабаваў на спецыяльным палігоне, дзе максімальна адноўлены ўмовы бездарожжа. У цэлым Прэзідэнт застаўся задаволеным тэхнічнымі характарыстыкамі машын. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што лічыць Geely SC7 машынай, якая цалкам падыходзіць для вадзіцеляў-пачаткоўцаў, і вельмі добра адазваўся аб дзвюх пратэсціраваных марках аўтамабіляў. Як запэўнівалі кіраўніка дзяржавы вытворцы, за час продажаў аўтамабіляў сур'ёзных нараканняў ад пакупнікоў не паступала, паўторных дэфектаў не выяўлена.

Па выніках тэст-драйва Прэзідэнт даў даручэнне ўраду прадумаць сістэму стымулявання продажаў аўтамабіляў Geely на ўнутраным рынку. «Стымуляваць продаж аўтамабіляў мы будзем разам. І дапамагаць, падштурхоўваць насельніцтва, каб яно купляла», — сказаў Прэзідэнт, дадаўшы, што падтрымка можа быць аказана ў выглядзе крэдытаў на доўгі час. «Мы падумаем ва ўрадзе, як падтрымаць беларуса, які купляе тут аўтамабіль. Пакуль — беларуса. Падумаем і аб іншых. Таму што якая розніца, хто будзе купляць аўтамабілі?» — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

СТАР. 2

БЕЛЫЯ ПТУШКІ ЗВЫЧАЙНАГА ШЧАСЦЯ

Гэты дом на адной з вуліц аграгарадка Навасёлкі Петрыкаўскага раёна прываблівае сваёй дагледжанасцю, пафарбаванымі ліштвамі і... птушкамі. Ужо болей за паўстагоддзе парачка галубкоў красуецца над кожным з вокнаў гасціннага дома Пятра і Клаўдзіі Дубінаў, сімвалізуючы любоў, згоду, шчасце і дабрабыт. Менавіта столькі крочаць па жыцці разам Пётр Піліпавіч і Клаўдзія Аляксандраўна, уласнымі рукамі збудаваўшы свой дом.

— Галубы спадарожнічаюць нам па жыцці з 1960 года, калі мясцовы майстар-цясляр Васіль Ракіцкі рабіў усю сталярку, і вокны таксама, — удакладняе гаспадар. — Я дапамагаў яму — пілкай выразаў узоры ліштваў, хацеў, каб дом быў яшчэ і прыгожым.

У гэтым доме выраслі трое дзяцей, прыязджаюць ужо дарослыя ўнукі. Адпрацаваўшы па шмат гадоў, дачакаліся пенсіі гаспадары. Белыя птушкі на ліштвах — сведкі хоць і нялёгкага, але годнага і вартага павагі жыцця гэтых простых людзей.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

ЦЫТАТА ДНЯ

Сяргей ДУБКОЎ, намеснік старшыні праўлення Нацбанка:

«Забарона на выдачу крэдытаў без даведак аб даходах скароціць колькасць спантанных пакупак у крамах, бо грамадзяне будуць больш абдумана падыходзіць да пытання аб атрыманні так званых «дробных» крэдытаў. Мы выбудавалі сістэму аналітыкі, таму мяркуем, што спантанныя пакупкі, якія ажыццяўляюцца насельніцтвам, прычым па аблегчанай сістэме крэдытавання, правакуюць прыняцце неадэкватных рашэнняў. І прапанавалі пэўную рэгламентацыю, каб купля тых ці іншых тавараў адбывалася разумна. На самой справе банку патрэбны кліенты, якія ўпэўнены ў сваіх даходах, умеюць правільна планаваць сваю фінансавую будучыню, сваю фінансавую нагрузку. Якраз для банка гэтая мера станоўчая».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 06.05.2014 г.

Долар ЗША	9990,00	▲
Еўра	13860,00	▲
Рас. руб.	279,00	■
Укр. грыўня	861,21	▲

■ Надвор'е

ЗАМАРАЗКІ І НАВАТ МОКРЫ СНЕГ

Сур'ёзна пацяплее толькі з чацвярга

У аўторак на тэрыторыю нашай краіны працягне паступаць халоднае паветра з поўначы Еўропы, паведаміла рэдакцыі спецыяліст Рэспубліканскага гідраметцэнтра Мінпрыроды Вольга Фядотава.

Таму сёння па паўночным усходзе пройдуць кароткачасовыя ападкі (дождж, магчымы мокры снег). Максімальная тэмпература паветра ўдзень складзе ад плюс 7 градусаў па паўночным усходзе да 14 цяпла па паўднёвым захадзе Беларусі. А вось 7 мая атмасферны фронт з боку Заходняй Еўропы прынясе да нас кароткачасовыя дажджы ўначы па захадзе краіны, а ўдзень — ужо паўсюдна. Тэмпература паветра ўначы на сераду складзе плюс 1-6 цяпла, а па ўсходзе прагназуюцца замаразкі да 0 — мінус 5 градусаў. Удзень тэмпературны фон складзе плюс 10-17 градусаў, а па паўднёвым захадзе Брэсцкай вобласці — да 18-20 цяпла.

Цяплець пачне толькі ў чацвер. Аднак месцамі чакаюцца невялікія дажджы і нават навальніцы. Тэмпература паветра ўначы будзе плюс 6-12 градусаў, удзень — 14-20, а па паўднёвым усходзе прыгрэе да 22 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У РАДЗЕ ЗАРЭГІСТРАВАНЫ ЗАКОНАПРАЕКТ АБ ПРАВЯДЗЕННІ АПЫТАННЯ АБ ДЭЦЭНТРАЛІЗАЦЫІ ЎЛАДЫ

У Вярхоўнай Радзе Украіны зарэгістраваны законапраект аб правядзенні ўсеўкраінскага кансультатыўнага апытання 25 мая па пытаннях, звязаных з дэцэнтралізацыяй улады. Як паведамляецца на сайце парламента, ён унесены прызначаным Вярхоўнай Радай прэм'ер-міністрам Арсеніем Яцанюком. Раней Яцанюк казаў пра неабходнасць разгляду закона аб агульнанацыянальным апытанні ў парламенце. «Агульнанацыянальнае апытанне будзе праходзіць па тых пытаннях, якія сёння хвалююць Украіну, — пытанні адзінства, тэрытарыяльнай цэласнасці дзяржавы і пытанні дэцэнтралізацыі ўлады», — адзначыў палітык.

НА ПАДВОДНЫХ ЛОДКАХ ВЯЛІКАБРЫТАНІІ І ФРАНЦЫІ БУДУЦЬ СЛУЖЫЦЬ ЖАНЧЫНЫ

На падводных лодках Каралеўскага ваенна-марскога флоту Вялікабрытаніі пачалі служыць жанчыны. Першымі брытанкамі, якія атрымалі допуск да падобнай службы, сталі тры жанчыны-лейтэнанты. Да службы на субмарынах дзяўчат рыхтавалі па спецыяльным курсе для падводнікаў. Раней жанчынам не дазвалялі служыць на падлодках з-за магчымых рызык для здароўя. Эксперты сцвярджалі, што павышанае ўтрыманне вуглякіслага газу аказвае на жаночы арганізм больш негатыўны ўплыў, чым на здароўе мужчын-падводнікаў. Аднак незалежнае даследаванне Інстытута марской медыцыны паказала, што такая служба супрацьпаказана толькі цяжарным жанчынам. Таксама стала вядома, што ўрад Вялікабрытаніі пачынае падрыхтоўку і іншых жанчын-падводнікаў. У 2015 годзе жанчыны пачнуць праходзіць службу на атамных падводных лодках, у тым ліку і найноўшых. Між тым камандаванне Ваенна-марскіх сіл Францыі таксама вырашыла ўпершыню дапусціць прадстаўніц слабага полу да нясення службы на атамных субмарынах з балістычнымі ракетамі. Эксперымент пачнецца ў 2015 годзе.

ISSN 1990 - 763X

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ГУЛЬНІ НА ПЛАНШЭТАХ І СМАРТФОНАХ ШКОДНЫЯ ДЛЯ МАЛЕНЬКІХ ДЗЯЦЕЙ

Даследаванне 65 сем'яў, што праводзілася Дзіцячым медыцынскім цэнтрам Коэна, выявіла сувязь паміж гульнямі і слаба развітай мовай, піша The Telegraph.

Атрымліваецца, гульні не развіваюць дзяцей, хоць бацькі так і не лічаць. Паводле статыстыкі, дзеці пачынаюць карыстацца сэнсарнымі прыладамі ў 11 месяцаў. І час выкарыстання складае прыкладна 30 хвілін у дзень. Розніцы ў развіцці ў дзяцей, якія гулялі ў «развіваючыя» і ў звычайныя гульні, няма, сцвярджаюць навукоўцы.

Аднак дзеці, якія гулялі ў звычайныя гульні накшталт Angry Birds або Fruit Ninja, усё-такі горш спраўляліся з тэстамі на маўленчыя навыкі, якія датычылі і разумення прамовы, і самога навыку гаворкі.

Эксперты заяўляюць, што тэхнічныя навінкі не могуць замяніць увагі бацькоў.

КОРАТКА

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка падпісаў распараджэнне «Аб зацвярджэнні рашэння савета спецыяльнага фонду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь па падтрымцы таленавітай моладзі і аб выдзяленні сродкаў на фінансаванне расходаў гэтага фонду ў 2014 годзе».

Пагадненне паміж урадамі Беларусі і Турцыі аб узаемнай адмене віз уступіць у сілу з 1 чэрвеня гэтага года. Гэта азначае, што беларускія грамадзяне змогуць знаходзіцца на тэрыторыі Турцыі на працягу 30 дзён з даты ўезду, не афармляючы візы. На працягу аднаго года можна будзе ўязджаць у Турцыю без візы шматразова, але агульны тэрмін такога знаходжання не павінен перавышаць 90 дзён.

Чэмпіянат свету-2014 па хакеі ў Мінску пройдзе без тытунёвага дыму. Курэнне будзе забаронена не толькі ў «Мінск-Арэне» і «Чыжоўка-Арэне», але і ў прылеглых да іх фан-зонах.

■ Ведай нашых

«ЗАЛАТОЕ ПЯРО» — ЗА ПРАЕКТ «СУСТРЭЧА БЕЗ АБЦАСАЎ»

У Дзень друку ўзнагародзілі пераможцаў і лаўрэатаў рэспубліканскага конкурсу «Залатое пяро», які традыцыйна праводзіць Беларускі саюз журналістаў. Пераможцам у намінацыі «Лепшая работа ў інфармацыйных і аналітычных жанрах» стала наша калега, аўтарка творчага праекта «Сустрэча без абцасаў», рэдактар аддзела газеты «Звязда» Надзея Дрыла.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Паводле слоў **старшыні Беларускага саюза журналістаў Анатоля Лемяшонка,** «Залатое пяро» — гэта самы прэстыжны конкурс у беларускай журналістыцы, бо ў склад журы ўваходзяць сапраўдныя аксакалы пяра.

— Конкурс жыва рэагуе на выклікі часу, — адзначыў Анатоль Лемяшонак. — Напрыклад, сёлета мы ўвялі дзве новыя намінацыі. Падумалі, што не хапае добрых газетных нарысаў. Так з'явілася намінацыя «Лепшы нарыс», пераможцам у якой стаў Леанід Екель, аглядальнік газеты «СБ. Беларусь сегодня». Таксама ўвялі намінацыю «Прэмія за грамадзянскую пазіцыю журналіста», бо ў любой публікацыі вельмі важнай з'яўляецца грамадзянская пазіцыя самога аўтара. Пераможцам у гэтай намінацыі стаў старшыня Белтэлерадыёкампаніі Генадзь Давыдзька.

Усяго на конкурс было пададзена больш за 40 творчых работ, як з рэспубліканскіх, так і з рэгіянальных СМІ. Прычым, як адзначыў **першы намеснік старшыні Беларускага саюза журналістаў Вадзім Гігін,** насамрэч гэтая лічба значна большая, бо, перш чым трапіць на суд журы, творчыя папкі прайшлі строгі папярэдні адбор пярвічнымі журналісцкімі арганізацыямі.

— Хацелася б адзначыць, што ў нас вельмі актыўная і талковая моладзь, — падкрэсліў Анатоль Лемяшонак. — Нягледзячы на тое, што мы два гады таму ўвялі асобны конкурс для маладых журналістаў «Дэбют», яны ўмудраюцца перамагаць і ў гэтым конкурсе («Залатое пяро». — **Аўт.**), дзе раней, як правіла, прымалі ўдзел толькі вопытныя, мацёрыя акулы пяра.

Уладзімір ДРУК

АЎТО БЕЗ НАРАКАННЯЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Пры гэтым Прэзідэнт падкрэсліў, што сам вытворца аўтамабіляў павінен прыкласці намаганні, каб забяспечыць высокую якасць аўтамабіля па прымальнай цане.

Гутарачы з працоўным калектывам прадпрыемства «БелДжы», Аляксандр Лукашэнка закрануў і тэму міжнароднага супрацоўніцтва. Паводле яго слоў, Беларусь не можа сабе на шкоду ўвайсці ў Еўразійскі эканамічны саюз на няроўных умовах.

Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што калі Беларусь, Расія і Казахстан дамаўляюцца аб стварэнні саюза, «значыць, перашкод ужо быць не павінна і ўсім трэба працаваць на роўных умовах». «Так я паставіў пытанне перад сваімі калегамі-прэзідэнтамі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка аб нядаўняй сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў «тройкі» ў Мінску на пасяджэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага савета. «У апошнія дні ў Мінску ішла вельмі не тое што строгая — жорсткая размова наконт будучыні нашых легкавых аўтамабіляў. Зразумела, нашых партнёраў насцярожвае тое, што вы (СЗАТ «БелДжы») даволі паспяхова стартанулі, асабліва ў гэтым годзе, у першым квартале, — канстатаваў Прэзідэнт. — Вы ўжо на новым прадпрыемстве выйшлі на 10 працэнтаў рэнтабельнасці. Гэта нядрэнна. Летась было крыху больш як адзін працэнт, цяпер — у дзесяць разоў больш». Такіх паказчыкаў удалося дасягнуць, нягледзячы на тое, што назіраўся спад вытворчасці аўтамабіляў на расійскім рынку. «Але Geely дае рост — амаль 50 працэнтаў на расійскім рынку. Гэта, вядома, насцярожвае і расіян. Напэўна, думаюць аб тым, што кітайцы заб'юць расійскі аўтапрам з тэрыторыі Беларусі», — сказаў Прэзідэнт.

У сувязі з гэтым кіраўнік дзяржавы лічыць неабходным да стварэння ЕАЭС вырашыць з краінамі-партнёрамі ўсе праблемныя пытанні. На думку кіраўніка дзяржавы, цалкам зразумела, што кожная краіна спрабуе абараняць свой рынак, але калі ствараць саюз, то трэба першапачаткова дамовіцца аб раўнапраўных умовах работы.

Пад канец сваёй сустрэчы з працоўным калектывам прадпрыемства Прэзідэнт пажадаў: «Дай Бог, каб мы ціха, спакойна жылі сваім нармальным жыццём і ніколі не выходзілі на вуліцы і плошчы з дубінамі, кактэйлямі Молатава. Ужо сёння і з ружжамі, і з кулямётамі выходзяць, самалёты збіваюць, самі ў сваіх страляюць». Ён падкрэсліў, што да гэтага нельга дайсці. «Вось гэта самае галоўнае. Я проста хачу, каб мы спакойна працавалі. Няхай мы будзем 500-600 долараў атрымліваць, але будзем стабільна працаваць у цэхах», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Вечарам у Барысаве адбылася ўрачыстая цырымонія адкрыцця самага сучаснага футбольнага стадыёна ў краіне. Удзел у цырымоніі адкрыцця «Барысаў-Арэны» прыняў Прэзідэнт. Ён звярнуў увагу на тое, што стадыён не ўступае аналагічным збудаванням за мяжой і з'яўляецца цудоўным падарункам балельшчыкам, жыхарам Барысава і ў цэлым Міншчыны.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што беларускім футбольным камандам неабходна значна павысіць прафесійны ўзровень. «Спорт — футбол, хакей, іншыя віды — гэта ўжо не гульня, спаборніцтвы, барацьба, гэта вайна, і ты павінен змагацца за перамогу. Калі гэты настрой на перамогу будзе, мы абавязкова ўбачым тут «зорак» сусветнага футбола і іх пераможам», — сказаў Прэзідэнт.

Фота Надзеі БУЖАН.

■ Меркаванне

МЯСЦОВЫЯ НАВІНЫ БУДУЦЬ ЗАПАТРАБАВАНЫЯ ЗАЎСЁДЫ

Галіна ЛАЗОЎСКАЯ, член Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па правах чалавека, нацыянальных адносінах і сродках масавай інфармацыі, не адзін год адпрацавала ў журналістыцы: была рэдактарам аддзела радыё «Маладзечанскай газеты». Дэпутат выказала ўпэўненасць, што газетам не пагражае знікненне — яны проста паступова зменяцца пад уплывам патрабаванняў часу — стануць больш аналітычнымі, у той час як іх інтэрнэт-версіі возьмуць на сябе асноўную інфармацыйную нагрузку.

— Хачу звярнуцца да гістарычных аналогій. Са з'яўленнем радыё друкаваным выданням прадказвалі непазбежную пагібель. Але газеты засталіся. Выжылі яны і пасля росквіту тэлебачання. Сумняваюся, што той жа інтэрнэт вынесе адназначны вердыкт, маўляў, газеты аджылі сваё. Так, канкурэнцыя абавязкова будзе, яна нават узмоцніцца, бо вырасла цэлае пакаленне «дзяцей віртуальнай прасторы». Але чалавек не зможа ўвесь час заставацца сам-насам з «жалезам» — яму абавязкова трэба будзе звяртацца да друкаваных сродкаў масавай інфармацыі, каб грунтоўна паглыбіцца ў тую ці іншую праблему, пачытаць пра тое, што сапраўды цікава.

Галіна Лазоўская ўпэўнена, што раённыя газеты не знікнуць.

— Найперш кажу пра мясцовую перыёдыку — больш блізкую да чалавека. Ён будзе звяртацца да друкаванай версіі, каб прачытаць пра свой горад, сваю вёску, пра свайго калегу альбо суседа. Дарэчы, у Еўропе рэгіянальныя газеты паступова ператвараюцца ў сямейныя выданні, якія пішуць пра жыццё простых людзей, пра іх клопаты, захапленні...

Дарэчы, «Маладзечанская газета» ўжо не першы год працуе за кошт уласна заробленых сродкаў, атрыманых з даходаў ад рэкламы і накладу.

У Еўропе рэгіянальныя газеты паступова ператвараюцца ў сямейныя выданні, якія пішуць пра жыццё звычайных людзей, пра іх клопаты, захапленні...

— Апошнім часам многія раённыя газеты палепшылі сваю эканоміку, перасталі карыстацца датацыямі з бюджэту. Мяняецца да лепшага фінансавая сітуацыя і ў буйных рэспубліканскіх выданнях. Разам з тым дзяржава мае права падстаўляць плячо таму, хто пакуль аб'ектыўна не ў стане самастойна выжываць. Як-ніяк, але сродкі масавай інфармацыі былі і будуць чацвёртай уладай. Тут напрошваецца аналогія пра армію: хто не ў стане карміць свае войска, той будзе карміць чужое.

Дэпутат упэўнена, што раённыя газеты і сёння запатрабаваны ў чытача, асабліва ў прадстаўнікоў сярэдняга і старэйшага пакалення. Яны не толькі даносяць да гараджан і вяскоўцаў разнастайную інфармацыю, але і канкрэтную дапамогу аказваюць, якая тычыцца найперш вырашэння шматлікіх сацыяльна-бытавых праблем.

Надзея ЮШКЕВІЧ

■ Прафесійны Алімп

У БРАЗІЛІЮ, НА АЛІМПІЯДУ

Беларусь стала 68-й краінай, якая далучылася да WorldSkills International (WSI).

Мэтай гэтай унікальнай некамерцыйнай міжнароднай арганізацыі з'яўляецца папулярызацыя працоўных прафесій, у тым ліку праз правядзенне міжнародных спаборніцтваў, якія яшчэ называюць алімпіядай у прафесійным майстэрстве.

Арганізацыя ахоплівае 68% насельніцтва планеты і ўсе кантыненты, за выключэннем хіба што Антарктыды. Кожныя два гады WorldSkills праводзіць конкурс прафесійнага майстэрства ў шасці галінах: транспарт і лагістыка, будаўніцтва і тэхналогія будаўнічай вытворчасці, тэхналогія вытворчасці і тэхналогія машынабудавання, інфармацыйна-камунікацыйныя тэхналогіі, творчыя прафесіі і сацыяльна-бытавое абслугоўванне.

Апошнія спаборніцтвы прайшлі ў Лейпцыгу, сабралі 200 тысяч гледачоў і расцягнуліся ажно на чатыры дні. Пра гэта расказаў на сустрэчы з журналістамі **прэзідэнт WSI Сайман БАРТЛІ.** Але спаборніцтвы, па словах кіраўніка WSI, праводзяцца не дзеля саміх спаборніцтваў. Іх фармат выкарыстоўваецца для таго, каб дапамагчы прадстаўнікам самых розных краін павысіць прафесійныя кампетэнцыі і спрыяць распаўсюджванню ў свеце міжнародных прафесійных стандартаў.

Ёсць краіны, якія стабільна перамагаюць у міжнародных спаборніцтвах: так, на апошніх шасці чэмпіянатах лідзіравалі прадстаўнікі Карэі. Ці варта здзіўляцца такому факту, улічваючы, што менавіта гэтая краіна з'яўляецца самым паспяховым вытворцам у свеце? Ці ўсё наадварот: Карэя з'яўляецца самым паспяховым вытворцам у свеце дзякуючы менавіта высокай кваліфікацыі работнікаў, занятых у вытворчасці?

У ТОП-15 краін у Еўропе ўваходзяць Аўстрыя, Швейцарыя, Германія, Францыя, Вялікабрытанія, Фінляндыя. У азіяцкім рэгіёне лідзіруюць Японія і Кітай. Традыцыйна вельмі моцна выступаюць на спаборніцтвах прадстаўнікі Аўстраліі, а на амерыканскім кантыненце цуды прафесійнага майстэрства дэманструюць у апошнія 15 гадоў прадстаўнікі Бразіліі. Як зазначыў Сайман Бартлі, Бразілія выйшла са статусу «ніхто і нішто» ў плане авалодання прафесійнымі кампетэнцыямі, і гэта яскрава відаць па тэмпах развіцця эканомікі гэтай краіны. Наступныя «алімпійскія гульні» сярод прадстаўнікоў рабочых прафесій пройдуць у 2015 годзе ў Сан-Паўла ў Бразіліі. І ўдзел у іх упершыню возьмуць і беларусы. Прэзідэнт WSI кажа, што не можа прыгадаць выпадку, каб краіна, якая толькі што далучылася да спаборніцтваў, адразу здзейсніла магутны рывок і трапіла ў «топ» пераможцаў.

Але **дырэктар Рэспубліканскага інстытута прафесійнай адукацыі Аркадзь ШКЛЯР** настроены вельмі аптымістычна:

— Нам кажуць, што мы не можам адразу вылавіць вялікую рыбу, але мы паспрабуем гэта зрабіць. Ёсць намінацыі, дзе нам гэта пад сілу.

А 20-22 мая ў Футбольным манежы ў сталіцы пройдзе Першы нацыянальны чэмпіянат прафесійнага майстэрства сярод рабочых, служачых, спецыялістаў і навучэнцаў. Фактычна гэта будзе свята прафесійнай адукацыі, у рамках якога запланаваныя і «Млын моды», і майстар-класы па цырульніцкім майстэрстве, і многія іншыя мерапрыемствы.

— Не знайшлося ніводнай кампаніі, ніводнага прадпрыемства, куды б мы звярнуліся і нам бы там адмовілі ў падтрымцы: сваё самае сучаснае абсталяванне для спаборніцтваў прадаставяць «Фольксваген», «Бош», «Інтэграл», «Атлант» і іншыя. Мы замахнуліся адразу на 20 кампетэнцый. Удзел у чэмпіянаце возьмуць амаль дзве сотні прадстаўнікоў прафесійна-тэхнічных, сярэдніх спецыяльных і вышэйшых навучальных устаноў, — дадаў Аркадзь Шкляр.

Застаецца дадаць, што стаўленне да сістэмы прафесійнай адукацыі змяняецца ва ўсім свеце глабальна, таму што яе ўклад у сучасную эканоміку развітых краін цяжка пераацаніць.

Надзея НІКАЛАЕВА

1944-2014 70 гадоў вызвалення

ПАРТЫЗАНСКІ ФРОНТ

Такога руху супраціўлення, як у Беларусі, не было больш нідзе

Можна доўга падлічваць, колькі эшалонаў за час ваеннага ліхалецця пусцілі партызаны пад адхон, колькі акупантаў і іх прыслужнікаў знішчылі за гады Вялікай Айчыннай вайны, але нават праз сем мінулых ад ліхалецця дзесяцігоддзяў размах руху народнага супраціўлення ўражвае. 374 тысячы партызанаў і 70 тысяч падпольшчыкаў змагаліся ў тыле ворага на акупаванай беларускай зямлі. Гісторыкі кажуць: усе гады вайны на Беларусі фактычна дзейнічаў партызанскі фронт...

— Што адметна, савецкая ваенная дактрына ў канцы 1930-х гадоў не дапускала магчымасці выкарыстання партызанскага руху падчас баявых дзеянняў, — гаворыць доктар гістарычных навук, прафесар, загадчык аддзела ваеннай гісторыі і міждзяржаўных адносін Інстытута гісторыі НАН Беларусі Аляксей Літвін. — Тады меркавалася, што ў выпадку нападу праціўнік будзе тут жа спынены ўсімі сіламі, і пасля баі пяройдуць ужо на тэрыторыю ворага. Менавіта таму лічылася, што неабходнасці рыхтаваць людзей да дзеянняў ва ўмовах магчымай акупацыі няма. Хоць трэба заўважыць, што ў 20-я гады і нават у пачатку 30-х такая магчымасць дапускалася. Сярод партыйнага складу, супрацоўнікаў НКУС, ваенных нават праводзіліся спецыялізаваныя заняткі. Аднак усе яны былі згорнуты ў 1935 годзе, калі быў прыняты новы статут, у якім і была акрэслена тагачасная савецкая дактрына. І калі б тады хтосьці сказаў, што давядзецца ствараць партызанскія атрады, яго тут жа залічылі б у панікёры з усімі наступствамі.

Аднак ранейшыя ўяўленні пераламаў імклівы наступ немцаў у самым пачатку вайны. 29 чэрвеня 1941 года, калі акупанты ўжо занялі Мінск, была прынята Дырэктыва Саўнаркама СССР і ЦК ВКП(б), у якой і былі сфармуляваны асноўныя задачы партызанскага руху. Менавіта ад гэтага моманту партызаны пачалі дзейнічаць узаконена.

— Але ў раёнах, якія былі ўжо пад немцамі, партызанскія фарміраванні ствараліся стыхійна, — зазначае Аляксей Літвін. — Афіцэры і партыйныя работнікі, якія трапілі ў акружэнне, але ворагу ў палон не здаліся, уступілі ў барацьбу аўтаномна. Як правіла, яны выкарыстоўвалі старыя напрацоўкі, у прыватнасці, вопыт, атрыманы падчас грамадзянскай вайны...

Увогуле можна сказаць, што падчас усёй вайны нашы народныя мсціўцы былі ў цэнтры ўвагі. Адзінай з усіх акупаваных тэрыторый Саюза, дзе ў 1942 годзе адзначаўся найбольшы росквіт партызанскага руху, была менавіта Беларусь. Так, рост адзначаўся і ва Украіне, і ў Расіі, аднак адбывалася гэта за кошт рэгіёнаў, з якіх адступала Чырвоная Армія. А ў нас акупаванай была ўся рэспубліка. Імклівае распаўсюджванне партызанскага руху прывяло да стварэння вольных ад акупантаў зон, дзе была аднаўлена савецкая ўлада.

Да канца 1943 года буйных партызанскіх зон у Беларусі налічвалася 20. А на стыку Беларусі з іншымі саюзнымі рэспублікамі былі створаны партызанскія краі. Толькі ў адным з іх, які знаходзіўся ў раёне лініі Лоеў — Мазыр — Петрыкаў — Столін — Ракітна, пад абаронай народных змагароў было каля 200 тысяч чалавек! 10 тысяч квадратных кіламетраў займаў другі партызанскі край на стыку Беларусі, Расіі ды Латвіі, дзе разам дзейнічалі партызаны з усіх трох рэспублік. Натуральна, што масавае супраціўленне прыйшлося не даспадобы немцам.

— Акупанты сталі ствараць адмысловыя фарміраванні для барацьбы з партызанамі. Калі ў студзені 1944 года ў іх склад уваходзілі 30 тысяч карнікаў, то ў маі іх колькасць дагналі да 100 тысяч, — працягвае Аляксей Літвін. — Самая ж буйная карная аперацыя пад назвай «Свята вясны» адбывалася з 11 красавіка па 5 мая 1944 года супраць партызанаў Полацка-Лепельскай зоны. У баявых дзеяннях супраць партызан удзельнічала 60 тысяч салдат і афіцэраў, 137 танкаў, 235 артылерыйскіх гармат, 70 самалётаў, 2 браняпоезды. На чале аперацыі стаялі групенфюрэр войскаў СС, генеральны камісар Беларусі фон Готберг і камандуючы 3-й танкавай арміі генерал-палкоўнік Рэйнгардт. А хто ёй супрацьстаяў? 16 партызанскіх брыгад агульнай колькасцю ў 17,5 тысячы чалавек... Але немцам сваёй мэты дасягнуць так і не ўдалося.

Сёння беларускія і расійскія гісторыкі падрыхтавалі сумесную манаграфію аб вызваленні Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Яе асновай сталі дакументы як Стаўкі вярхоўнага камандавання, так і франтавыя архівы. Фотакопіі многіх дакументаў з'явяцца ў адкрытым друку ўпершыню.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

■ Меркаванне

ТРАГЕДЫЯ ЗА ТРАГЕДЫЯЙ

Найноўшая гісторыя Украіны фарміруецца на аснове новых памылак?

Падзеі 2 мая ў Адэсе, калі падчас масавых сутыкненняў і пры штучна арганізаваным пажары ў Доме прафсаюзаў загінулі 46 чалавек, а ў бальніцы трапіла больш за дзве сотні пацярпелых, сталі чарговай трагедыяй, супастаўнай па велізарнай колькасці ахвяр з кіеўскай бойняй, якая адбылася 19-20 лютага. Пры гэтым шанцы знайсці і прыцягнуць да суду сапраўдных вінаватых у абодвух здарэннях са страшным зыходам імкнуцца да нуля, паколькі ўладныя і сілавыя інстытуты ў краіне альбо паралізаваныя, альбо працуюць па неспасціжных для замежнікаў схемах. Дададзім да гэтага дзясяткі ахвяр з моманту пачатку «антытэрарыстычнай аперацыі» на паўднёвым усходзе Украіны. Падобна на тое, што найноўшая гісторыя Украіны фарміруецца на аснове ўсё новых і новых памылак, якія прыводзяць кожны раз да вялікай колькасці загінулых і параненых.

Беларусь не раз заяўляла, што ў яе інтарэсах адзіная і непадзельная Украіна. Але як гэтага дамагчыся? У заходняй і цэнтральнай частках Украіны дамінуе адзін пункт гледжання аб будучыні развіцця краіны, на паўднёвым усходзе — кардынальна іншы. Відавочна, што для захавання дзяржавы неабходна адчайна і настойліва шукаць агульныя падыходы, збліжаць пазіцыі, ісці на кампрамісы. Замест гэтага мы з'яўляемся сведкамі эскалацыі напружання, узаемных пагроз і абвінавачванняў, якія правакуюць такія масавыя і жорсткія расправы, як у Адэсе.

Чаму пагрозы, абвінавачванні ў сепаратызме і рэйды на баявых машынах пяхоты па гарадах паўднёвага ўсходу бесперспектыўныя для захавання тэрытарыяльнай цэласнасці ўкраінскай дзяржавы і толькі пагаршаюць сітуацыю?

Па-першае, перамовы, а не запалохванне, будуць плённыя, паколькі на паўднёвым усходзе Украіны пражывае больш за трэць насельніцтва краіны. У васьмі абласцях, якія складаюць рэгіён, пражывае амаль 19 млн чалавек. Вядома, не ўсе з іх падзяляюць пратэстныя настроі супраць новага кіеўскага ўрада, але лік незадаволеных рэзка павялічыцца пасля аблог гарадоў вайсковымі падраздзяленнямі, стралянінам на вуліцах і жахлівых карцін забітых і параненых, многія з якіх з'яўляюцца сябрамі або суседзямі. Такімі спосабамі папулярнасць ураду не заваяваць, і новых прыхільнікаў на паўднёвым усходзе не знайсці. Пастаянна захопліваць і кантраляваць пасля гэтага кожны захоплены горад Кіеў не можа, паколькі армія знаходзіцца ў вартым жалю стане, як і дзяржаўная казна.

А тое, што ў гэтай сітуацыі да ўдзелу ў вайсковых аперацыях прыцягваюць аматараў пастраляць з Заходняй Украіны, якія негатыўна ўспрымаюцца многімі на паўднёвым усходзе, толькі пагаршае становішча і сапраўды можа прывесці да росту сепаратысцкіх настрояў. Кантраляваць пры дапамозе арміі трэць краіны было б вельмі цяжка і дзяржаве, якая знаходзіцца ў нармальнай фінансавай сітуацыі.

Падобна на тое, што найноўшая гісторыя Украіны фарміруецца на аснове ўсё новых і новых памылак, якія прыводзяць кожны раз да вялікай колькасці загінулых і параненых.

Па-другое, неабходна ўлічваць і асаблівасці дамінуючых прафесій на паўднёвым усходзе. Там вельмі шмат металургічных прадпрыемстваў і шахт. Работнікі металургічных заводаў і шахцёры пастаянна працуюць у складаных, небяспечных для жыцця ўмовах, і да іх у любой краіне неабходна ставіцца вельмі далікатна.

Гэта не гарадскі «офісны планктон», а рашучыя людзі, якія не баяцца рызыкаваць, звыклыя да каманднай працы і здольныя хутка аб'ядноўвацца і паслядоўна адстойваць свае інтарэсы. У сілу гэтага ў ваенны час яны становяцца ідэальнымі салдатамі і асабліва цэняцца на прызыўных пунктах. Злаваць іх у мірны час у іх уласных гарадах і пасёлках з дапамогай вайсковых аперацый не варта любому ўраду ў любой краіне.

Па-трэцяе, пастаяннае негатыўнае згадванне ў праграмах навін і ток-шоу Кіева жыхароў паўднёвага ўсходу як сепаратыстаў, у дачыненні да якіх неабходна прымаць самыя жорсткія захады, пастаяннае супрацьпастаўленне іх патрыятычна настроеным грамадзянам краіны ў іншых абласцях, здольна на самой справе сфарміраваць у іх падобныя настроі. І людзі, якія ўсяго толькі хацелі паважлівага стаўлення да сваіх інтарэсаў з боку цэнтральнай улады, пачнуць сур'ёзна задумвацца аб тым, каб аддзяліцца ад краіны, у якой іх не толькі не захацелі выслухаць, але і кінулі супраць іх ваенную тэхніку.

Якія рэцэпты выратавання ўкраінскай дзяржаўнасці? Яны досыць простыя. Замест ваяўнічай і абвінаваўчай рыторыкі ў СМІ і выкарыстання войска ва ўласных гарадах, неабходна перайсці да перамоў з жыхарамі паўднёвага ўсходу.

Наўрад ці так ужо цяжка ва ўмовах пастаянных змен канстытуцыі ва ўкраінскай рэчаіснасці сканструяваць такі яе варыянт, які дазволіць жыхарам з рознымі этнічнымі каранямі адчуваць сябе ў бяспецы ў сваіх гарадах і сёлах, не баючыся нападак з боку жыхароў іншых абласцей. І чым хутчэй адбудзецца пераход да рэалізацыі такога сцэнара, тым больш шанцаў ва Украіны захаваць сваю тэрытарыяльную цэласнасць.

Сяргей КІЗІМА, доктар палітычных навук

НАВІНЫ ПАДЗЕІ ФАКТЫ

САЛЮТ, ХАКЕЙ І ПЕРАМОГА...

Паралельна са святкаваннем 9 Мая ў Мінску сёлета будуць праходзіць і мерапрыемствы, прысвечаныя адкрыццю чэмпіянату свету па хакеі.

— Традыцыйнае шэсце ветэранаў па праспекце Незалежнасці і ўскладанне вянкоў на плошчы Перамогі пройдзе 9 Мая з 10 да 11 гадзін. Адзінае адрозненне ад мінулых гадоў — невялікае скарачэнне маршруту. Шэсце сёлета пачнецца ад скрыжавання праспекта Незалежнасці і вуліцы Янкі Купалы, — паведаміў **начальнік упраўлення інфармацыі галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны Уладзімір Макараў.**

У сувязі з падрыхтоўкай да гэтага мерапрыемства 2 і 3 мая ў горадзе адбыліся трэніроўкі роты ганаровай варты.

Што датычыць канцэртных праграм, то, як звычайна, у кожным раёне сталіцы жыхароў запрашаюць да святочных пляцовак. Сёлета да звычайнага пераліку канцэртаў і забаў дададуцца мерапрыемствы ля «Мінск-Арэны», «Чыжоўка-Арэны» і Палаца спорту, якія будуць прысвечаны адкрыццю чэмпіянату свету па хакеі.

8 мая ў Палацы Рэспублікі пройдзе канцэрт майстроў мастацтваў. Сёлета арганізатары вырашылі зрабіць праграму на аснове песень Леаніда Уцёсава і Марка Бернэса. Выконвацца кампазіцыі будуць пад акампанемент аркестра народных інструментаў імя Л. Іванова Магілёўскай абласной філармоніі. Таксама гледачоў парадуюць выступленні салістаў Вялікага тэатра оперы і балета, артыстаў філармоніі, беларускай эстрады, тэатра і кіно. Па тэлебачанні канцэрт пакажуць удзень 9 мая.

Святочны салют паглядзець можна будзе 9 мая ў 22 гадзіны. Доўжыцца ён будзе 10 хвілін, а залпы чакаюцца з некалькіх месцаў. Гэта парк 50-годдзя Перамогі, пустка бліз вуліцы Прыгараднай, тэрыторыя аэрапорта «Мінск-1», раён Чыжоўскіх могілак і паўночна-ўсходні бераг вадасховішча «Дразды».

Ганна ГАРУСТОВІЧ.

ПАРАД АЎТО

У Лепельскім раёне 7 мая адбудзецца аўтапрабег, прысвечаны 70-й гадавіне вызвалення Беларусі, у якім возьмуць удзел каля 400 школьнікаў і навучэнцаў.

«Парад аўто» ўжо стаў традыцыйным. Калона стартуе ў райцэнтры, потым заедзе ва Ушачы, а фінішуе на тэрыторыі мемарыяльнага комплексу «Прарыў» (Ушацкі раён).

Паводле слоў **І. Урбана, начальніка аддзела ідэалагічнай працы, культуры і па справах моладзі райвыканкама,** у рамках мерапрыемства адбудуцца ўрачыстыя мітынгі, у тым ліку і з цырымоніяй прыёму ў рады піянерскай арганізацыі, уручэннем моладзі пуцёвак у трэці — працоўны — семестр. Падчас мерапрыемства будуць іграць ваенны і дзіцячы духавы аркестры, правядуць дэгустацыю страў паходнай кухні і г.д.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЖЫЛЛЁВАЕ БУДАЎНІЦТВА: ЛІДЗІРУЕ МІНСК

У першым квартале ў нашай краіне арганізацыямі ўсіх формаў уласнасці пабудавана 15,6 тысячы новых кватэр (1,25 млн квадратных метраў агульнай плошчы жылля), што складае 25% да прадугледжанага задання на год, паведамілі ў Нацыянальным статыстычным камітэце.

Эксперты Белстата падлічылі, што пераважнымі крыніцамі фінансавання жыллёвага будаўніцтва з'яўляюцца ўласныя сродкі насельніцтва (51,4% гэтых інвестыцый) і крэдыты банкаў (27,3%). Для грамадзян, якія стаяць на ўліку маючых патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, уведзена ў эксплуатацыю 622,4 тысячы квадратных метраў агульнай плошчы, або 49,8% ад агульнага аб'ёму ўведзенага жылля. У параўнанні з І кварталам мінулага года ўвод у эксплуатацыю жылля для гэтай катэгорыі грамадзян зменшыўся на 50,2 тыс. квадратных метраў. З агульнага аб'ёму ўведзенага жылля для чаргавікоў пабудавана: з выкарыстаннем дзяржаўнай падтрымкі — 478,4 тысячы квадратных метраў у тым ліку, у шматкватэрных жылых дамах у гарадах — 421,9 тысячы «квадратаў».

Трэба адзначыць той факт, што па жыллёвым будаўніцтве сёлета ўпэўнена лідзіруе сталіца, дзе ў першым квартале было ўзведзена амаль 340 тысяч квадратных метраў. Потым ідзе Мінская вобласць (256 тыс.), Брэсцкая (193,7 тыс.), Гомельская (158 тыс.), Гродзенская (139,2 тыс.), Магілёўская (91,5 тыс.) і Віцебская (70,7 тыс. кв.).

Сяргей КУРКАЧ.

КУРОРТЫ КРАСНАДАРСКАГА КРАЮ СТАЛІ БЛІЖЭЙ

Адбыўся першы рэгулярны авіярэйс па маршруце Мінск — Краснадар — Мінск. Палёты на гэтаму кірунку «Белавія» будзе праводзіць тройчы на тыдзень — па панядзелках, серадах і пятніцах на самалётах CRJ-100\200, Embraer-175, Boeing-737\500.

Краснадар — гэта сёмы пункт прызначэння ў Расійскай Федэрацыі, куды авіякампанія «Белавія» ажыццяўляе рэгулярныя рэйсы. Пачынаючы іх, яна ў першую чаргу разлічвае на жыхароў Беларусі, якія жадаюць адпачыць на курортах Краснадарскага краю, а таксама на ўжо сфарміраваны бізнес-паток. Апроч прамых пасажыраў, у авіякампаніі разлічваюць, што рэйсам скарыстаюцца і тыя, хто падарожнічае транзітам з Краснадара далей па маршрутнай сетцы «Белавія» праз Нацыянальны аэрапорт «Мінск». Як паведамілі ў аддзеле маркетынгу авіякампаніі, ужо на першым рэйсе з Краснадара ляцела каля 30 працэнтаў такіх транзітных пасажыраў, якія прадоўжылі свае падарожжы з Мінска ва Усходнюю і Заходнюю Еўропу.

ЗНІЖКА ДА ДАЧНАГА СЕЗОНА

Штогод у перыяд сельскагаспадарчых работ з 1 мая па 30 верасня грамадзяне, якія дасягнулі пенсійнага ўзросту (мужчыны 60 гадоў, жанчыны — 55), маюць права на зніжку ў 50 працэнтаў ад кошту праезду ў цягніках рэгіянальных ліній эканом-класа.

Гэта прадугледжана Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 29.04.2011 №176 «Аб дзяржаўнай падтрымцы пенсіянераў». Дакументам не прадугледжана прадастаўленне гэтай ільготы пры праездзе ў электрацягніках рэгіянальных ліній бізнес-класа (з нумараванымі месцамі). Таксама зніжка ў 50 працэнтаў не даецца пры праездзе ў цягніках гарадскіх ліній. У прэс-цэнтры Беларускай чыгункі нагадалі, што для набыцця праязных білетаў са зніжкай пасажырам неабходна прад'яўляць арыгіналы пенсійных пасведчанняў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Уважаемые акционеры открытого акционерного общества «Дорожно-строительный трест № 1, г. Витебск»

Размер дивидендов за 2013 год на одну акцию составляет 1808,9847781246 руб. Выплата дивидендов за 2013 год будет производиться до 27 июня 2014 года.
Порядок выплаты дивидендов:
- физическим лицам:
а) выплата по отдельным ведомостям, одновременно с перечислением на карт-счета;
б) почтовым переводом;
- юридическим лицам — путем перечисления на расчетный счет. УНН 300000398

■ Нефармат

ДАМОК У ВЁСЦЫ

Набыццём гэтага дома я абавязана ў тым ліку і калезе Вользе Мядзведзевай... Не, пра патрэбу мець нешта накшталт дачы ў маёй сям'і гаварылася даўно. Усё неяк рукі не даходзілі. А пасля серыі публікацый Вольгі «Гараджане ў вёсцы» я канчаткова ўсвядоміла, што дамок мне патрэбен. Як уцяміла і тое, што сам ён дакладна не прыйдзе, трэба займацца пошукамі. Нейкі час проста глядзела аб'явы, калі яны трапляліся на вочы. А на пачатку мінулай вясны пэўныя жыццёвыя абставіны падштурхнулі, і я занялася купляй ушчыльную. Дзеці знахозілі ў інтэрнэце абвесткі, мне заставалася ехаць і глядзець. Былі варыянты дамоў недалёка ад чыгункі, але нешта нам не падыходзіла. Гэты ж знаходзіўся далекавата ад шашы, кіламетры за тры, я ягоне думала тады, ехаць ці не. А калі першыя агледзіны сарваліся (гаспадар выбачыўся, патлумачыў, што на рабоце аварыя, ён ніяк пад'ехаць не можа), я вырашыла — не лёс. Наступным разам сама адмяніла паездку, спаслаўшыся на нейкія справы. А на трэці раз, калі патэлефанаваў гаспадар, згадзілася амаль што з ветлівасці. Аляксандр, так яго завуць, тады яшчэ пажартаваў, што, відаць, я дом куплю, раз ідзём да гэтага з такімі цяжкасцямі.

Калі ж мы заехалі туды, я зразумела, што гэты дом нечым адрозніваецца ад усіх, якія даводзілася бачыць раней. Не ведаю, як гэта растлумачыць. Чамусьці мне здалося, што тут жылі добрыя людзі. Ды і сын іх, які нас прывёз, аказаўся чалавекам сціплым, памяркоўным. Ён сказаў, што не прадаваў бы бацькоўскі дом, але пад Брэстам мае добрую дачу, а жонка сюды ездзіць не хоча... Быў пярэдадзень Вербнай нядзелі, гаспадар наламаў мне галінак вярбы. Рэчка Пульва цякла прама за агародамі... Тады я нічога канкрэтнага не адказала... А роўна праз тры дні мы ўжо аформілі ўсе дакументы, і я атрымала пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі аб'екта нерухомасці ў Камянецкім раёне — у пяцідзесяці кіламетрах ад Брэста.

І першае, што адчула — якая гэта адказнасць: дом з участкам зямлі. Участак мне дастаўся не малы, яго, зразумела, трэба падтрымліваць у парадку. Першае лета запомнілася цяжкасцямі з касьбой. У вёсцы пастаянных жыхароў засталося зусім мала. Нанаць касцоў удавалася толькі з мясцовых выпівох, якія нават грошы за работу браць адмаўляліся — з імі трэба было разлічвацца толькі пляшкамі. І калі я зайшла ў краму з пытаннем, якое спіртное ёсць, прадавец паставіла на прылавак бутэльку самага таннага віна са словамі: «Хопіць восъ гэтага, стольki гарэлкі выхлуклі, і ўсё ім мала!» Аказваецца, яна была ў курсе маёй касьбы і валодала дакладнай інфармацыяй нават пра колькасць выпітага, хоць ранейшыя пляшкі былі куплены не ў яе. А наогул тут усе пра ўсё ведаюць. Напрыклад, гэтая ж крамніца ў мяне потым неназойліва пацікавілася, хто нам мяняў электраправодку, ці скончылі мы паклейку шпалераў.

Сапраўды, за лета ўдалося памяняць праводку, зрабіць касметычны рамонт у пакоях. Хоць дом нам дастаўся не запушчаны, з электрычнасцю, нават з тэлефонам, але рамонту там не было шмат гадоў. І гэта быў наш, можна сказаць, першы вопыт. Бо для рамонту ў кватэры я наймаю спецыялістаў. А тут мы з дзецьмі пафарбавалі сцены, вокны, падлогу, наклеілі шпалеры. І аказалася, не так гэта страшна. Шмат што можна зрабіць сваімі рукамі. На гэтае лета засталіся сенцы і веранда, летась там нічога не паспелі зрабіць. І трэба будзе з часам пафарбаваць дом звонку. За зіму мы купілі матакасу, і цяпер не прыйдзецца нікога наймаць.

Для мяне вельмі непрывычным было, што хаты ў вёсцы стаяць даволі блізка адна ад адной. Са свайго падворка можна добра бачыць, што робіцца ў двары суседа. У маім родным доме сітуацыя зусім іншая. Суседзі ёсць толькі з аднаго боку, і да іх хады не менш за пяць хвілін. А мой сусед па новым доме палюўнічы, ён трымае шэсць сабак. І вальер для сабак размешчаны ледзь не пад самым маім акном. Але ж так, каб усё ідэальна, ніколі не бывае, — звычайна думаю я, калі прачынаюся ў чатыры раніцы ад сабачага рознагалосся. Затое ніякаму зладзюжку лезці не захочацца, па-філасофску разважае мой сусед, і з ім даводзіцца пагаджацца.

Наогул жа суседзі мае — людзі добрыя і прывeтлівыя. У іх заўсёды можна купіць кавалак сала, дзясятак яек ці кош бульбы. Адна з суседак гадуе свіней, таму можна набыць кавалак добрага мяса.

Але самае галоўнае, для чаго мы купілі дом, — магчымасць займець аддушыну ад тлумнага гарадскога жыцця. Калі пабудзеш выхадныя восъ тут, на паветры, зусім іншы настрой з'яўляецца, адчуваеш нейкае ўнутранае заспакаенне. Сапраўды, людзі вялікія грошы плацяць за магчымасць адпачыць у аграсядзібе, а тут — сваё. Ранкам залівающа птушкі, квітнее стары сад. Праўда, да ўсяго трэба прыкласці рукі, але я яно таго варта.

Цяпер я люблю раніцай, калі ўсе яшчэ спяць, пасядзець з кубкам кавы на лаўцы пад старой слівай. А калі яна ў квецені, чым не сакура? Мінулыя выхадныя заехаць удалося ўсяго на дзве гадзіны. Выйшла за свой сад: чаромха ад суседскага хлява расце аж да рэчкі — дрэвы ўжо вялікія, стаяць сцяной, і ўсё белае-белае. Успомніліся словы героя адной з маіх публікацый — івацэвіцкага краязнаўца Алеся Зайкі: «Калі хочаш даведацца, як выглядае рай, не сядзі ў хаце ў канцы красавіка і пачатку мая».

Святлана ЯСКЕВІЧ

ГЛЯДЗІЦЕ СЁННЯ ЎВЕЧАРЫ

Ад дзетак-панкаў да барадатай жанчыны: знаёмімся з канкурсантамі

Учора ў Капенгагене афіцыйна адкрыўся 59-ы міжнародны конкурс песні «Еўрабачанне». Удзел у ім бяруць артысты з 37 краін, сярод якіх, на жаль, мы не ўбачым галасістых прадстаўнікоў Балканаў — Сербіі, Харватыі, Босніі і Герцагавіны, а таксама Кіпра і Турцыі. З іншага боку, пасля невялікай паўзы на конкурс вярнуліся Польшча і Партугалія.

Сёння ўвечары адбудзецца першы паўфінал «Еўрабачання», у якім выступаюць 16 краін: Арменія, Латвія, Эстонія, Швецыя, Ісландыя, Албанія, Расія, Азербайджан, Украіна, Бельгія, Малдавія, Сан-Марына, Партугалія, Нідэрланды, Чарнагорыя, Венгрыя, а галасуюць таксама Іспанія, Францыя і Данія. Мы ж прапануем у чаканні тэлетрансляцыі бліжэй пазнаёміцца — зразумела, не з усімі, але з некаторымі найбольш яркімі ўдзельнікамі гэтага шоу.

САМЫЯ ПАДОБНЫЯ

Ажно дзве пары блізнят удзельнічаюць у сёлетнім песенным спаборніцтве. Адных — сясцёр Насцю і Машу Талмачовых, якія прадстаўляюць Расію, мы ўбачым ужо сёння ўвечары, другіх — французаў Ларана Ідзіра і Франсуа Джамеля — сустрэнем у складзе гурта «Twin Twin» 10 мая ўжо ў фінале. Праўда, калі дзяўчаты ўсяляк дэманструюць і падкрэсліваюць сваё падабенства, то па знешнім выглядзе хлопцаў, наадварот, не адразу здагадаешся, што яны браты.

У сясцёр Талмачовых на сцэне — суцэльны бляск і адна каса на дваіх.

17-гадовых сясцёр Талмачовых аматары «Еўрабачання» ўжо добра ведаюць: у 2006 годзе дзяўчаты выйгралі дзіцячы конкурс, а цяпер, пераскочыўшы мінімальную ўзроставую планку дарослага, спрабуюць свае сілы зноў. Дарэчы, конкурсную песню «Shine» для блізнят напісаў — хто б сумняваўся — Філіп Кіркораў, які неаднаразова прызнаваўся, што вірус «Еўрабачання» ў яго ў крыві.

САМЫЯ ІДЭЙНЫЯ

Барадатая жанчына з Аўстрыі Канчыта Вурст у непадрыхтаванай публікі выклікае, мякка кажучы, культурны шок. Але, аказваецца, эпатаж — не галоўная задача артыста (ці ўсё ж артысткі?), які пайшоў па слядах Даны International. На «Еўрабачанне» Канчыта прыехала з канкрэтнай місіяй — змагацца з забабонамі. Яна заклікае ацэньваць кожнага чалавека не па вонкавай абалонцы, а па тым, які ён знутры.

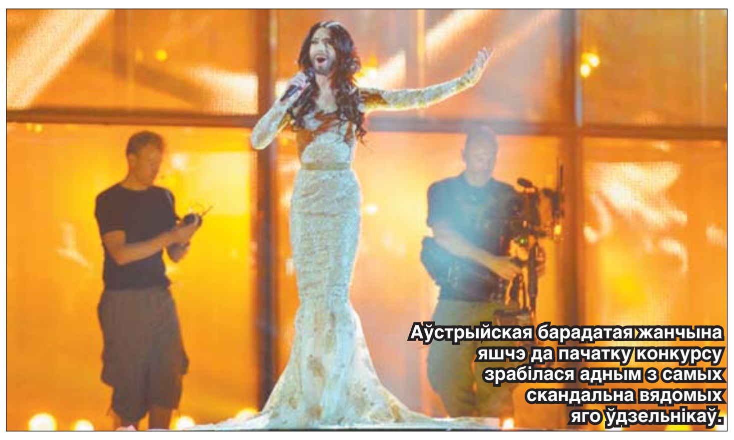

Аўстрыйская барадатая жанчына яшчэ да пачатку конкурсу зрабілася адным з самых скандальна вядомых яго ўдзельнікаў.

Паважаць адметнасць іншых — такая ідэя закладзена і ў песні прадстаўнікоў Ісландыі. Гурт «Pollapönk» (даслоўна — «Малышы, якія граюць панк») складаецца з чатырох брутальных барадатых мужчын, якія носяць рознакаляровыя касцюмы і падкрэсліваюць, што насамрэч вельмі добрыя і пушыстыя знутры. Кожны з іх жанаты і выхоўвае як мінімум двое дзетак. Больш за тое, двое ўдзельнікаў — прафесійныя дашкольныя педагогі, а яшчэ адзін — дэпутат парламента. Таму і песня іх — пра хлопчыка, які заікаецца і таму мае праблемы ў стасунках з навакольнымі — скіравана супраць здзекаў і прадузятасцяў любога кшталту.

САМАЯ ЎПАРТАЯ

Якое б месца ні заняла прадстаўніца Сан-Марына Валянціна Манета, яна ўжо ўвайшла ў гісторыю «Еўрабачання» як адна з чатырох артыстаў, якія тройчы запар (!) спрабавалі шчасця на конкурсе. У 2012-м спявачка заняла 14-е месца ў паўфінале, летась стала 11-й, паказаўшы лепшы ў гісторыі краіны вынік (пры тым міжнародная арганізацыя фан-клубаў «Еўрабачання» OГАЕ аддала ёй 2-е месца пасля перамогі). Калі гэтая тэндэнцыя захаваецца, сёлета Валянціна можа, нарэшце, прабіцца ў фінал.

Раней падобную мэтанакіраванасць дэманстравалі таксама Ліз Асія (Швейцарыя, 1956-1958, перамагла ў самым першым «Еўрабачанні»), Коры Брокен (Нідэрланды, 1956-1958, перамагла з другой спробы) і Уда Юргенс (Аўстрыя, 1964-1966, перамог у конкурсе 1966 года).

САМЫЯ ПРАДКАЗАЛЬНЫЯ

Фаварытам гэтага года ў букмекераў з'яўляецца прадстаўнік Арменіі — комік, спявак, акцёр і шоўмен Арам mp3, ён жа Арам Саркісян, цёзка па прозвішчы сусветна вядомай спявачкі Шэр. На суд публікі Арам прадставіць не што іншае, як лірычную баладу... з элементамі дабстэп. Стаўкі на перамогу фармацэўта, які спявае (менавіта такі дыплом мае за плячыма артыст), адна з вядучых букмекерскіх кантор, брытанская William Hill, прымае з каэфіцыентам 3.0 — гэта значыць, верагоднасць выйгрышу Арменіі ацэньваецца ў больш як 30%.

А вось на думку французскай суполкі і прафесійных аглядальнікаў «Еўрабачання», найбольшыя шанцы на перамогу ў конкурсе сёлета мае артыст з Венгрыі, 29-гадовы Андраш Калаі-Сондэрс. Яго конкурсная кампазіцыя «Running» («Бегчы») прысвечаная праблеме хатняга гвалту супраць дзяцей і напісана паводле гісторыі блізкай сяброўкі, якая ў дзяцінстве перажыла гэта, а сцэнічная пастаноўка выглядае, як адзначаюць крытыкі, «лаканічна, але напружана і моцна».

Аб праблеме хатняга гвалту ў нумары Венгрыі распавядае не толькі песня, але і танец.

Фота: www.eurovision.tv

Ужо сёння ўвечары вызначыцца, хто трапіць у першую шчаслівую дзясятку фіналістаў. А праз пару дзён, 8 мая, будзем «трымаць кулакі» за свайго ўдзельніка. Тэа, якога на конкурсе ахрысцілі «містарам Чызкейк», выйдзе на сцэну пад нумарам 10. Пакуль што, як адзначаюць удзельнікі беларускай дэлегацыі, усё ідзе добра, рэпетыцыямі на конкурснай сцэне артыст і педагогі па вакале задаволены, а паміж выступленнямі і інтэрв'ю ў спевака нават застаецца крыху часу на экскурсіі і адпачынак. Больш падрабязна пра закуліссе конкурсу, дарэчы, можна даведацца ад самога артыста: на сайце Белтэлерадыёкампаніі www.tvr.by ён вядзе афіцыйны анлайн-дзённік.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК

■ Пад гукі сярэднявечча

УСЯ ГІСТОРЫЯ — КАЛЯ РАТУШЫ

Летні музычна-турыстычны сезон адкрыўся ў Мінску. У гэтым годзе Верхні горад абвешчаны тэрыторыяй гасціннасці.

На ўрачыстым адкрыцці сезона каля ратушы мінчан і гасцей сталіцы сустракалі кароль Ягайла з нявестай Соф'яй Гальшанскай. Удзельнікі клубаў гістарычнай рэканструкцыі ўзнавілі фрагменты гістарычных падзей, звязаных з Мінскам. Побач — паходная кузня, дзе майстар на вачах у гледачоў рабіў адмысловыя ўпрыгажэнні і знаёміў з асновамі кавальскага рамяства. Трохі далей лучнікі прапаноўвалі пастраляць па мішэні. Для самых актыўных тэатр сярэднявечнай культуры «Явабрына» праводзіў майстар-класы па танцах. Забаўляць мінчан і гасцей горада каля ратушы абяцаюць кожную суботу і нядзелю з 10.00 да 23.00. Гараджане і госці Мінска ўбачаць старажытных славян і варагаў, салдат арміі Напалеона, пастановачныя рыцарскія баі. З мая па верасень у Верхнім горадзе будзе рэалізавана мноства музычных праектаў.

Марыны БЕГУНКОВА, фота аўтара.

МЫТНАЕ АФАРМЛЕННЕ — ЗА ЧАТЫРЫ ХВІЛІНЫ

Прагназуецца, што мытнае афармленне кожнага транспартнага сродку ўдзельнікаў і балельшчыкаў чэмпіянату свету па хакеі, якія будуць ехаць у Мінск праз аўтадарожныя пункты «Бераставіца», «Брузгі» (на мяжы з Польшчай) і «Прывалка» (на мяжы з Літвой) зойме 2-4 хвіліны.

Аб гэтым і іншых цікавінках па стварэнні спрыяльных умоў для перасячэння мяжы паведаміў журналістам у «Прывалках» намеснік старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі Сяргей Барысюк і начальнік Гродзенскай рэгіянальнай мытні Васіль Дземянцей. Там, як і ў іншых пунктах пропуску, праведзена маштабная работа па абнаўленні інфраструктуры. Абсталяваны асобныя калідоры. Яны абазначаны спецыяльнымі лагатыпамі для ўдзельнікаў чэмпіянату свету і балельшчыкаў. У кожнай змене мытных пастоў будуць спецыялісты з веданнем замежных моў. Гэта датычыцца і валанцёраў, якія будуць працаваць у зоне пагранічнага і мытнага кантролю.

Яны патлумачаць гасцям нашай краіны пасля доўнасць усіх працэдур, дапамогуць у запаўненні пасажырскіх мытных дэкларацый.

З 5 па 31 мая на Гродзенскай рэгіянальнай мытні будзе кругласутачна працаваць аператыўна-інфармацыйная група, якая праканcультуе грамадзян і юрыдычных асоб па пытаннях перамяшчэння тавараў і транспартных сродкаў цераз мяжу Мытнага саюза. Пры паступленні запытаў у электронным, пісьмовым выглядзе (па факсе) у адрас Гродзенскай рэгіянальнай мытні адказ будзе дадзены не пазней чым праз тры гадзіны.

Акрамя таго, непасрэдна ў пунктах пропуску будуць распаўсюджвацца памяткі на рускай, нямецкай, англійскай і французскай мовах з мінімальна неабходным аб'ёмам інфармацыі аб правілах перамяшчэння тавараў цераз мяжу Мытнага саюза (у тым ліку пералік забароненых і абмежаваных для перамяшчэння), адзінымі тэлефоннымі нумарамі па Беларусі. На памятцы таксама змешчаны QR-код тэматычнага раздзела сайта Дзяржаўнага мытнага камітэта, дзе можна больш падрабязна азнаёміцца з мытнымі правіламі Рэспублікі Беларусь.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

Фота Яраслава ВАНЮКЕВІЧА.

2014 IIHF WORLD CHAMPIONSHIP BELARUS Minsk

Вялікі хакей у Мінску

Да старту 3 дні

Каманды і балельшчыкі з усяго свету пачынаюць прыбываць у Беларусь. Сталіца на парозе вялікага свята хакея. Вось-вось на мінскіх арэнах разгорнуцца спартыўныя баталіі. Бясспрэчнымі лідарамі групы А, якія згуляюць у Чыжоўцы, з'яўляюцца зборныя Канады, Швецыі і Чэхіі, з якімі мы паспелі пазнаёміцца. Разгледзім прыкладна тых, хто з астатняй васьмёркі мае найбольшыя шанцы прабіцца ў чвэрцьфінал.

СЛАВАКІЯ

Каманда мае добрыя шанцы на выхад з групы. Яна адносіцца да сусветных хакейных лідараў. Гэта параўнальна маладая зборная, але ўжо досыць тытулаваная: у 2002 годзе славацкія хакеісты сталі чэмпіёнамі свету, у 2000-м заваявалі сярэбраныя медалі, у 2003-м — бронзавыя. На Алімпіядзе ў Ванкуверы спыніліся за крок ад п'едэстала — занялі 4-е месца. У Сочы славакі выступілі няўдала — сталі толькі адзінаццатымі. У рэйтынгу Міжнароднай федэрацыі хакея зборная займае 8-е месца. Аднак у Мінск камандзе Уладзіміра Вуйтэка прыйдзецца нялёгка: зборная недалічылася 15 хакеістаў, якія не будуць удзельнічаць у сусветным першынстве праз адмовы або траўмы. *«Многія гульцы не хочуць ехаць на чэмпіянат свету. Пасля Алімпійскіх гульняў вельмі цяжка сабраць добрую каманду. Чэмпіянат праходзіць позна, і гульцы адмаўляюцца з розных прычын. Цяжка будзе. І складана казаць пра перспектывы. Калі рэальна глядзець на рэчы, то чвэрцьфінал для зборнай Славакіі будзе вялікім поспехам»,* — сказаў **галоўны трэнер каманды Уладзімір Вуйтэк.**

Усё ж рулявому славакаў удалося прыцягнуць у зборную НХЛаўцаў Марціна Марынчына, Марэка Грывіка, Рыхарда Паніка і Томаша Татара. Дзесяць гульцоў прыехалі з клубаў Кантынентальнай хакейнай лігі. У склад увайшлі тры варатары: Юліус Гудачэк, Яраслаў Янус, Ян Лаца.

НАРВЕГІЯ

Зборная Нарвегіі ў апошнія гады зарэкамендавала сябе як самая прагрэсіўная зборная Еўропы. Нарвежцы трымаюцца ў дзясятцы найлепшых зборных свету. Цяпер яны займаюць 9-е месца ў рэйтынгу. Іх найлепшае дасягненне за апошнія гады — 6-е месца на чэмпіянаце свету ў 2011-м. На мінулай Алімпіядзе ў Сочы скандынавы занялі 12-е месца.

Зборная прадстаўлена ў асноўным гульцамі еўрапейскіх хакейных ліг. Толькі адзін прадстаўнік Нарвегіі гуляе ў мацнейшай хакейнай лізе. Гэта Матс Цукарэлла, які выступае ў камандзе «Нью-Ёрк Рэйнджэрс». Ужо 13 гадоў галоўным трэнерам скандынаўскай каманды з'яўляецца Рой Ёхансан. У Мінску зможа згуляць добра знаёмы беларускім аматарам хакея Ларс Хаўген. Ён, дарэчы, з'яўляецца адной з галоўных надзей нарвежцаў. Таксама магчымы ўдзел Юнаса Холеса з «Лакаматыва», Патрыка Торэсена са СКА, Аляксандра Бонсаксена, Оле-Крысціяна Толефсена, Крысціяна Форсберга, Пер-Ога Скродэра са шведскага МОДА. Зборнай не зможа дапамагчы галоўная «зорка» нарвежскага хакея — Матс Цукарэла.

Настаўнік нарвежцаў Рой Ёхансан адзначыў, што для яго каманды чэмпіянат свету важней за ўсе астатнія турніры, і запэўніў, што ўсе хакеісты з алімпійскага складу паабяцалі прыехаць у Мінск. *«Алімпійскія гульні — гэта свайго роду бонус для хакеістаў. У нейкай ступені нам пашанцавала, што прабіліся ў Сочы. Але статус зборнай вызначаецца менавіта на вынiках сусветнага першынства. Таму яму аддаём прыярытэт. Дамоўленасць аб тым, што хакеісты, якія выступілі на Гульнях, прыедуць на чэмпіянат свету, ёсць. Так што я на іх разлічваю».*

ДАНІЯ

Са зборнай Даніі беларусы маглі пазнаёміцца ў мінулыя выхадныя. У рамках падрыхтоўкі да чэмпіянату зборныя Беларусі і Даніі згулялі таварыскі матч на «Мінск-Арэне». На прэс-канферэнцыі галоўны трэнер Яне Карлсан расказаў, што склад яго каманды за гэтыя некалькі дзён да пачатку чэмпіянату істотна не зменіцца, да зборнай дададуца толькі некалькі гульцоў. Найбольш прыкметнымі і яркімі фігурамі дацкага хакея, якія выступаюць за каманду ў Мінску, з'яўляюцца Філіп Ларсен з «Эдмантана» і Нiклас Енсен з «Ванкувера». З «Мядзвешчака» (КХЛ) прыехаў Патрык Б'ёркстранд, з «Філадэльфіі» Олівер Лаўрыдсен.

Датчане ўжо дзесяць гадоў трымаюцца ў мацнейшым хакейным дывізіёне, аднак за гэты час зорак з неба не схапілі. Рызыкнём выказаць здагадку, што і ў Мінску гэтага не здарыцца. Лепшы вынік зборнай Даніі — гэта 8-е месца ў 2010 годзе. У міжнародным рэйтынгу каманда займае 13-е месца.

ІТАЛІЯ

Італія і Францыя з'яўляюцца аўтсайдарамі групы А і маюць самыя маленькія шанцы на выхад у чвэрцьфінал. Падапечныя Тома Покела толькі што прабіліся ў вышэйшы дывізіён, таму галоўнай задачай італьянцаў у бліжэйшы месяц будзе захаваць гэтую прапіску. Вядучымі гульцамі зборнай з'яўляюцца — Джулія Скандэла, Армін Хельфер, Роланд Хофер, Аляксандр Эгер.

ФРАНЦЫЯ

Зборная Францыі замацавалася ў вышэйшым дывізіёне ў 2008 годзе. Цяпер яна займае 12-е месца ў рэйтынгу Міжнароднай федэрацыі хакея. У Сочы каманда Дэйва Хендэрсана стала 12-й, на леташнім чэмпіянаце свету спынілася на 13-й пазіцыі. Мабыць, самая гучная перамога французаў адбылася ў 2013 годзе: яны адолелі зборную Расіі з лікам 2:1. Магчыма, мы ўбачым сюрпрызы ад гэтай зборнай і ў Мінску.

Тут за Францыю могуць выступіць Ерык Трэй з чэшскай «Спарты», Саша Трэй з «Кладна», Ларан Меньє са швейцарскага «Сервета», Крыстабаль Юэ з «Фрыбурга», Антуан Русэль з «Даласа». Галоўны матч каманды Францыі і Італіі праўдападобна паміж сабой. Хутчэй за ўсё, у іх і вырашыцца, хто з іх выступіць на чэмпіянаце свету-2015.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

■ Медыцына дзвюх краін

ПРА ЛІШАК ЦЭЗІЮ...

...і недахоп грошай на абследаванне па яго выяўленні

Каля 10 тысяч расіян і беларусаў з групы радыяцыйнай рызыкі (чарнобыльцаў, удзельнікаў ліквідацыі катастрофы на ЧАЭС) плануецца абследаваць да 2016 года ва Усерасійскім цэнтры экстраннай і радыяцыйнай медыцыны імя А.М. Нікіфарава Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Расіі, Медыцынскім радыялагічным навуковым цэнтры Міністэрства аховы здароўя Расіі, Федэральным медыцынскім біяфізічным цэнтры імя А.І. Бурназяна. Аказанне спецыялізаванай, высокатэхналагічнай медыцынскай дапамогі стане магчымым дзякуючы чарговай Саюзнай праграме па пераадоленні наступстваў чарнобыльскай катастрофы.

Асноўным выканаўцам мерапрыемстваў новай і трох папярэдніх Саюзных праграм з'яўляецца Федэральная дзяржаўная ўстанова аховы здароўя «Усерасійскі цэнтр экстраннай і радыяцыйнай медыцыны імя А.М. Нікіфарава», што ў Санкт-Пецярбургу. Расійскія і беларускія журналісты атрымалі магчымасць азнаёміцца з работай цэнтра, які пераважыў сур'ёзную рэканструкцыю і быў аснашчаны сучасным медыцынскім абсталяваннем для аказання спецыялізаванай высокатэхналагічнай меддапамогі.

У Нікіфараўскім цэнтры дзейнічаюць паліклініка, дзённы і кругласутачны стацыянары, навуковы і адукацыйны цэнтры. Колькі мае ўласную станцыю хуткай медпамогі са спецсродкамі дастаўкі хворых, нават два верталёты на кругласутачным дзяжурстве. Гэта і зразумела, паколькі на базе цэнтра экстраннай медыцыны працуе Медыцынскі рэгістр Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Расіі — сістэма ацэнкі стану здароўя і прафесійнай дзейнасці выратавальнікаў, а таксама ліквідатараў наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Назіранне адбываецца на працягу ўсяго жыцця і можа спыніцца ў выпадку выезду за межы краіны. Акрамя таго, эксперты цэнтра даследуюць сувязі захворванняў з уздзеяннем самых розных фактараў аварый і катастроф.

Тут распрацаваны пратакол малекулярна-генетычнага абследавання асоб, якія падвяргаліся радыяцыйнаму ўздзеянню, стандарты паглыбленага даследавання ўдзельнікаў ліквідацыі наступстваў аварыі на ЧАЭС і пацярпелага насельніцтва Расіі і Беларусі, тэхналогіі дыягностыкі і лячэння ліквідатараў пры саматычных захворваннях. Спецыялісты адзначаюць, што ўзровень агульнасаматычнай захваральнасці, а таксама хвароб эндакрыннай сістэмы, найперш раку шчытападобнай залозы, дый у цэлым анкалагічная паталогія ў апошніх расце. Расце ўдзельная вага сардэчна-сасудзістых захворванняў, хвароб нервовай і касцявой сістэм, органаў стрававання і дыхання. Больш за тое, у такіх пацыентаў звычайна назіраецца некалькі паталогій, што патрабуе комплекснага падыходу ў дыягностыцы і лячэнні.

У бліжэйшы час групы спецыялістаў з ліку тэрапеўтаў, неўролагаў, уролагаў і хірургаў правядуць скрынінг саматычных і анкалагічных захворванняў сярод удзельнікаў ліквідацыі аварыі на ЧАЭС паўночна-заходняга рэгіёна. Плануецца правесці ўльтрагукавыя даследаванні, прамянёвую і лабараторную дыягностыку, вызначыць узровень пухлінных маркераў.

Праведзеныя даследаванні сёння паказваюць, што як у дзяцей і падлеткаў, так і ў дарослых назіраецца празмерная захваральнасць на рак шчытападобнай залозы. Таксама мяркуецца, што палова выпадкаў валляка ў тых, хто атрымаў апраменьванне ў дзяцінстве, таксама могуць быць звязаны з апраменьваннем шчытападобнай залозы. Першавынікі пакаэзчыкаў захваральнасці на рак малочнай залозы ў параўнанні з сярэднестатыстычнымі паказчыкамі захваральнасці назіраецца і ў жанчын, якія атрымалі апраменьванне ў дзіцячым узросце і цяпер адносяцца да групы павышанай радыяцыйнай рызыкі. Варта адзначыць, што гэтую тэму вывучае і РНПЦ радыяцыйнай медыцыны і экалогіі чалавека ў Гомелі.

> **На абследаванні быў ліквідатар аварыі на ЧАЭС з Беларусі. У яго выявілася перавышэнне цэзію, аднак высветлілася, што гэтае перавышэнне забяспечваюць яму прадукты лесу — ягады, грыбочкі, якімі частуе цешча з Гомельскай вобласці...**

і назірання чарнобыльцаў, іх нашчадкаў, паколькі вывучаюцца і генетычныя моманты...

Сам спадар Качаткоў аказаўся родам з Магілёва. Скончыў у Піцеры ваенна-медыцынскую акадэмію, пасля чаго падумваў вярнуцца на радзіму, але не атрымалася. Шмат гадоў выкладаў у піцерскай акадэміі, а два гады таму яго запасілі ў Нікіфараўскі цэнтр на пасаду галоўнага хірурга.

та. Малады чалавек, вядома, не ўзрадаваўся, а **вядучы навуковы супрацоўнік, загадчык лабараторыі спектраметрыі выпраменьванняў чалавека клінікі №1 Нікіфараўскага цэнтра Вальдэмар ТАРЫТА** патлумачыў:

— Адхіленні ў вас нязначныя. Трэба разумець, што радыеактыўныя рэчывы пасля траплення ў арганізм паступова распадаюцца і выводзяцца. Самае важнае — асабістая гігіена і ўжыванне чыстых прадуктаў. У нас на абследаванні быў ліквідатар аварыі на ЧАЭС з Беларусі. У яго выявілася перавышэнне цэзію, аднак высветлілася, што гэтае перавышэнне забяспечваюць яму прадукты лесу — ягады, грыбочкі, якімі частуе цешча з Гомельскай вобласці... Цэзій-137 па-ранейшаму ў рознай колькасці выяўляецца ў дарах лесу. Ёсць яшчэ радыяактыўны калій-40, але ён прысутнічае ва ўсёй прыродзе, у тым ліку ў арганізме чалавека. Яго доля заўсёды адносна мала — 0,012 ад усяго калію, што павінен быць. Карысны калій удзельнічае ў многіх працэсах у арганізме, і пры яго недахопе прызначаюць спецыяльныя прэпараты для аднаўлення гэтага мікраэлементу, карысна з гэтай мэтай ужываць арэхі, сухафрукты... Пазалетась мы абследавалі каля 500 выратавальнікаў, і практычна ва ўсіх назіраўся дэфіцыт калію, што цалкам прадказальна з-за вялікіх стрэсавых нагрузак...

Спектрометр распрацаваны, між іншым, ленінградскія вучоныя. Актыўнае выкарыстанне апарата пачалося ў 2008-м. З таго часу ўдалося абследаваць некалькі соцень выратавальнікаў, ліквідатараў аварыі на ЧАЭС, тых, хто пастаянна працуе з радыеактыўнымі рэчывамі. Галоўным чынам, гэта расіяне. **У перспектыве на падставе Саюзнай праграмы мяркуецца забяспечыць магчымасць такога абследавання большай колькасці беларусаў.** Наогул любы ахвотны можа прыехаць і абследавацца на працягу дня. Аднак гэта нятанна. Вось чаму і абмяркоўваецца магчымасць падобнага абследавання для звычайных грамадзян, якія пражываюць дзе-небудзь у глыбінцы.

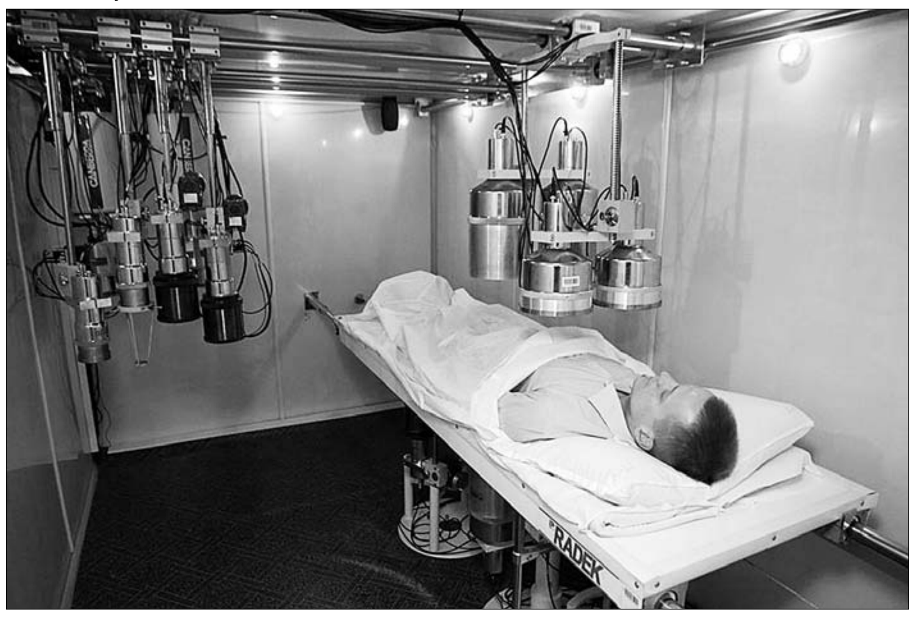

САЮЗНАЯ праграма па пераадоленні наступстваў чарнобыльскай катастрофы прадугледжвае магчымасці абследавання і лячэння пацыентаў ад радыяцыйнага ўздзеяння жыхароў паўднёва-заходніх раёнаў Бранскай вобласці ў гомельскім цэнтры, а беларусаў — у Нікіфараўскім цэнтры.

> **На заканадаўчым узроўні жыхары Беларусі і Расіі могуць абследавацца ў краінах-суседках, аднак на практыцы гэтая магчымасць застаецца фінансава не падмацаванай.**

— І наш, і ваш цэнтры даследуюць так званыя наступствы радыяцыйнага паражэння, — расказвае **галоўны хірург Усерасійскага цэнтра экстраннай і радыяцыйнай медыцыны імя А.М. Нікіфарава МНС Расіі Аляксандр КАЧАТКОЎ.** — Наладжана цеснае супрацоўніцтва. Нашы спецыялісты выязджаюць у Гомельскую і Магілёўскую вобласці Беларусі для кансультацый, прагназавання

«Штодня ў цэнтры выконваецца да 30 розных аперацыйных умяшанняў, — кажа падчас «экскурсіі» па цэнтры Аляксандр Качаткоў і робіць для беларускіх журналістаў некаторыя ўдакладненні. — У Мінску, безумоўна, ёсць выдатныя хірургі. Майго брата не так даўно прааперыравалі ў 6-й сталічнай клініцы. Аперыраваў звычайны малады хірург — не прафесар. Шанцы на выкананне складалі не больш за 20 працэнтаў... Калі я пабачыў брата пасля аперацыі, то сказаў яму толькі адно: «Маліся на гэтага ўрача — ён даў табе другое нараджэнне»...

АДЗІН з беларускіх журналістаў (даравы, з Магілёва) абследаваўся ў лабараторыі спектраметрыі ў клініцы №1 Нікіфараўскага цэнтра. Размешчаны тут высокаадчувальны нізкафонавы спектрометр выпраменьванняў чалавека — гэта невялікая камера, куды пацыент укладваецца на спецыяльны ложак. Сістэма дэтэктараў і дазіметраў без болю і стрэсу вызначае, якія шкодныя хімічныя рэчывы і ў якой колькасці ёсць у арганізме. Колькі хвілін — і заключэнне гатова. Спектрометр «указаў» на перавышэнне цэзію і недахоп калію ў нашага журналіс-

КАМІСІЯ Парламенцкага сходу Беларусі і Расіі намячае шляхі далейшага аб'яднання ў галіне медыцыны. І гэта ў тым ліку забеспячэнне даступнасці высокатэхналагічных медыцынскіх паслуг для самых розных слаёў паціентаў рэгіянальных сельніцтва.

Паводле слоў **дырэктара Усерасійскага цэнтра экстраннай і радыяцыйнай медыцыны імя А.М. Нікіфарава МНС Расіі, доктара медыцынскіх навук, прафесара Сяргея АЛЯКСАНІНА,** супрацоўніцтва з беларускімі калегамі па чарнобыльскай праблеме вельмі важнае, і яно будзе працягвацца. На заканадаўчым узроўні жыхары Беларусі і Расіі могуць абследавацца ў краінах-суседках, аднак на практыцы гэтая магчымасць застаецца фінансава не падмацаванай. Дастатковая прыгадаць хоць бы аплату праезду для хворага. Таму ў бліжэйшы час саюзныя парламентары павінны даць дзейснае, аптымальнае рашэнне фінансавага складніка.

Святлана БАРЫСЕНКА ■

■ Футбол. Кубак Беларусі

АРЭНА ДЛЯ СПАРТЫЎНЫХ ЗДЗЯЙСНЕННЯЎ

Фінальным матчам за Кубак Беларусі ў Барысаве афіцыйна адкрылі новы футбольны стадыён.

Фота Надзеі БУЖАН.

З верталётнай вышыні ён нагадвае шырокі абаранак, а з боку — касмічны карабель. «Барысаў-Арэна» стала не толькі ў архітэктурным сэнсе самым цікавым футбольным будынкам краіны, але і сучасная гульнявой пляцоўкай. Балельшчыкі памятаюць, як з-за недасканаласці гарадскога стадыёна каманда БАТЭ, каб праводзіць паядынкі груповай стадыі Лігі чэмпіёнаў і Лігі Еўропы, прыходзілася вандраваць ад Мінска да Гродна. Але цяпер усім можна ўздыхнуць з палёгкай: у распараджэнні беларускіх чэмпіёнаў з'явілася арэна, на якой не сорамна прыняць любую каманду.

Зразумела, рабочым яшчэ трэба будзе ліквідаваць дробныя хібы, аднак трэба прызнаць, мы атрымалі сапраўдны еўрапейскі футбольны антураж, якога ўсе беларускія заўзятары так доўга чакалі. На «Барысаў-Арэне», якая можа прыняць больш за 13 тысяч чалавек, няма традыцыйных для Беларусі бегавых дарожак, пункты харчавання размешчаны на галерэях стадыёна, для журналістаў створаны вялікі і ўтульны прэс-цэнтр з асобнай залай для працы.

Так склалася, што БАТЭ, гаспадар стадыёна, у фінал розыгрышу не трапіў — састулу ў чвэрцьфінале. Хто стане ўладальнікам трафея, у Барысаве пад уражальную гукавую падтрымку сваіх фанатаў памеж сабой высвятлялі салігорскі «Шахцёр» і гродзенскі «Нёман». Вонкава паядынак глядзеўся, але з кожнай хвілінай станавілася зразумела, што больш шанцаў на вікторыю ў гарнякоў. Падапечныя Сяргея Бароўскага на працягу сустрэчы атакавалі больш зміястоўна і кожны выпад імкнуліся завяршаць трапным ударам. Адзін з такіх шалёных, гарматных стрэлаў пад перакладзіну Арцёма Старгародскага і вырашыў вынік сустрэчы: 1:0 — «Шахцёр» стаў двухразовым уладальнікам Кубка Беларусі *(на фота)*!

— Калі такія ўдары трапляюць у створ, варатарам заўжды цяжка іх адбіць. Мяч літаральна віляе ў паветры, — пасля паядынку «Звяздзе» прызнаўся Старгародскі, які, між іншым, стаў аўтарам першага трапнага ўдару на «Барысаў-Арэне».

— Сёння перамог мацнейшы. І лік заканамерны, — рэзюмуе вынік фінальнага супрацьстаяння шчаслівы Аляксей Рыас, паўабаронца «Шахцёра». — Мы вельмі ўдзячны балельшчыкам, што ўвесь матч яны былі разам з намі. Многія, напэўна, адмянілі свае паездкі на дачы і вырашылі нас падтрымаць. Салігорск можа сабе задаволены, што праз 10 гадоў Кубак Беларусі зноў апынуўся ў горадзе шахцёраў.

Тарас ШЧЫРЫ. *г. Барысаў.*

«ДЫНАМА» ПРАЦЯГВАЕ ЧЭМПІЁНСКУЮ ГОНКУ

У тыднёвым спартыўным аглядзе «Звязда» распавядае пра самыя яркія матчы чэмпіянату Беларусі па футболе, пазітыўнае завяршэнне падрыхтоўкі беларускіх хакеістаў да сусветнага першынства і «залаты» ўраджай беларускіх плыўцоў на турніры ў Бельгіі.

1. **У шостым туры футбольнага чэмпіянату краіны** мінскае «Дынама» атрымала яшчэ адну пераканаўчую перамогу. З лікам 4:1 «бела-сінія» перайгралі «Белшыну». Самымі карыснымі гульцамі матча сталі Ігар Стасевіч і Шыказэ Удоджы. На рахунку Стасевіча — дубль, а навабранец «Дынама» вылучыўся голам і выніковай перадачай. Прычым Удоджы забіў самы хуткі гол у сезоне, паразіўшы вароты бабруйчан на трэцяй хвіліне матча. Пасля паядынку **галоўны трэнер «Дынама» Уладзімір ЖУРАВЕЛЬ** прааналізаваў ход сустрэчы: «Так, каманда забіла хуткі гол, але паступова пачала прайграваць у агрэсіі. У канцоўцы першага тайма сапернік адказаў прыгожым штрафным, таму на перапынак мы ішлі засмучанымі. У раздзявальні парасію хлопцаў дададаць у хуткасці — зусім не хацелася выпраўляцца на выязную сесію з паражэннем у кішэні. І я рады, што ўсе гульцы пачулі мяне і выканалі ўстаноўку».

З аналагічным лікам скончыўся матч БАТЭ — «Тарпеда-БелАЗ». У «жоўта-сініх» — дублі на рахунку Віталя Радзівонава і Міхаіла Гардзейчука. А вось «Нафтан» з мінімальным лікам адолеў «Гомель» — 1:0. Адзіны гол у вароты гамяльчан забіў Аляксей Сучкоў. Такім чынам, трыа лідараў у табліцы чэмпіянату не змянілася — «Дынама», БАТЭ і «Нафтан» размясціліся ў двухачковым інтэрвале.

Сярод астатніх вынікаў адзначым трэцюю перамогу «Слуцка» (1:0 супраць брэсцкага «Дынама») і нічыю ў матчы «Дняпро» — «Мінск» — 1:1.

2. **У апошнім спарынгу перад чэмпіянатам свету па хакеі зборная Беларусі ўпэўнена перайграла каманду Даніі — 5:2.** Прычым аўтарства ўсіх шайбаў беларусаў належыць толькі двум гульцам — Андрэю Сцяпанаву і Сяргею Касцыцыну. Для форварда хабараўскага «Амура» хет-трык у матчы супраць датчан стаў першым за нацыянальную каманду. Дзве астатнія шайбы малодшы з братоў Касцыцыных закінуў у трэцім перыядзе. Пасля матча **галоўны трэнер беларускай дружыны Глен Хэнлан** пракаментаваў дзеянні сваіх падапечных: «Застаўся задаволеным гульнёй у нападзенні. У большасці таксама адпрацавалі выдатна. І асобная падзяка Віталю Ковалю. Фактычна падрыхтоўка да чэмпіянату скончана. Цяпер нас чакаюць кароткія, інтэнсіўныя трэніроўкі. І будзем абмяркоўваць з лідарамі каманды нашы планы». Дарэчы, настаўнік беларусаў у бліжэйшыя дні паабяцаў назваць імя капітана каманды на чэмпіянат свету.

3. **Чэмпіянат краіны па баскетболе** сярод жанчын завяршыўся ўпэўненай перамогай «Цмокаў», якія ў фінале перайгралі «Гарызонт» — 68:55 — і з фінальнай серыяй 3:1 заваявалі галоўны трафей. Мужчынская каманда «Цмокаў» у фінальнай серыі ліздзіруе супраць «Гродна-93» — 2:0. У апошнім матчы мінчане атрымалі пераканаўчую перамогу — 89:97.

4. **На адкрытым чэмпіянаце Бельгіі па плаванні** зборная Беларусі заваявала 15 медалёў, восем з якіх — найвышэйшай пробы! Палову залатога запасу камандзе прынесла двухразовая алімпійская чэмпіёнка Аляксандра Герасіменя, якая першынствавала на дыстанцыях 50 м батэрфляем, вольным стылем і на спіне, а таксама на «стаметроўцы» вольным стылем. Таксама залатыя ўзнагароды здабылі Аксана Дзямідава і квартэт мужчынскай эстафеты (Юрый Клямпарскі, Віктар Стасяловіч, Яўген Цуркін і Арсеній Кухараў). Адзначым, што, акрамя гаспадароў, у турніры прымалі ўдзел каманды з 12 краін, сярод якіх Францыя, Германія, Данія, Чэхія і іншыя.

5. **Беларускі велагоншчык Яўген Гутаровіч** выйграў гонку «Grand Prix de la Somme», якая адносіцца да першай катэгорыі. На фінішы спартсмен апярэдзіў бельгійца Тома ван Асбрука і француза Яніка Марцінеза.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ ■

ТЭХАГЛЯД ДЛЯ АЎТО ВЕТЭРАНАЎ — БЯСПЛАТНА

У сувязі з набліжэннем Дня Перамогі Міністэрства транспарту і камунікацый рэкамендавала ў перыяд з 1 па 31 мая забяспечыць правядзенне дзяржтэхагляду транспартных сродкаў, уласнікамі якіх з'яўляюцца ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, на бясплатнай аснове.

У гэтай сувязі УП «Белтэхагляд» прыняло рашэнне праводзіць на ўказаны перыяд бясплатны дзяржаўны тэхнічны агляд транспартных сродкаў, уласнікамі якіх з'яўляюцца ветэраны Вялікай Айчыннай вайны, на ўсіх дыягнастычных станцыях, якія належаць прадпрыемству. Гэтая льгота будзе прадастаўляцца па прад'яўленні пасведчання пэўнага ўзору, выдадзенага на імя ўласніка транспартнага сродку, незалежна ад яго прысутнасці. Гэтае рашэнне даведзена да ведама ўсіх інжынераў па выдачы дазволаў на допуск транспартных сродкаў у дарожным руху УП «Белтэхагляд». Пры прад'яўленні ўладальнікам аўтамабіля пасведчання ветэрана Вялікай Айчыннай вайны, выдадзенага на імя ўласніка транспартнага сродку, аплата за правядзенне дзяржтэхагляду (кантрольна-дыягнастычных работ) патрабавацца не будзе.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЦЯЛУШКІ АДКРЫЛІ КУПАЛЬНЫ СЕЗОН

Кур'ёзны выпадак здарыўся ў Крычаве на Магілёўшчыне, дзе дапамога ў выратаванні на вадзе спатрэбілася... каровам. Тры цялушкі з чарады, якая накіроўвалася на пашу па беразе Сажа, зайшлі ў ваду, іх нечакана падхапіла плынь, і яны захраслі паміж палямі дэмантавання моста за 10-15 метраў ад сушы.

— Супрацоўнікі таварыства выратавання на водах на маторнай лодцы падплылі да жывёл і накіравалі іх у бок берага, — паведамілі падрабязнасці гэтай надзвычайнай гісторыі старшы інспектар абласнога ўпраўлення МНС Вольга Нехарошых. — У выніку дзве жывёліны выбраліся на бераг самастойна, а трэцяя загразла ў рацэ на адлегласці двух метраў. З дапамогай вяроўкі работнікі МНС выцягнулі цялушку.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

■ Паехалі!

«Я БУДУ ДОЎГА ГНАЦЬ ВЕЛАСІПЕД...»

На роварах ездзяць не толькі ў вёсках

Марцін Шон-Чанішвілі — немец па нацыянальнасці — не першы год жыве ў Беларусі. Яго працоўны тыдзень звычайна пачынаецца з паўжартаўлівага абурэння: «Чаму ў Мінску такія высокія бардзюры і нязручныя дарожкі? Цяпер зразумела, чаму большасць веласіпедыстаў карыстаецца горнымі, а не гарадскімі роварамі». Так, аматараў экалагічнага віду транспарту сярод беларусаў становіцца ўсё больш. А ці паспявае за ростам колькасці веласіпедыстаў развіццё адпаведнай інфраструктуры? Як беларусы мяняюць стэрэатыпнае мысленне адносна гэтага сучаснага сродку перамяшчэння? Як высветлілася, імкліва.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

СУЦЭЛЬНАЯ ВЫГАДА

— На шчасце, сёння беларусы паступова вызваляюцца ад стэрэатыпу кшталту «на роварах ездзяць толькі ў вёсках», «на веласіпедах не ездзяць, а катаюцца», «веласіпед — гэта непрыстойна для сур'ёзнага чалавека» і г.д. Таму цяпер гэты зручны транспартны сродак актыўна інтэгруецца ў наша паўсядзённае жыццё, — расказвае **старшыня грамадскага аб'яднання «Мінскае веласіпеднае таварыства» Яўген Харужы.**

Насамрэч, веласіпед для горада — суцэльная выгада. Ён патрабуе і мінімум прасторы (на адным парковачным месцы для аўто можна паставіць 8 ровараў), і малых выдаткаў на эксплуатацыю (прыкладна 150 доляраў у год, што ў параўнанні нават з аплатай грамадскага транспарту значна менш). Акрамя таго, зніжае бюджэтныя выдаткі на ахову здароўя, стварае ўмовы для гараджан персанальны і экалагічны камфорт. У Даніі падлічылі: канчатковы сацыяльна-эканамічны эфект ад веласіпеда — гэта прыбытак у 0,16 еўрацэнта на кіламетр, што за год складае 440 млн еўра, ад аўтамабіля — 0,09 цэнта/км страт. Дык што беларусам пакуль перашкаджае ездзіць на двух колах?

ЧАГО НЕ ХАПАЕ?

— Адсутнасць дастатковай колькасці веладарожак, адпаведных веламаршрутаў, высокія бардзюры і праблема паркоўкі, — упэўнены **Павел Гарбуноў, супрацоўнік Цэнтра экалагічных рашэнняў.** — Калі паглядзець на велакарту Мінска, якая ісуе ў ідэальным выглядзе і ў рэальным, апошняя нагадвае толькі абрыўкі першай. Хаця калі ўлічваць шырыню нашых тратуараў, то магчымасці для веласіпедыстаў у іх вельмі добрыя. І трэба сказаць па шчырасці: веласіпедная інфраструктура паступова развіваецца. Па-іншаму выглядае справа з велапаркоўкамі. Яны ці адсутнічаюць увогуле, ці абсталёўваюцца няправільна. На добрай паркоўцы ровар павінен правільна фіксавацца — за раму, а не за пярэдняе кола, з-за чаго яны часта падаюць; пажадана, каб металічная аснова трымальніка мела палімернае пакрыццё, а сама паркоўка была пад навесам і ахоўвала ад дажджу і снегу.

У Мінску ўжо ёсць прыклад правільнай і зручнай велапаркоўкі. У жылым квартале «Зялёны Бор», які аб'ядноўвае 16 дамоў, знаходзіцца паркоўка на паўтары тысячы месцаў. Няводнае не пустуе. Наадварот, сярод тамтэйшых жыхароў нават існуе чарга на тое, каб захоўваць свайго двухколавага «сябра» пад надзейнай аховай ад дажджу і крадзяжу.

Паступова Беларусь далучаецца да еўрапейскай тэндэнцыі — аддае перавагу веласіпеду, які беражэ экалогію, здароўе і фінансы. Ужо сёння на аўтазаправачных станцыях А-100 можна ўзяць ровар напракат і стаць адным з 400 веласіпедыстаў, што за 1 гадзіну праязджаюць па дарожцы ўздоўж Свіслачы, ці адным са 150, якіх за 60 хвілін можна налічыць на праспекце Незалежнасці. Веласіпед мае ўсе шанцы стаць самастойным і самадастатковым транспартным сродкам у горадзе, а велапаркоўкі — яго яскравым крэатыўным элементам. На адлегласцях да 5 км ровар з'яўляецца самым хуткім транспартным сродкам. Дарэчы, гэты аргумент быў асноўным у рашэнні мэра Лондана Барыса Джонсана перасесці са службовага аўтамабіля на веласіпед.

Любоў КАСПЯРОВІЧ ■

КНІГІ... ЛЕЧАЦЬ!

Лячэнне кнігай прапануюць у Полацку. Дарэчы, яшчэ ў ХІХ стагоддзі адзін са славутых медыкаў таго часу чытанне называў адным з галоўных сродкаў псіхатэрапіі.

— Лячыцца кнігай можна ў цэнтральнай раённай бібліятэцы імя Ф. Скарыны г. Полацка. Ініцыятыва арганізаваць незвычайную выставку кніг «Чытаць не шкодна — шкодна не чытаць» належыць бібліятэкарам. Эмацыянальная літаратура можа стварыць ідэальныя ўзаемныя ўзаемнага тэрапеўтычнае ўздзеянне на чалавека, а таксама дапамагаюць вырашаць асабістыя праблемы пры дапамозе накіравання чытання, прыйшла да маладой супрацоўніцы бібліятэкі Надзеі Язмер, — паведамілі ў Полацкім райвыканкаме.

Цікава, што кожны літаратурны твор дапоўнены паштоўкай з рэцэптамі лячэння, укладышам для таго, каб падзяліцца тым, наколькі кніга дапамагла паправіць здароўе.

Рэкамендуюцца для лячэння: «Джэйн Эйр» Шарлоты Бронтэ і «Анжэліка і яе каханне» Ганны і Сержа Галон. Іх неабходна чытаць пры хандры. А «Сто гадоў адзіноты» Габрыэля Гарсія Маркеса — пры бессонні. Твор «Вяртанне Беархнота» Джона Рональда Руэла Толкіена рэкамендаваны пры дрэнным настроі, «Планета людзей» Антуана дэ Сэнт Экзюперы — пры страце веры ў людзей (дзейнічае, як добры чай з лімонам); «Віно з дзьмухаўцоў» Рэя Брэдберы дапамажа пры любым захворванні. А кніга «Розум і пачуцці» Джэйн Осцін можна чытаць пры крайняй стомленасці...

— Класічная літаратура мае вялікія магчымасці рознага ўздзеяння. Яна можа зарадзіць пазітывам, любоўю да жыцця, супакоіць, стаць неназойлівым разумным суразмоўцам ці нават лепшым сябрам, — адзначае аўтарка крэатыўнай ідэі.

Ужо каля дваццаці чытачоў бібліятэкі скарысталіся прапановай і праявілі вялікую цікавасць да прапанаваных 20 кніг. Чытачы ўжо падзеліліся прыемнымі ўражаннямі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

■ Вакол свету

ВЯРТАННЕ З ЛЕДЗЯНОГА КАНТЫНЕНТА

7 мая ў Беларусь вяртаюцца ўдзельнікі шостай Беларускай антарктычнай экспедыцыі: кіраўнік экспедыцыі Аляксей Гайдашоў, інжынер-эколаг Навукова-вытворчага цэнтра Нацыянальнай акадэміі навук па біярэсурсах Юрый Гігняк і інжынер-геафізік Нацыянальнага навукова-даследчага цэнтра маніторынгу азонасферы БДУ Ілья Бручкоўскі.

У ходзе апошняй экспедыцыі, якая доўжылася паўгода, палярнікі штодня праводзілі даследаванні па 5 навуковых напрамках. У прыватнасці, здзяйсняліся палявыя выпрабаванні распрацаваных у Беларусі прыбораў. Многія з іх больш танныя за замежныя аналагі, але разам з тым маюць больш шырокі дыяпазон рабочых характарыстык. Сярод іх — прыбор, які ажыццяўляе каліброўку оптыкі штучных спадарожнікаў Зямлі з зямной паверхні. Для гэтага адсочваюцца графік праходжання над тэрыторыяй Антарктыды беларускага касмічнага апарата. Таксама былі праведзены ўзвягл біялагічных даследаванняў. Асноўны ўпор рабіўся на вывучэнне аднаўляльнасці біярэсурсаў.

Забеспячэнне максімальнай экалагічнай бяспекі пры правядзенні палярных экспедыцый з'яўляецца неад'емнай часткай работы палярнікаў: у экспедыцыі тэхнікаў выкарыстоўваліся сродкі для ліквідацыі забруджвання нафтапрадуктамі і санітарныя палатка-пакеты для станцыі. Між іншым, экалагічны аспект праблемы асабліва важны для палярнай праграмы нашай краіны: менавіта ў гэтыя дні ў Бразіліі праходзіць канферэнцыя, на якой прадстаўнік НАН Беларусі абаранее экалагічнае абгрунтаванне для будаўніцтва беларускай антарктычнай станцыі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

■ Купляйце беларускае

РЫБКА БЕЗ ХІМІІ, АЛЕ З РУЧНОЙ РАСФАСОЎКАЙ

Мінскі рыбзавод рыхтуецца да прыватызацыі і чакае інвестара

Найстарэйшае ў краіне сталічнае прадпрыемства «Белрыба» займаецца перапрацоўкай марской рыбы ўжо амаль 60 гадоў. Сёлета гэтая дзяржкампанія вырабляе не толькі традыцыйную вэнджаніну без дабавак, кансервы з карпа, але і навінкі да чэмпіянату свету па хакеі.

Перамагае «класіка». Пакуль...

Гордасцю завода з'яўляецца вяндлярны цэх, які прайшоў рэканструкцыю 10 гадоў таму. Рыбу тут вэндзяць класічным метадам — дымапаветранай сумессю. Альховае пілавінне тлее, а дым вентылятарамі падаецца ў камеру. Цяжкія смолы пры гэтым застаюцца ў комінах.

Салёную і падрыхтаваную рыбу загружаюць у печ на тэрмін ад 12 гадзін да двух сутак. Салаку — больш, кільку — менш. На прадпрыемстве не выкарыстоўваюць фарбавальнікаў ці іншай хіміі. «Напрыклад, працэс паспявання рыбы ў нас адбываецца за трое сутак. У тых вытворцаў, якія паскараюць яго штучна, паспяванне адбываецца за суткі, — тлумачыць **намеснік дырэктара па вытворчасці прадпрыемства «Белрыба» Таццяна ШЫНКАРОВА**. Не дадаюць складаную хімію і адбельвальнікаў і ў селядзец. Працэс паспявання ідзе ў воцатна-салевым растворы з дабаўленнем цукру і прыпраў. Такім чынам тут імкнуцца захоўваць высокія стандарты натуральнасці атрыманай прадукцыі. А гэта не заўсёды падабаецца гандлю, які патрабуе працяглыя тэрміны прыдатнасці і плюсавую тэмпературу захоўвання прадукцыі на прылаўках. Зразумела, што рыба без вялікай порцыі кансервантаў у такіх умовах працяглы час захоўвацца не будзе. Але сталічнае прадпрыемства не збіраецца адмаўляцца ад сваёй «натуральнасці», бо хто тады будзе клапаціцца пра здароўе спажыўцоў? Таму нашы спецыялісты пераконваюць кіраўніцтва ў тым, што трэба захаваць класіку і традыцыйныя метады апрацоўкі рыбы.

Аб'ёмы вытворчасці вэнджанай прадукцыі ў прадпрыемства вялікія. У месяц выпускаецца каля 200 тон вэнджанай і вяленай рыбы, а летам — да 400 тон. З буйной рыбы вэндзяць ісландскі палтус і філе марской рыбы, а таксама кету, гарбушу і вугра. На жаль, але вугра ў крамах сёння не знойдзеш, бо ён вельмі дарагі. Яго ў завода купляюць невялікімі партыямі толькі сур'ёзныя рэстараны. А вось сёмгу, якую раней вэндзілі, цяпер вырабляюць выключна слабасалёную — толькі такую цяпер і купляюць.

Застаецца сёння «Белрыба» лідарам па вяленні. Не ўсе вытворцы цяпер вяляць рыбку, бо гэта вельмі энергазатратная справа. Ажыццяўляецца яна ад пяці дзён і больш, таму прадукцыя атрымліваецца дарагая. «Але пакупнікі бяруць, і нават у апошні час аддаюць перавагу хутчэй вяленай, чым вэнджанай», — расказвае спадарыня Шынкарова.

Нашы спецыялісты пераконваюць кіраўніцтва ў тым, што трэба захаваць класіку і традыцыйныя метады апрацоўкі рыбы.

Карп у бляшанцы

Кансервавы цэх нанова быў адкрыты ў межах дзяржаўнай праграмы па імпартазамяшчэнні адносна нядаўна — у 2012 годзе. Сёння тут робяць кансервы трох відаў: натуральныя, натуральныя з дабаўленнем алею і ў таматным соусе. «Упакаваны» сняданак тут бывае з селядца, сайры, гарбушы і іншых відаў рыбы. Дарэчы, «Белрыба» таксама вырабляе кансервы з рачной рыбы (з карпа, таўсталобіка і ляшча) з дабаўленнем алею і ў таматным соусе. Прадукт атрымліваецца амаль «хатнім», таму што вырабляецца ён з астуджанай свежай рыбы з мясцовай «рэгістрацыяй». За 8 гадзін змены кансервавы цэх выпускае 20 тысяч бляшанак. Працэс гэты стандартны: рыба раскладваецца па бляшанках, якія стэрылізуюцца ў аўтаклаве; потым праходзіць этап маркіроўкі акцызнымі маркамі.

Кансерва з карпа мае свайго пастаяннага пакупніка, бо такая прадукцыя нагадвае «сямейную кухню», толькі без костак. Аднак канкурыраваць з кансервамі з марскіх дзяржаў беларусам складана. На плечы перапрацоўшчыкаў кладуцца і выдаткі на транспарціроўку, захоўванне. А ў выніку беларускія кансервы атрымліваюцца даражэйшымі па сабекошце. Але прадаваць трэба нават тады, калі вытворчасць лічыцца нерэнтабельнай. А цяпер і цэх загружаны не на поўную магутнасць. Кансервавы цэх будаваўся з улікам таго, што ў дзяржавы было выключнае права на імпарт рыбы, расказвае галоўны эканаміст завода Святлана Казлова. Ды і сёлета выключнае права па пастаўцы кансерваў на рынак захавана, аднак пашырана кола імпарцёраў гэтага віду прадукцыі. Гарадскому камбінату «змагацца» з прыватнымі структурамі суседняга гіганта стала цяжкавата.

Але адназначна казаць, што кансервавы цэх трэба закрываць, нельга, упэўнены спецыялісты. Мясцовыя кансервы няхай і даражэйшыя чым у «замежнікаў» недзе на 30%, але іх купляюць. На прадпрыемстве разлічваюць на адукаванага пакупніка, які ацэніць натуральнасць і якасць айчыннага вытворцы.

Цяпло жаночых рук

Вэнджаную рыбу работнікі раскладваюць уручную. Кільку кладуць прыгожымі радамі. Раней спрабавалі механізаваць працэс упакоўкі, калі ў 2008 годзе купілі спецыяльную машыну па ўкладцы. Але пакупнік не прыняў тавар, бо машына ломіць кільку. Марскую капусту таксама ўзважваюць уручную. Гэта крыху здзіўляе, калі кожны латок работнік ставіць на шалі і шчыпком трохі дадае ў слоічак. Кавалкі сёмгі ці палтуса па 240 ці 300 грамаў работнікі адразаюць, не карыстаючыся ніякімі вагамі: шматгадовая праца не дае памыліцца. Уручную раскладваюць у кантэйнеры і селядзец, узважваюць кожную порцыю, дабаўляюць перац, прыправы і толькі потым адпраўляюць на механічную ўпакоўку. Тут за кожнай аперацыяй замацаваны асобны работнік у стэрыльных пальчатках. Праца гэта не зусім творчая, а, хутчэй, манатонная. Выконваюць яе выключна жанчыны. Так, 80% работ на прадпрыемстве ажыццяўляецца ўручную, але спецыялісты запэўнілі журналістаў, што такім жа чынам арганізавана праца на ўсіх сусветных рыбных прадпрыемствах.

Канкурыраваць з кансервамі з марскіх дзяржаў беларусам складана. На плечы перапрацоўшчыкаў кладуцца і выдаткі на транспарціроўку, захоўванне.

Навінкі да чэмпіянату

Самым выгадным для «Белрыбы» аказалася вытворчасць прэсерваў. Гэта селядзец кавалачкамі і марская капуста, а таксама салаты з яе — усяго больш за 70 найменняў. Такі ўчастак цяпер працуе ў адну змену і выдае каля 100 тон прадукцыі ў месяц. Сухую капусту на прадпрыемства пастаўляюць з Кітая.

Асартымент селядцоў ва ўпакоўках на прадпрыемстве плануюць пашыраць. Да чэмпіянату свету па хакеі на прадпрыемстве выпусцілі філе селядца пад гандлёвай маркай «Белрыба» па новай рэцэптуры. **Памочнік гендырэктара прадпрыемства Вольга МУРАШКА** паведамляе, што падрыхтавана пяць новых пазіцый гэтай прадукцыі. Пад брэндам «Белрыба» на прадпрыемстве плануюць выпускаць і далікатэсную прадукцыю.

Плюс «кропля» экспарту

Прадукцыя «Белрыбы» экспартуецца ў Малдову, Арменію і Канаду. У Расію накіроўваецца зусім мала перапрацаванай рыбы: аб'ёмы экспарту невялікія, бо расійскі рынак селядцом не здзівіш. Арменія і Туркменістан добра бяруць сёмгу, салёны селядзец у вёдрах па 8 кілаграмаў, капусту марскую лінейкі «Фітнес-ланч» з курагой і чарнаслівам. Па сутнасці, для краіны гэта кропля, але прагнозныя паказчыкі па экспарце завод выконвае.

Пошук інвестара

На сайце Нацыянальнага агенцтва інвестыцый і прыватызацыі з'явілася інфармацыя аб тым, што прадпрыемства «Белрыба» выстаўлена на продаж. Аднак справа гэтая не зусім простая і хуткая. Спачатку трэба вызначыць кошт пасіваў і актываў прадпрыемства і яго далейшую перспектыву. Сёння яно стратнае.

Завод удзельнічае ў разнастайных тэндарах. Выйграе іх і пастаўляе прадукцыю па ўсіх бюджэтных арганізацыях. У дзіцячыя сады і школы накіроўваецца марская капуста, выробленая па спецыяльных рэцэптурах, рыба сталовых парод — мінтай і аргенціна. Кіраўніцтва завода тлумачыць сітуацыю тым, што змяніўся парадак увозу рыбапрадукцыі ў краіну. Калі раней канкурэнцыя была абмежаванай, бо рашэннем міжведамаснай камісіі былі вызначаны імпарцёры, якія мелі права ўвозіць на тэрыторыю Беларусі пэўныя віды прадукцыі, то цяпер рынак стаў вальнейшы. У Беларусь у вялікім аб'ёме ідзе перапрацаваная рыба з Расіі... «Белрыба» спрабуе змагацца і быць канкурэнтаздольнай, але кошт з'яўляецца вызначальным фактарам для спажыўцоў. Вяленая і вэнджаная рыба з Астраханскай вобласці, дзе іх вытворчасць адбываецца ў натуральных умовах, амаль напалову таннейшая. Цяпер на прадпрыемстве існуюць пэўныя фінансавыя складанасці, але ўжо летась вызначылася тэндэнцыя скарачэння страт у 2 разы. Сёння павялічваюцца аб'ёмы вытворчасці, аптовага і рознічнага тавараабароту. «Белрыба» актыўна праводзіць аптымізацыю асартыменту. Штомесяц тут «выкрэсліваюць» тыя віды прадукцыі, якія прадаюцца малымі аб'ёмамі, каб існавалі магутнасці для павелічэння вытворчасці запатрабаванай прадукцыі.

Сяргей КУРКАЧ.

ДАВЕДКА

Адкуль на беларускім прадпрыемстве рыба? Толькі каля 2-3% сыравіны на заводзе трапляе сюды не з-за мяжы. Гэта ў асноўным карп і таўсталобік, якія гадуюцца ў нашых рыбгасах. Марская рыба ж на прадпрыемства паступае з усіх сусветных басейнаў. Кілька і салака — з Балтыкі (Літвы, Латвіі, Калінінградскай вобласці). Мойва — з мурманскіх партоў, з краін Скандынавіі. Пастаўляе нам сыравіну і Паўднёвая Амерыка, далёкаўсходні і паўночны басейны Расіі.

■ З рэдакцыйнай пошты

ЁСЦЬ АЎТО — ТРЭБА ПЛАЦІЦЬ

Можа быць, варта павысіць кошт паліва і адмяніць пошліну?

Абмеркаванне дзяржпошліны на транспарт, якая спаганяецца з аўтаўладальнікаў з пачатку гэтага года, здаецца, даўно сціхла. Але калі-нікалі да гэтай тэмы вяртаюцца зноў. Ці патрэбна? Ці правільна? Ці будзе вынік? Вось і ў нашу рэдакцыю прыйшоў ліст ад чытача, дзе ён піша аб несправядлівасці ўсеагульнасці гэтай пошліны. «Звязда» зразумела пазіцыю чытача і звярнулася па каментар да заканадаўцаў.

ФАКТ

Дзяржпошліна з уладальнікаў транспартных сродкаў за допуск аўтамабіля да ўдзелу ў дарожным руху спаганяецца з 1 студзеня 2014 года пры праходжанні тэхагляду.

Навошта плаціць за «прастой»?

«Я з'яўляюся аўтаўладальнікам ажно з 1965 года, калі набыў патрыманы аўтамабіль ГАЗ М20 «Перамога», — піша Аляксандр Яўгенавіч Хітро, пенсіянер, ветэран працы з Мазыра. — Потым, у 1975-м, перaабсталяваў яго на ГАЗ М21 «Волга», якая знаходзіцца ў мяне і сёння. Калі раней я амаль штодзённа карыстаўся сваім аўто і пры праходжанні чарговага тэхагляду плаціў за эксплуатацыю дарог (у 1970-80-я гады), то цяпер усё змянілася — за апошнія 10-15 гадоў я наязджаю ў год не больш як 100 км (ранняй вясной і позняй восенню на дачу і яшчэ на які-небудзь кірмаш). Такім чынам, я за год купляю не больш за 15 літраў паліва. А ёсць аўтаўладальнікі, якія наязджаюць у 100 разоў больш. Я асабіста да іх ніякіх прэтэнзій не маю (кожнаму сваё), але, згодна з законам, усе мы павінны плаціць аднолькава — і гэта ўжо нікуды не варта».

Вопытны аўтааматар звяртаецца да распрацоўшчыкаў закона: «Азірніцеся і зрабіце крок назад, дапрацуйце дакумент, унясіце дапаўненні, каб ён стаў больш-менш справядлівым для ўсіх катэгорый аўтаўладальнікаў. Я асабіста не супраць плаціць гэтую пошліну, і такі закон павінен быць, але больш дасканалы. Памеры гэтай пошліны павінны быць прывязаны не толькі да агульнай масы аўто, але і да колькасці спажытага паліва, бо вылічыць прабег аўто па спідометры практычна немагчыма. Як гэта падлічыць, трэба думаць. Ёсць, зразумела, просты варыянт (і ён ужо выкарыстоўваўся) — каб пошліну ўключылі ў кошт паліва». Аляксандр Яўгенавіч лічыць, што калі закон будзе дапрацаваны, «то многія аўтааматары меней будуць катацца, таўчы гэты асфальт, смуродзіць наваколле, ствараць аварыйныя сітуацыі, і наогул — скарыстаюцца грамадскім транспартам, які ў нас добра працуе. А некаторыя, замест выкарыстання сваёй машыны ў 100-600 конскіх сіл, у спрыяльнае надвор'е на невялікай адлегласці паедуць на 2-колавай машыне ўсяго ў адну чалавечую сілу».

А таксама аўтаўладальнік просіць заканатворцаў у выпадку, «калі вышэй сказаныя прапановы не пройдуць, дык вы хоць вызваліце ад гэтай пошліны 75-гадовых уладальнікаў аднаго старэнькага аўто».

Не ўсё так проста

«Мая пазіцыя такая: калі людзі гавораць, што мы можам уключаць пошліну ў кошт паліва, то яны не ўлічваюць, што большая частка гэтага паліва спажываецца ў грамадскім сектары, — адказвае **Валерый БАРАДЗЕНЯ, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, член Пастаяннай камісіі па бюджэце і фінансах.** — І гэта наўпрост паўплывае на выдаткі прадпрыемстваў. А значыць, на сабекошт прадукцыі ці паслуг. Не ўсё так лёгка, як здаецца». Заканатворца прывёў у доказ лічбы: спажыванне бензіну насельніцтвам займае прыкладна 60%, грамадскім сектарам — 40%; дызельнага паліва насельніцтва выкарыстоўвае каля 35%, астатнія 65% — грамадскі сектар. «Усё, што спажываецца грамадскім сектарам, рана ці позна трапляе ў цану прадукцыі. Гэта да слова аб сацыяльнай справядлівасці прапанаваных рашэнняў».

Нагадаем, што міністр фінансаў Андрэй Харкавец пасля прыняцця закона «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях прадпрымальніцкай дзейнасці і падаткаабкладання» казаў, што ўкладваць пошліну ў цану паліва было б памылкай: «Цэны на паліва ў нас ніжэйшыя, чым у іншых краінах. Калі б мы ўклалі гэтую пошліну ў цану на паліва, то перавысілі б кошт адзінкі паліва ў Расіі, Украіне, тут пайшлі б іншыя эканамічныя пытанні. Мы б прыйшлі да таго, што прымежжа запраўлялася б у Расіі, транзіт праходзіў бы праз краіну, не запраўляючыся. Эканамічныя страты былі б значна больш яўныя».

Згаджаецца з такой пазіцыяй і дэпутат: «Але тут трэба ўлічваць тое, што ў нас ёсць графік павышэння акцызаў на паліва з Расіяй. Таму мы і так зраўняемся з ёю — навошта спяшацца? Людзі яшчэ не ўлічваюць іншы аспект, што за апошнія гады ў нас адбылося выбуховае павелічэнне колькасці транспарту. Таму мы павінны прыдумляць новыя рычагі спагнання грошай. Справядліва ці не — гэта ўмоўнае паняцце. Сёння чалавек не ездзіць, а заўтра пачаў. Таму адназначна і лёгка адказаць на пытанне немагчыма. Мы лічым такі варыянт сёння найбольш прымальным. Не можа быць аргументам тое, што ў чалавека старая машына. Калгасы таксама тады скажуць нам: «У нас старыя машыны, і пошліну плаціць не будзем». Магчыма, механізм недасканалы і мы будзем яго дапрацоўваць, але ў любым выпадку мы павінны ўсе разумець, што пры такім росце колькасці аўто мы будзем шукаць новыя магчымасці фінансавання дарожнага будаўніцтва, інакш гэтыя дарогі ўсе разбурацца. Увогуле, любое падаражанне паліва — гэта інфляцыя. Ніякія пошліны так не страшны, як гэта інфляцыя. Мы павінны з ёю змагацца. Таму я супраць падаражання паліва. Гэта знізіць і нашу канкурэнтаздольнасць».

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

■ Бізнес-крок

САКРЭТЫ ЦЭНАЎТВАРЭННЯ

Не спяшайцеся прадаваць танней за ўсіх

Адна з самых невідавочных рэчаў у бізнесе — тое, што нізкая цана не з'яўляецца найлепшай прапановай. Напэўна, вы ведаеце аб такой эканамічнай тэорыі — «пры росце цэн попыт падае», альбо, наадварот, «чым ніжэйшая цана, тым вышэйшы попыт»? У рэальнасці ўсё не заўсёды так. Для таго, каб гэта зразумець, мы прааналізуем жаданні вашых кліентаў і іх патрэбы.

Нельга апускацца «ніжэй за плінтус»

Ёсць тып кліентаў, для якіх важна, каб была самая нізкая цана. Прычына, па якой яны прымаюць рашэнне аб куплі, — гэта самы выгадны для іх кошт. Калі вы сапраўды з'яўляецеся пастаўшчыком з самымі нізкімі цэнамі, то за такіх кліентаў можна змагацца.

У многіх бізнесменаў, якія выбіраюць шлях па прапанове самых танных тавараў і паслуг, існуе даволі сур'ёзная праблема: канкурэнты таксама, услед за вамі, зніжаюць цэны. Да ўсяго гэтага неабходны зніжэнні выдаткаў і маржы. Колькі пастаўшчыкоў прапануюць мінімальную цану? Магчыма, адзін. Але не факт, што ім будзеце менавіта вы. У выніку падобныя маніпуляцыі аказваюцца абсалютна бескарыснымі. На шчасце, такіх кліентаў не вельмі шмат.

Акцыі лепш, чым нізкая цана

Другі тып — гэта прафесійныя кліенты. Іх мэтай з'яўляецца атрыманне максімуму ад здзелкі з мінімальным укладаннем грошай. Яны вельмі няздрэнна разбіраюцца ў прадукце і аптымізуюць грошы, а не вынік. Калі параўнаць згаданыя тыпы, то для першых галоўнае цана, а другіх цікавіць максімальны вынік за свае грошы. Акцыі, падарункі і бонусы для прафесійных пакупнікоў працуюць асабліва добра. Да таго ж падарункі і бонусы, якія не маюць нічога агульнага з вашым прадуктам, працуюць нашмат лепш. У b2b (business-to-business) сегменце гэтых пакупнікоў большасць.

Галоўнае — не перашкаджаць

І трэці тып кліентаў — гэта людзі, якія шукаюць вынік сёння. Яны маюць патрэбу ў вырашэнні праблемы, і чым хутчэй яна будзе вырашана, тым лепш. Час дастаўкі і гарантыя выніку для такіх пакупнікоў вельмі важная. Калі такі кліент прыйшоў да вас, значыць ён ужо прыняў рашэнне аб куплі менавіта ў вас. Тут галоўнае — дапамагчы падабраць прадукт і не перашкаджаць. Магчыма, гэта самы найлепшы тып кліентаў, таму што рашэнне ўжо прынята. На жаль, такіх пакупнікоў меншасць.

Чым даражэй, тым якасней?

Варта таксама ведаць: псіхалогія людзей уладкавана такім чынам, што адзін і той жа тавар або паслуга, якія прапанаваны за высокую цану, часта ўспрымаюцца як самыя якасныя. Нярэдка попыт на ваш прадукт акажацца вышэй пры значным павелічэнні цэн. Для таго, каб падабраць найбольш аптымальную цану для кліентаў, неабходна вызначаць кошт і глядзець, як павялічацца або зменшацца продажы. Такое тэсціраванне адбываецца наступным чынам: у адзін цудоўны дзень вы змяняеце цэннікі ў краме і назіраеце, як змяніліся продажы. Калі яны ўпалі, то адкідаем гэты варыянт. У пэўны момант вы знойдзеце аптымальны варыянт цаны.

Андрэй МЯСНІКОЎ,
бізнес-кансультант, бізнес-трэнер.

P.S. *Калі ў вас ёсць нейкія канкрэтныя пытанні, звязаныя са сваёй справай, дасылайце іх, калі ласка, на электронны адрас газеты info@zvyazda.minsk.by з пазнакай «для аддзела эканомікі» ці задавайце па тэлефоне 8 017 292 38 02.*

ІДЭЯ БАНК: ЯШЧЭ БОЛЬШ КРЭДЫТАЎ ДЛЯ МАЛОГА І СЯРЭДНЯГА БІЗНЕСУ

Ідэя Банк падрыхтаваў новыя прапановы для малога і сярэдняга бізнесу, для тых, хто збіраецца будаваць з нуля або развіць і пашырыць сваю справу — ад кансультацыі да выдачы крэдыту. Такі кірунак будзе развівацца пад новым брэндам «Idea Bank Business». Спецыяльныя аддзяленні — камфортныя для абмеркавання і прыняцця ўзважанага рашэння — ужо дзейнічаюць у сталіцы і абласных гарадах.

— Наш банк мае магчымасць прадаставіць крэдыты ў валюце за кошт сродкаў, прыцягнутых ад міжнародных фінансавых крэдытных арганізацый, — тлумачыць **старшыня Праўлення ЗАТ «Ідэя Банк» Таццяна МЯДЗВЕДЗЕВА.** — Мы ацэньваем патэнцыял бізнес-праекта і прымаем рашэнне на працягу некалькіх дзён. Узровень ставак залежыць ад фінансавых магчымасцяў кліента. Хуткасць выдачы крэдыту юрыдычным асобам можа заняць каля тыдня...

За 10 гадоў работы на беларускім рынку ЗАТ «Ідэя Банк» трапіў у пяцёрку буйных па колькасці аддзяленняў — 198 аддзяленняў працуюць у 97 гарадах краіны, стаў лідарам па прадастаўленні рознічных паслуг фізічным асобам — укараніў эксклюзіўныя прадукты і паслугі, а па выніках 2012 года наогул заняў першае месца ў рэйтынгу айчынных банкаў.

Святлана БАРЫСЕНКА.

ГОДОВОЙ ОТЧЕТ ЭМИТЕНТА ОАО «МИНСКТЕЛЕКОМСТРОЙ» ЗА 2013 ГОД

Месторасположение: 220037, г. Минск, ул. Аннаева, 49/1-1, тел. (8-017) 245-83-12
Количество акционеров: всего – 412, в том числе юр. лиц – 1, физ. лиц. – 411.
Основной вид деятельности – строительство инженерных сооружений связи.
Среднесписочная численность работающих – 296 человек. **УНП** 100068131

Информация о дивидендах и акциях

Наименование показателя	Ед. изм.	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	млн руб.	1886.6	1455.7
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	руб.	13 192	10179
Обеспеченность акций имуществом общества	тыс. руб.	336.0	240.6
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	шт.	-	-

Информация о задолженности

Наименование показателя	Ед. изм.	За отчетный период	За аналогичный период прошлого года
Просроченная дебиторская задолженность	млн руб.	3 952	56
Просроченная кредиторская задолженность	млн руб.	-	-

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 года

(в миллионах белорусских рублей)

АКТИВ	Код строки	На конец отчетного периода	На начало года
I. ВНЕОБОРОТНЫЕ АКТИВЫ	**190**	**24 044**	**15 920**
II. ОБОРОТНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	9 046	8 520
Расходы будущих периодов	230	397	300
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	3	24
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	13 155	5519
Денежные средства и их эквиваленты	270	7 929	9122
Прочие краткосрочные активы	280	9	9
ИТОГО по разделу II	**290**	**30 539**	**23494**
БАЛАНС	**300**	**54 583**	**39414**
ПАССИВ	Код строки	На конец отчетного периода	На начало года
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	14 301	372
Резервный капитал	440	639	514
Добавочный капитал	450	6 414	15921
Нераспределенная (неиспользованная) прибыль (непокрытый убыток)	460	26 703	17602
ИТОГО по разделу III	**490**	**48 057**	**34409**
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	**590**	**0**	**103**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	**690**	**6 526**	**4 902**
БАЛАНС	**700**	**54 583**	**39414**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь–декабрь 2013 года

(в миллионах белорусских рублей)

Наименование показателей	Код строки	За январь–декабрь 2013 г.	За январь–декабрь 2012 г.
I. ДОХОДЫ И РАСХОДЫ ПО ВИДАМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ			
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	94 706	71 682
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	64 757	48 563
Валовая прибыль (010 – 020)	030	29 949	23119
Управленческие расходы	040	9 580	6169
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040)	**060**	**20 369**	**16950**
Прочие доходы по текущей деятельности	**070**	**2 080**	**643**
Прочие расходы по текущей деятельности	**080**	**7 506**	**5947**
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (060+070-080)	**090**	**14 943**	**11646**
Доходы по инвестиционной деятельности	**100**	**1 457**	**1336**
Доходы по финансовой деятельности	**120**	**58**	**24**
Расходы по финансовой деятельности	**130**	**59**	**181**
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	**150**	**1 456**	**1179**
ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) (090+150)	**160**	**16 399**	**12825**
Налог на прибыль	170	3 768	3104
ЧИСТАЯ ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК) (160-170)	**210**	**12 631**	**9721**

24.02.2014

Директор Л.И. Адамович

Главный бухгалтер Н.И. Бондарович

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ по бухгалтерской отчетности ОАО «Минсктелекомстрой» за 2013 год

Адресат:
Директору ОАО «Минсктелекомстрой» Адамовичу Леониду Ивановичу
Аудируемое лицо:
Открытое акционерное общество «Минсктелекомстрой», ул. Аннаева, 49/1-1, 220037, г. Минск. Свидетельство о государственной регистрации № 100068131, выдано Минским городским исполнительным комитетом 04.07.2000 г., УНП 100068131.
Аудиторская организация:
Аудиторское частное унитарное предприятие «АудитПАВ», ул. Якубова, 56/1-173, 220095, г. Минск. Свидетельство о государственной регистрации № 190361476, выдано Минским городским исполнительным комитетом 04.06.2002 г., УНП 190361476.
Бухгалтерская отчетность ОАО «Минсктелекомстрой», сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ОАО «Минсктелекомстрой» на 1 января 2014 г. и результаты его финансово-хозяйственной деятельности за 2013 г., при этом совершенные ОАО «Минсктелекомстрой» финансовые (хозяйственные) операции во всех существенных отношениях соответствуют законодательству.
24.02.2014

Директор УП «АудитПАВ» А.В. Позняков

Аудитор И.А. Романенко
Дата получения аудиторского заключения 24.02.2014

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 06 июня 2014 года торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего МО ОАО «Луч» – управляющей компании холдинга «Обувь – «Луч»

Предмет торгов (сведения о продаваемом имуществе)	**Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-3379 общей площадью 1030 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Немига, 30/1 (наименование: Здание клуба. Литер К 2/к; назначение: здание неустановленного назначения)**
Продавец имущества	МО ОАО «Луч» – управляющая компания холдинга «Обувь – «Луч», ул. Короля, 2, АБК, каб. 415, 220004, г. Минск
Организатор торгов	УП «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10
Начальная цена предмета торгов (без учета НДС)	29 926 770 000 белорусских рублей
Сумма задатка	2 900 000 000 белорусских рублей
Условия торгов (условия продажи)	1. Победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов. 2. При приобретении права собственности на предмет торгов (продаваемое имущество) покупатель обязуется на протяжении одного месяца подписать охранное обязательство в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны Рэспублікі Беларусь»
Наличие обременений	аренда

Продаваемое имущество является историко-культурной ценностью.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего МО ОАО «Луч» – управляющей компании холдинга «Обувь – «Луч», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае, если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся **06 июня 2014 года в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 06.05.2014 по 04.06.2014 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»);
(017) 200-12-65, 226-59-70
(МО ОАО «Луч» – управляющая компания холдинга «Обувь – «Луч»).

Печать ООО «РосМирСтрой» (УНП 691313915) **считать недействительной.**

Ігуменскі тракт
№ 15 (73)

ЛЫЖКА ЗА ХАЛЯВАЙ, А ВІДЭЛЕЦ — НА СТАЛЕ

БАЙКІ кухмістра ВЕРАШЧАКІ

Відэлец — здавалася б, вельмі просты сталовы прыбор, тэхналагічна нават прасцейшы за лыжку. Але пакуль ён заняў сваё месца на стале, прайшло вельмі шмат часу — і гэта з-за забабонаў і стэрэатыпаў масавай свядомасці.

Відэлец выкарыстоўвалі яшчэ старажытныя грэкі і рымляне, пра што сведчыць мноства археалагічных знаходак. Ён нават згадваецца ў Бібліі (кніга Самуэля, 2:13). Але напачатку ён не быў індывідуальнай прыладай для ежы, а выкарыстоўваўся на кухні для раскладвання папярэдне нарэзаных кавалкаў мяса па талерках. Найбольш распаўсюджаным відэлец быў на Блізкім Усходзе, у тым ліку у Візантыі, і менавіта там ім пачалі карыстацца паасобку. Доўгі час відэльцы мелі два доўгія і прамыя зубцы — даўжэйшыя за тронкі (часцей за ўсё, касцяныя). Заходняя Еўропа (не кажучы пра Усходнюю і Паўночную), дзе з надыходам сярэдніх вякоў адбыўся пэўны рэгрэс у тэхналогіях і побыце, такой раскошы ўсё ж не ведала.

Візантыйская прынцэса Марыя Аргіра, якая ў самым пачатку XI стагоддзя выйшла замуж за дожа Венецыі, прывезла з сабой відэльцы. «Пальцамі да ежы не датыкалася, а прымушала еўнухаў наразаць яе на маленькія кавалачкі. Яна падчапляла іх адмысловай залатой прыладай з двума зубцамі і клала ў рот», — апісваў усходняе дзіва святы Пётр Даміяні. Аднак спачатку відэльцы былі ўспрыняты вельмі негатыўна, асабліва каталіцкай царквой. Магчыма, таму, што нагадвалі вілы — сталы іканаграфічны атрыбут шатана. Нават заўчасную смерць прынцэсы тлумачылі карай Божай за грахоўны відэлец. Тым не менш менавіта Італія, чые кантакты з Візантыяй былі найбольш трывалымі, паступова стала першай заходнееўрапейскай краінай, у якой відэлец стаў звыклым прадметам побыту. Але амаль паўтысячагоддзя за межамі Апенінскага паўвострава ім практычна не карысталіся.

З Італіі відэлец трапіў і ў Рэч Паспалітую. Лічыцца, што прывезла яго да нас Бона Сфорца, жонка караля Жыгімонта Старога, разам са сваім італьянскім пасагам (1518 год). А ўжо ад каралеўскага двара моду паступова пераняла арыстакратыя. Лічыцца, што менавіта Польшча і Літва зрабіліся другім пасля Італіі цэнтрам відэльцавай моды. Нават у Францыю відэлец быццам бы трапіў з нашых краёў: кур'ёзны кароль польскі Генрых Валуа, які прасядзеў на троне ўсяго некалькі месяцаў, а потым уцёк дадому ў Парыж (1574 год), нічога не ўпадабаў у сваіх часовых «варварскіх» падданых, апроч відэльца. Калі ён стаў каралём дома, укараніў відэлец і там.

У Англію відэлец трапіў з Італіі толькі на пачатку XVII стагоддзя, і для яго замацавання ў побыце спатрэбілася не адно дзесяцігоддзе. Прыкладна адначасова відэлец стаў прывычнай прыладай і ў скандынаўскіх краінах. У гэты самы час упершыню ўбачылі яго і ў Расіі. Прывезла яго туды Марына Мнішак, жонка самазванца Ілжэдзмітрыя І. На вяселлі Марыны і самазванца відэлец надзвычайна шакіраваў рускае баярства і духавенства, як і іншыя заходнія «вычварэнствы». А вось палякі дагэтуль ганарацца тым, што адыгралі такую значную ролю ў распаўсюджванні відэльца па ўсёй Еўропе — ад Францыі да Расіі.

З «сармацкіх» часоў захавалася прыказка: «Лыжка за халявай, а відэлец — на стале». Справа ў тым, што лыжку дробная шляхта насіла з сабой за халявай ботаў, а відэльцаў не мела ўвогуле, і толькі на раскошных сталах магнатаў, за якія яе клікалі падчас сеймікаў, магла іх убачыць. І тое не заўжды: абавязковае забеспячэнне кожнага госця нажом і відэльцам пры каралеўскім двары звязваюць толькі з каралём Аўгустам ІІ (сярэдзіна XVIII стагоддзя).

У XVIII стагоддзі ў Францыі і Германіі ў відэльцаў з'явіліся 3 або нават 4 зубцы (як прынята і сёння), і іх сталі выгінаць дугой, каб відэльцам было прасцей зачэрпваць сыпкую ежу. Такая форма досыць хутка распаўсюдзілася і ў прывілеяваных класаў Рэчы Паспалітай. Для параўнання, у Англіі да пачатку XIX стагоддзя захоўваліся традыцыйныя відэльцы з двума доўгімі зубцамі. Ну, а для сялянскай большасці Беларусі відэлец заставаўся невядомым ледзь не да сярэдзіны XX стагоддзя, калі ён шырока распаўсюдзіўся дзякуючы войску і грамадскаму харчаванню.

■ Гісторыя асобы

ПЕРШЫ БЕЛАРУСКІ БІЗНЕСМЕН

Род Эдварда Вайніловіча ні перад кім шапкі не здымаў

Гарадскі суддзя, прадпрымальнік, стацкі саветнік, дэпутат расійскай Дзяржаўнай Думы, старшыня Мінскага сельскагаспадарчага таварыства Эдвард Вайніловіч дасягнуў усяго сваімі намаганнямі. Ён з залатым медалём скончыў гімназію і паехаў у Германію збіраць лакаматывы, пацвердзіўшы тэзіс: «Тэорыя без практыкі мёртвая».

У сваім завяшчанні Эдвард Вайніловіч напісаў: «Род наш ні перад кім шапкі не здымаў. Калі амаль уся шляхта Навагрудскага ваяводства збірала свае багацці з дробак радзівілаўскага стала і з заложнікаў выйшла ў гаспадары, мы ні адзінай пядзі зямлі ад іх не ўзялі. Ва ўсёй шырокай акрузе Савічы, мабыць, адзіны вольны маёнтак».

ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА І ПАТРЫЯТЫЗМ

Тэхнолаг па адукацыі, дваццацісямігадовы Вайніловіч пасля смерці бацькі ў 1874 годзе ўступае ў валоданне родавымі маёнткамі Савічы і Пузава. З гэтага часу ён звязаў свой лёс з зямлёй, стаўшы адначасова актыўным удзельнікам грамадскага жыцця ў шматлікіх сферах. Яшчэ пры жыцці бацькі Эдвард удзельнічаў у кампрамісных судах, адначасова дапамагаў асірацелым сем'ям. Усе свае грамадскія абавязкі выконваў добрасумленна, ішоў на кампрамісы, калі гэта дапамагала вырашыць праблему, і хутка набыў давер людзей.

Ажаніўся Эдвард Вайніловіч у трыццаць пяць гадоў, забяспечыўшы да таго часу дабрабыт чатырох сясцёр і цвёрда стаўшы на ногі. Яго абранніцай стала любімая дзяўчына Алімпія Узлоўская. Аднак сямейнае жыццё стала цяжкім выпрабаваннем для мужа і жонкі.

Да пачатку XX стагоддзя Эдвард Вайніловіч стаў буйным прадпрымальнікам і валодаў шматлікімі землямі і фабрыкамі ў Мінскай губерні. Да таго часу на 90 тысяч мінчан быў усяго адзін каталіцкі храм. Ён разам са сваёй жонкай Алімпіяй падахвоціўся ўзвесці культавы будынак за ўласны кошт у памяць пра памерлага сына Сімона, які пражыў толькі дванаццаць гадоў. У 1903 годзе ў Мінскую гарадскую думу была накіравана заява прыхаджан Кафедральнага касцёла. Пад лістом, у якім даказвалася неабходнасць будаўніцтва новай святыні, было сабрана больш за 2 тысячы подпісаў.

Кошт храма склаў больш за 300 тысяч рублёў, што раўнялася палове гадавога даходу горада Мінска.

Пакуль расійскае чынавенства разбіралася з просьбамі вернікаў, Вайніловічаў напаткала яшчэ адна трагедыя. У гэтым жа годзе, не дажыўшы ўсяго адзін дзень да свайго дваццацігоддзя, памерла іх дачка Алена-Бянігна. Яе бацька запісаў у дзённіку: «З некалі моцнага дрэва майго роду ападалі лісток за лістком, і я застаўся як адзінокая галінка, асуджаны на смерць, нібы абпаленае громам дрэва, якое ўжо ніякая вясна не ажывіць».

Эдвард і Алімпія Вайніловічы вырашылі пабудаваць храм у гонар святых Сымона і Алены — як памяць пра сваіх дзяцей (Сына яны назвалі ў гонар апостала Сымона, а дачку — у гонар святой Алены, маці імператара Канстанціна, які зрабіў хрысціянства афіцыйнай рэлігіяй). Кошт храма склаў больш за 300 тысяч рублёў, што раўнялася палове гадавога даходу горада Мінска.

ДЗЯРЖАЎНАЯ СЛУЖБА І АГРАРНАЕ ТАВАРЫСТВА

З увядзеннем у Расіі канстытуцыйнага ладу, пасля падзей 1905 года, перад мінскім прадпрымальнікам адкрыліся новыя перспектывы. Эдвард Вайніловіч абіраецца прадстаўніком Заходніх губерняў у Дзяржаўнай Думе Расійскай імперыі. У Дзяржсавеце ён займае высокае становішча члена фінансавай камісіі, асабліва важнай у сувязі з вылучэннем на першы план І Дзяржаўнай Думай аграрнага пытання.

У 1876 годзе Вайніловіч быў абраны членам Мінскага зямельнага таварыства (аграрнага таварыства). Дзякуючы яго ўзмоцненай і працяглай працы, Мінскае таварыства, якое павінна было служыць мэтам русіфікацыі, служыла мясцоваму насельніцтву, аб'ядноўваючы ў сваім складзе некалькі сотняў землеўладальнікаў з аднятых губерняў. Месцы ў дзяржаўным апараце расійскія чыноўнікі сталі ўступаць беларускім земляробам з загарэлым тварам.

Доўгі час Мінскае таварыства было лепшым сярод сельскагаспадарчых таварыстваў Расійскай дзяржавы. У 1905 годзе яно аб'ядноўвала ўсе найбольш моцныя асабістыя гаспадаркі ў літоўскабеларускіх губернях.

Сельскагаспадарчая выстава, адкрытая ў 1901 годзе ў сувязі з 25-годдзем зямельнага таварыства, была ўвасабленнем ідэй, трыумфам дзейнасці Вайніловіча, які змог парадавацца вынікамі сваёй працы. Выстава была аглядам сіл і дасягненняў беларускіх і літоўскіх гаспадарак. Шматлікія госці захапляліся жыццяздольнасцю і ўсёй структурай сельскай гаспадаркі ў маёнтках Вайніловіча.

РЭВАЛЮЦЫЯ І ВАЙНА

Кастрычніцкая рэвалюцыя, сусветная, грамадзянская, польскасавецкая войны спынілі гаспадарчую дзейнасць прадпрыемстваў Эдварда Вайніловіча. Каб аднавіць страты падчас нямецкай акупацыі, Вайніловіч стварыў супольнасць мінскіх сялян. Узначаліўшы яго, ён прад'явіў ваенным уладам патрабаванне абараніць маёмасць вяскоўцаў, якая бессэнсоўна знішчалася рознага роду рэквізіцыямі. Аднак уласны маёнтак Вайніловіча, размешчаны на шляху з Баранавічаў у Бабруйск, пастаянна падвяргаўся разбурэнням.

У 1921 годзе быў падпісаны Рыжскі мірны дагавор, які пазбавіў Вайніловіча сродкаў да існавання. Пакідаючы малую радзіму Пузава і Савічы, Эдвард Вайніловіч не пажадаў скарыстацца дапамогай сваякоў, да якіх лёс паставіўся больш шчасліва. Ён пераехаў у мястэчка Быдгашч, што ў Польшчы, дзе і памёр 16 чэрвеня 1928 года і быў пахаваны на мясцовых могілках.

Іван ГАРГУН

■ Асабістае

ЁН ЗАЎСЁДЫ КУДЫСЬЦІ СПЯШАЎСЯ...

Успаміны пра гісторыка Генадзя Каханоўскага

Калі маладзечанцы захочуць паставіць помнік свайму выдатнаму земляку Генадзю Каханоўскаму (а я думаю, што гэта рана ці позна адбудзецца), скульптуру вядомага гісторыка, на маю думку, трэба рабіць у выглядзе высокага, крыху хударлявага мужчыны ў капелюшы, плашчы пад пояс і абавязкова — з партфелем у руках. Прычым мужчына павінен відавочна кудысьці спяшацца...

Менавіта такім запомніўся мне Генадзь Аляксандравіч. А бачыла я яго ў сваім дзяцінстве і юнацтве часта — бадай, кожны дзень. Мы жылі недалёка адно ад аднаго — нашы дамы і сёння стаяць у Маладзечне на суседніх вуліцах амаль паралельна, а вуліцы звязвае кароткі правулак.

Штодня гэтым правулкам Генадзь Каханоўскі ішоў на працу ў краязнаўчы музей, а ўвечар вяртаўся дадому. Уранку ён хадзіў шпарка, як ходзяць людзі мэтанакіраваныя, заклапочаныя важнай справай, якім трэба за дзень шмат чаго зрабіць, шмат куды паспець, але пры гэтым заўсёды ветліва здароўкаўся з усімі, у тым ліку і са мной, тады яшчэ школьніцай. Вядома, у той час я сама першай крычала яму: «Добры дзень!» Увечар жа, пасля працы, ён пры сустрэчы ўжо мог і прыпыніцца, распытаць, як справы, як вучоба... Калі ж на двары былі мае бацькі, ён абавязкова падыходзіў да іх, каб перакінуцца некалькімі словамі пра надвор'е, пра ўраджай, пра гарадскія навіны, і яшчэ, каб расказаць нам навіны пра Мішу. Міша — гэта Міхась Ткачоў, археолаг, гісторык, а ў далейшым — вядомы грамадскі дзеяч, родны пляменнік маёй маці і даўнішні сябар Генадзя Каханоўскага. Менавіта гэтая акалічнасць — наша радство з Ткачовым, бадай, і зблізіла нас з Каханоўскім.

Шчыра кажучы, Міхась прыязджаў у Маладзечна не столькі да нас, колькі да Генадзя Аляксандравіча. Пасядзеўшы гадзіны дзветры за накрытым сталом у нашай хаце, ён звычайна ішоў да сябра і мог ужо не вярнуцца, а позна ўвечары адразу ад Каханоўскіх пайсці на вакзал, на электрычку. Мая маці нават крыўдзілася за гэта на пляменніка, раўнавала яго да Генадзя Каханоўскага.

А мне такое было зразумелым. Я звычайна прысутнічала пры расповедах аднаго пра другога, таму добра ведала пра розныя нюансы і праблемы ў іх прафесійнай дзейнасці: пра нязгоду ў навуковых поглядах Ткачова з Абэцэдарскім (з дзяцінства ведала гэта прозвішча!), пра неадназначнае стаўленне мясцовых улад да дзейнасці Каханоўскага, пра цяжкасці падрыхтоўкі, а потым і абароны навуковых прац, на той час — доктарскай Ткачова і кандыдацкай Каханоўскага, і пра тое, як яны дапамагалі адзін аднаму... Ткачоў быў вельмі адкрыты чалавек. Ён усё шчыра распавядаў маёй маці падчас сваіх прыездаў да нас, а я заўсёды з зацікаўленасцю слухала (дзіўнае савецкае выхаванне: у сям'і чуць адно, у школе гаварыць, што патрабуюць, і ніколі не сказаць на людзях лішняга). Каханоўскі быў больш стрыманым, я сказала б, нават закрытым чалавекам: як цяпер разумею, рэаліі савецкага асяроддзя прымушалі яго да гэтага...

Прызнацца, ужо сёння, з вышыні пражытых гадоў, магу сказаць, што ў жыцці я рэдка сустракала такое доўгае, моцнае, шчырае мужчынскае сяброўства, заснаванае не толькі на прафесійным аднадумстве, але і на добрай, бескарыслівай узаемнай падтрымцы ...

З Генадзем Аляксандравічам Каханоўскім я лепш пазнаёмілася і больш зблізілася пасля школы, калі, не паступіўшы на філфак, пайшла працаваць на завод «Спадарожнік» і амаль адразу пачала наведваць літаратурнае аб'яднанне «Купалінка» пры маладзечанскай раённай газеце, якая тады называлася «Святло камунізму» (сёння — «Маладзечанская газета»). Генадзь Аляксандравіч быў адным з кіраўнікоў гэтага аб'яднання, і, бадай, ці не ён і паклікаў мяне туды, бо па-суседску быў у курсе маіх спраў і захапленняў.

Партрэт работы Анатоля Крывенкі.

І менавіта Генадзь Аляксандравіч сказаў мне: «Калі ты хочаш быць пісьменніцай (у чым я шчыра прызналася яму гадоў у васямнаццаць. — **Аўт.**), то пісаць трэба толькі на роднай мове!» За што я вельмі ўдзячная яму. Бо гэта вельмі важна для творчага чалавека, каб на самым пачатку шляху знайшоўся хтосьці вельмі аўтарытэтны для пачаткоўца і даў параду, якая потым паўплывае на ўсё жыццё...

Уранку ён хадзіў шпарка, як ходзяць людзі мэтанакіраваныя, заклапочаныя важнай справай, якім трэба за дзень шмат чаго зрабіць.

Гаворачы пра Генадзя Каханоўскага, нельга не расказаць крыху падрабязней і пра літаратурнае аб'яднанне «Купалінка». Думаю, гэта зусім невыпадкова, што з яго выйшлі такія вядомыя сёння паэты і пісьменнікі, як Ала Клемянок, Кастусь Цыбульскі, Таццяна Сапач (ужо, на жаль, нябожчыца), Людка Сільнова, Стася Наркевіч (Настасся Лазебная), Міхась Казлоўскі, крыху маладзейшы за нас, які стаў шчырым прыхільнікам краязнаўчай дзейнасці Генадзя Каханоўскага, фактычна яго паслядоўнікам...

Пасяджэнні звычайна праводзіў Уладзімір Пятровіч Давыдаў, маладзечанскі паэт. Ён быў ужо на пенсіі і з ахвотай, добрасумленна займаўся аб'яднаннем: збіраў нас, арганізоўваў выступленні, рыхтаваў нашы творы да публікавання ў газеце... Генадзь Аляксандравіч жа быў заняты на працы: спачатку ў Маладзечанскім краязнаўчым аддзеле, а пазней — ужо ў Мінску, у Акадэміі навук БССР. Таму нярэдка ён прыходзіў крыху пазней, здароўкаўся, садзіўся на крэсла збоку і моўчкі, уважліва слухаў нашы заняткі. А гэта былі сапраўдныя ўрокі творчасці: мы па чарзе чыталі адзін ці два свае новыя творы, і Уладзімір Пятровіч разбіраў іх па радку — глядзеў рыфму, рытм... Тут жа штосьці падпраўляў або раіў падумаць, пашукаць іншы радок... І ўсе прысутныя неабыякава, але добразычліва (неўзабаве і іх вершы пачнуць разбіраць!) удзельнічалі ў гэтым працэсе. Генадзь Аляксандравіч звычайна маўчаў, аддаючы перавагу паэту Давыдаву, а потым забіраў нашы паперкі і доўга, уважліва ўчытваўся ў тэксты: яго заўвагі былі больш па змесце, па сэнсе твора...

Дарэчы, хачу зазначыць: за ўсе гады, што я наведвала літаб'яднанне, не памятаю паміж яго членамі аніякіх інтрыг, крыўдаў, сварак, аніякай зайздрасці да больш таленавітых і паспяховых паэтаў, да таго, што хтосьці надрукаваўся ў сталічным выданні... Наадварот, мы толькі радаваліся адно за аднаго. Такая была творчая, стваральная, спрыяльная атмасфера. Безумоўна, тон гэтаму задавалі нашы кіраўнікі — Генадзь Каханоўскі і Уладзімір Давыдаў, абодва інтэлегентныя, далікатныя, высокаадукаваныя мужчыны. Прычым што немалаважна было: адзін быў «чыста рускі» творца, другі — «чыста беларус»... Таму пры адборы ў друк ніколі не аддавалася перавага творам на той ці іншай мове — адбіраліся найбольш удалыя: па выніках пасяджэння ў раёнцы заўсёды выходзіла старонка з вершамі, кароткімі апавяданнямі, казкамі. І як гэта было вельмі важна для творцаў-пачаткоўцаў!.. Хацелася пісаць яшчэ і яшчэ... Я і сёння захоўваю, як дарагую рэліквію, усе тыя ўжо пажоўклыя газетныя старонкі з выпускамі маладзечанскага літаб'яднання «Купалінка»...

Яшчэ адной яскравай старонкай у маёй памяці захоўваюцца ўспаміны пра нашы сумесныя паездкі на электрычцы з Маладзечна ў Мінск і назад.

Аднойчы мы ехалі ў вагоне з Каханоўскім. Ён вяртаўся пасля сустрэчы з Уладзімірам Караткевічам, быў у яго дома... Генадзь Аляксандравіч быў вельмі ўзрушаны. Ён з захапленнем пераказваў размову з пісьменнікам, сказаў, што ўвечары дома запіша яе ў свой дзённік. Дадаў, што ўсе цікавыя сустрэчы занатоўвае, каб не згубілася ніводнае слова... Вось гэта сапраўдны гісторык!...

Ён вёз дзве кніжкі Караткевіча, падпісаныя пісьменнікам: адну — самому Генадзю Аляксандравічу, а другую — нейкай жанчыне з Маладзечна, па яе просьбе... «Калі хочаш, папрашу, каб і табе Караткевіч кніжку падпісаў! Хутка зноў буду ў яго», — раптам шчыра прапанаваў мне Каханоўскі. «Ой, не, не трэба... няёмка...» — разгубілася я. Як цяпер аб гэтым шкадую!..

Апошні раз я бачыла Каханоўскага на пахаванні свайго бацькі. Ён памёр у студзені 1993 года, праз два месяцы пасля смерці Міхася Ткачова. Развітацца з бацькам прыйшлі амаль усе суседзі з нашага вялікага завулка і нават з навакольных вуліц. Шчыра кажучы, нават у горы было прыемна, што бацьку так паважалі людзі. Не было толькі аднаго чалавека — Генадзя Каханоўскага. Я заўважыла гэта. Я не бачылася з ім даўно — ужо шмат гадоў жыла па-за межамі Беларусі. І, прызнацца, мне хацелася пабачыцца з Генадзем Аляксандравічам і нават крыху пагаварыць. А яго не было... І толькі калі труну ўжо выносілі з хаты, я нарэшце ўбачыла Каханоўскага. Ён стаяў па-за натоўпам на ўзвышэнні, на невялікай прытаптанай гурбе пяску, пакрытай снегам, і ўважліва, нават неяк пільна, напружана глядзеў па-над галовамі на нябожчыка ў адкрытай труне, якую паставілі на машыну. У руках Каханоўскі трымаў чорны скураны партфель — напэўна, спецыяльна прыехаў з Мінска, каб развітацца... Такім я яго і запомніла. Ніхто тады яшчэ не ведаў, што ў Каханоўскага тая самая хвароба, ад якой сышоў мой бацька і якая сёння так бязлітасна косіць людзей. Генадзь Аляксандравіч памёр роўна праз год...

...Я вельмі рада, што мне яшчэ ў дзяцінстве пашчасціла на сустрэчу з такімі цікавымі, разумнымі, прыстойнымі, высокаадукаванымі, інтэлігентнымі людзьмі, якімі былі Генадзь Каханоўскі і Міхась Ткачоў. Ад іх сыходзіў такі пазітыў!.. Яны заўсёды цікава і са шчырай любоўю гаварылі пра беларускую гісторыю, навуку, літаратуру, мову, што не маглі не запаліць у маёй юначай душы жывы інтарэс да ўсяго гэтага...

Тамара МІЖЫГУРСКАЯ-БУНТА, галоўны рэдактар часопіса «Алеся».

■ На свае вочы

«СКАРБЫ ЗЯМЛІ БЕЛАРУСКАЙ» — ГАСЦЯМ ЧЭМПІЯНАТУ

З 25 красавіка па 6 чэрвеня ў Нацыянальным гістарычным музеі праходзіць выстава мастацкіх галаграм «ГАЛАГРАФІЯ-2014». На ёй прадстаўлены лепшыя працы мастацкай галаграфіі, створаныя ў Беларусі.

Выстава прымеркавана да чэмпіянату свету па хакеі і мае на мэце пазнаёміць замежных гасцей і мінчан з дасягненнямі краіны ў галіне галаграфіі. Па словах арганізатараў, лейтматывам экспазіцыі абраныя выявы праваслаўных святынь. Сярод іх — галаграмы «Крыж Ефрасінні Полацкай», «Дары вешчуноў», «Жыровіцкая ікона Божай Маці».

«Мы стварылі галаграмы, якія выкарыстоўваюцца не толькі як малюнкі, але маюць і пэўную энергетыку. Усе выявы святынь асвячоныя царквой», — паведаміў Леанід ТАНІН, акадэмік Міжнароднай інжэнернай акадэміі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь.

Акрамя царкоўных святынь, можна пабачыць серыю галаграм «Скарбы зямлі беларускай», створаную разам з Нацыянальным гістарычным музеем. Як распавяла першы намеснік дырэктара музея Ніна КАЛЫМАГА, на выставу трапілі многія з экспанатаў, якія не выстаўляюцца ў асноўнай экспазіцыі (усяго ў музеі налічваецца каля 400 тысяч адзінак захоўвання). Сярод іх — каштоўнасці сусветнага значэння. Напрыклад, такія, як скарб, знойдзены ў 1988 годзе ў Мінску каля гарадскога вала. Ён складаецца з больш як 300 прадметаў і мае вагу ў 13 кілаграмаў серабром. Экспанат у савецкі час хацеў займець Дзяржаўны гістарычны музей у Маскве, аднак скарб удалося захаваць у Беларусі. На выставе можна ўбачыць і галаграфічную выяву «пояса Вітаўта»: каштоўнасці, якая датуецца першай трацінай XV стагоддзя. Паводле падання, пояс быў падараваны вялікаму князю Вітаўту крымскім ханам Хаджы-Гірэем. Выстаўлены галаграмы іншых экспанатаў музея: старажытных манет, упрыгажэнняў і прадметаў быту.

Арганізатары паабяцалі зніжкі на наведванне выставы для балельшчыкаў чэмпіянату свету па хакеі (іх можна будзе атрымаць пры наяўнасці білетаў на матчы). Таксама ў наведвальнікаў ёсць магчымасць набыць сувенірную галаграфічную прадукцыю.

Упершыню падобнае мерапрыемства праводзілася ў сталіцы ў 2011 годзе. Тады яго наведала больш за сто тысяч чалавек.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ

■ Раім наведаць

АРХІТЭКТУРА НА АГАРОДЖЫ

Напярэдадні чэмпіянату свету па хакеі ў беларускай сталіцы адкрылася выстава фотаздымкаў беларускай спадчыны. Ёй можна любавацца прама пад адкрытым небам — палотны з павялічанымі фотаработамі размясцілі на агароджы парку Чалюскінцаў.

Арганізатарамі выступілі арт-цэнтр Вольгі і Андрэя Смалякоў, Міністэрства культуры і Мінгарвыканкам. Іх прадстаўнікі мяркуюць, што дзякуючы такому праекту Мінск стане сапраўдным мастацкім цэнтрам еўрапейскага маштабу, што гэта створыць яшчэ адзін яркі вобраз нашай сталіцы.

Усе фотарэпрадукцыі ўзяты з альбома «Спадчына Беларусі», над стварэннем якога працавалі журналісты Алег Лукашэвіч і Аляксандр Аляксееў. У экспазіцыі прадстаўлена старадаўняя архітэктура краіны: Камянецкая вежа, Каложская царква, палац Румянцавых-Паскевічаў, Спаса-Еўфрасіннеўскі манастыр і іншае — усяго больш за 50 выяў адметных збудаванняў.

Сваю працу над збіраннем фотаздымкаў нашай спадчыны Лукашэвіч і Аляксееў распачалі ў 2003-м годзе. З таго часу, акрамя згаданага ўжо альбома па архітэктуры, выдадзена таксама «Спадчына Беларусі. Скарбы», прысвечаная шэдэўрам дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва. Сёння агульны тыраж ужо рэалізаваных кніг склаў 42 тысячы 500 асобнікаў, што з'яўляецца рэкордам для нацыянальнага кнігавыдання.

Адну з першых сваіх выстаў фотамастакі вазілі калісьці ў Рым і вярнуліся адтуль... з пустымі рукамі, бо італьянцы выкупілі ўсе палотны. Натхніўшыся выявамі прадметаў дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва, англічане захацелі арганізаваць выставу нашых артэфактаў у Брытанскім музеі. Такія альбомы ёсць у бібліятэках Папы Рымскага, Патрыярха Іерусалімскага, брытанскай каралевы, у асабістых зборах Мікіты Міхалкова і Анджэя Вайды, на Гаваях і ў Японіі.

Чым жа так прываблівае краіна, убачаная праз аб'ектывы Алега Лукашэвіча і Аляксандра Аляксеева?.. Той спадчынай, пра якую часта не ведаюць самі беларусы. Цэрквы XII стагоддзя, гатычныя касцёлы, барочныя палацы і нават гарады, пабудаваныя італьянцамі, — усё гэта ўпершыню сабрана пад адной вокладкай. Беларусь паказана не як ускраіна пэўнай цывілізацыі, але як сапраўдны культурны асяродак Еўропы, дзе Усход і Захад сустрэўшыся, утвараюць арганічнае спалучэнне.

Мастацкі ўзровень альбомаў «Спадчына Беларусі» адзначаны шэрагам узнагарод. Аўтарам праекта ў 2005 годзе ўручана прэмія Прэзідэнта «За духоўнае адраджэнне».

Убачыць адметную экспазіцыю ля парку Чалюскінцаў можна будзе не толькі падчас чэмпіянату свету па хакеі — выстава пад адкрытым небам будзе працаваць да лістапада.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ. Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ОАО «Нафтан»

РЕАЛИЗУЕТ НА КОНКУРСНОЙ ОСНОВЕ

(с повышением начальной цены)

бывшее в употреблении неиспользуемое имущество:

Наименование конкурса (пометка на конверте)	Наименование	Инв. №	Год выпуска	Начальная цена с НДС, руб. РБ
1. Реализация неликвидов. Полуприцепы	Полуприцеп МАЗ 9758-012, гос. № 9801ВА	13150621	2002	26 100 000
	Полуприцеп МАЗ 975800, гос. № А0779А-2	13151036	2004	38 400 000
	Полуприцеп МАЗ 9758 012, гос. № А0782А-2	13151032	2004	30 600 000
2. Реализация неликвидов. Маз.	Автомобиль МАЗ 54323-032, гос. № АВ5421-2	13151245	1995	48 000 000
3. Реализация неликвидов. Культиватор	Культиватор к минитрактору КТ-00200	15208972	2002	500 000
4. Реализация неликвидов. Бензоколонка	Бензоколонка /8994,722/ COM PRIMA/	6255970	2001	84 000 000
5. Реализация неликвидов. Трактор Т-25	Трактор Т-25, гос. № БЯ 9994	04150072	1994	42 000 000
6. Реализация неликвидов. Зил	Автомобиль ЗИЛ ММЗ554М, гос. № ВМ1182	13150251	1991	48 000 000

Состояние удовлетворительное.
Предложения принимаются по адресу:
211440, г. Новополоцк-1, ОАО «Нафтан», заводоуправление, каб. 101, до 9.30 по местному времени 5 июня 2014 года
с пометками на конверте, указанными в таблице.
Извещения на проведение конкурса размещены на сайте **www.naftan.by.**
Контактные телефоны: 8(0214) 59-87-83, 8(0214) 59-89-26, 8(0214) 59-88-42, (033) 398 08 48, (033) 398 07 67.

УНП 300042199

Считать недействительными бланки квитанции о приеме наличных денежных средств (страховых взносов) формы 1СУ серии КС № 4327848; страхового свидетельства по обязательному страхованию гражданской ответственности транспортных средств на территории РБ серии ВС № 8977940; страхового полиса по договору страхования, заключаемом с физических лицом, юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем по страхованию иному, чем страхование жизни серии БК № 0025175 СООО «Белкоопстрах» филиал в г. Могилеве.

УНП 100706519

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 06.06.2014 в 10.00 по адресу: 220030, г. Минск, просп. Независимости, 11/1, 2 этаж, конференц-зал.

Организатором аукциона является республиканское унитарное предприятие «Отель «Минск»,

находящееся по адресу: г. Минск, просп. Независимости, 11.

НА АУКЦИОНЕ ВЫСТАВЛЯЕТСЯ ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА:

1. Помещение № 12 арендуемой площадью 21,4 кв.м, на первом подвальном этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 545 700 рублей; размер задатка – 54 550 рублей; целевое использование – размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.
2. Помещение № 14 арендуемой площадью 26,5 кв.м, на первом подвальном этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 675 750 рублей; размер задатка – 67 550 рублей; целевое использование – размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.
3. Помещение № 17 арендуемой площадью 19,7 кв.м, на первом подвальном этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 502 350 рублей; размер задатка – 50 200 рублей; целевое использование – размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.
4. Помещение № 18 арендуемой площадью 18,5 кв.м, на первом подвальном этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 471 750 рублей; размер задатка – 47 150 рублей; целевое использование – размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.
5. Помещение № 19 арендуемой площадью 20,7 кв.м, на первом подвальном этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 527 850 рублей; размер задатка – 52 750 рублей; целевое использование – размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.
6. Помещение № 46, арендуемой площадью 10,3 кв.м, на первом этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 262 650 рублей; размер задатка – 26 250 рублей; целевое использование – размещение офиса, осуществление розничной торговли; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.
7. Помещение № 19, арендуемой площадью 36,3 кв.м, на одиннадцатом этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 925 650 рублей; размер задатка – 92 550 рублей; целевое использование – размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.
8. Помещения №№ 23, 24, 25, арендуемой площадью 34,5 кв.м, на одиннадцатом этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 879 750 рублей; размер задатка – 87 950 рублей; целевое использование – размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.
9. Помещения №№ 26, 27, 28, арендуемой площадью 34,2 кв.м, на одиннадцатом этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 872 100 рублей; размер задатка – 87 200 рублей; целевое использование – размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.
10. Помещения №№ 29, 30, 31, арендуемой площадью 34,4 кв.м, на одиннадцатом этаже в здании по ул. Кирова, 18 (литер А 12/бл), в г. Минске; с центральным отоплением, электроснабжением, телефонизацией; срок аренды – 3 года; начальная цена продажи – 877 200 рублей; размер задатка – 87 700 рублей; целевое использование – размещение офиса; ставка арендной платы за 1 кв.м – 306 000 рублей.

Документы на участие в аукционе принимаются с 06.05.2014 по 04.06.2014 с 8.30 до 12.00, с 13.00 до 16.00, по адресу: г. Минск, просп. Независимости, 11/2, каб. 232. Документы, поданные после 16.00 04.06.2014, не рассматриваются.

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 1049 «О мерах по реализации Указа Президента Республики Беларусь от 07 мая 2009 № 238».

Для участия в аукционе участник в срок, установленный для приема документов на участие аукционе:

- перечисляет задаток на р/с №3012000006014 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка – 795, УНП 100973184, ОКПО 37372251, РУП «Отель «Минск»;

- подает заявление на участие в аукционе;

- заключает соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона;

- предоставляет копию платежного документа о перечислении задатка.

Помимо указанных документов:

***- физическое лицо** предъявляет документ, удостоверяющий личность;*

***- индивидуальный предприниматель** – копию свидетельства о государственной регистрации;*

***- юридическое лицо** (резидент Республики Беларусь) – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; нерезидент – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, в заявлении сообщает о нахождении на территории Республики Беларусь представительства с указанием даты выдачи Министерством иностранных дел Республики Беларусь разрешения на открытие представительства, номера и срока действия разрешения.*

Представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица предъявляет доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.

Копии документов предоставляются без нотариального засвидетельствования.

Порядок оформления участия в аукционе: лицу, допущенному к участию в аукционе, организатор аукциона выдает билет участника аукциона, в котором указывается порядковый номер, под которым данное лицо зарегистрировано.

При отсутствии у лица, желающего участвовать в аукционе, текущего (расчетного) счета в учреждении банка, он должен быть открыт до подачи заявления на участие в аукционе и указан в заявлении.

Порядок определения победителя аукциона:

- торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены и проводятся аукционистом, определяемым организатором аукциона;

- аукцион продолжается до тех пор, пока по новой объявленной аукционистом цене аукционный номер поднимает только один участник аукциона или пока не останется только один участник, предложивший наиболее высокую цену. Аукционист трижды называет цену, по которой продан предмет аукциона, и объявляет о продаже данного предмета аукциона, а также сообщает номер участника аукциона, выигравшего аукцион по данному предмету аукциона (далее – победитель аукциона).

Размер штрафа, уплачиваемый участником аукциона и(или) его победителем (приравненным к нему лицом), в случаях, предусмотренных законодательством, составляет 10 000 000 рублей.

Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на расчетный счет арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участником документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона под роспись.

Договор аренды по результатам аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Телефоны для справок: (8-029) 117 56 22, (8-017) 229 70 39.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

на право заключения договоров аренды земельных участков в г. Ельске.

ОРГАНИЗАТОР ПРОВЕДЕНИЯ АУКЦИОНА – ЕЛЬСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). **Предмет аукциона:** право заключения договоров аренды земельного участка.

Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 №462

	Предмет аукциона	Целевое назначение	Начальная цена предмета аукциона (бел. рублей)	Размер задатка, реквизиты платежного документа для перечисления денежных средств, (бел. рублей)	Расходы, связанные с формированием и регистрацией земельных участков, (бел. рублей)	Организация, которая предоставляет информацию о месте размещения земельных участков, землеустроительную документацию для ознакомления	Адрес и номер контактного телефона комиссии
1	Земельный участок с кадастровым номером 321450100004001124 Площадь 0,0053 га по адресу: г. Ельск, ул. 9 Мая. Ограничений в использовании нет. Срок аренды 50 лет	Для строительства и обслуживания здания торгового павильона «земельный участок для размещения объектов розничной торговли», код по классификации 1 16 03	2 009 245	200 925 на р/с местного бюджета Ельского района 3602416000173, ЦБУ № 310 филиала № 317 ОАО «АСБ Беларусбанк» МФО 151501678 УНП 400034695, код назначения платежа 04002	-	Землеустроительная служба Ельского районного исполнительного комитета, г. Ельск, ул. Дзержинского, д. 6, 8(02354) 20585	г. Ельск, ул. Дзержинского, д. 6 8(02354) 20583
2	Земельный участок с кадастровым номером 321450100004001125 Площадь 0,0052 га по адресу: г. Ельск, ул. 9 Мая. Ограничений в использовании нет. Срок аренды 50 лет	Для строительства и обслуживания здания торгового павильона «земельный участок для размещения объектов розничной торговли», код по классификации 1 16 03	1 971 298	197 130 на р/с местного бюджета Ельского района 3602416000173, ЦБУ № 310 филиала № 317 ОАО «АСБ Беларусбанк» МФО 151501678 УНП 400034695, код назначения платежа 04002	-	Землеустроительная служба Ельского районного исполнительного комитета, г. Ельск, ул. Дзержинского, д. 6, 8(02354) 20585	г. Ельск, ул. Дзержинского, д. 6 8(02354) 20583

Аукцион состоится **06 июня 2014 г. в 10.00 в малом зале Ельского районного исполнительного комитета, по адресу: г. Ельск, ул. Дзержинского, д. 6.**

Прием документов осуществляется в рабочие дни с 8.30 до 13.00 и с 14.00 до 17.30 по 02 июня 2014 года, кабинет 1.9.

Для участия в аукционе на право заключения договора аренды земельного участка приглашаются граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица.

Для участия в аукционе необходимо:

Внести задаток (задатки) не позднее 02 июня 2014 года в вышеуказанном размере согласно графы 5 таблицы.

Представить в комиссию по организации и проведению аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков Ельского районного исполнительного комитета **по адресу: г. Ельск, ул. Дзержинского, д. 6, кабинет 1.9**. следующие **документы:**

заявление на участие в аукционе;

документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) с отметкой банка;

подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукционов (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования;

дополнительно представляются:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования;

индивидуальным предпринимателем – копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина или индивидуального предпринимателя – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии устава и свидетельства о государственной регистрации юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица;

представителем или уполномоченным должностным лицом иностранного юридического лица – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык, легализованные в установленном порядке доверенность или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык;

представителем иностранного гражданина – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в указанные в извещении сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов, и внесшие задаток в размере, порядке и сроки, определенные в извещении о проведении аукциона.

Граждане, индивидуальные предприниматели и юридические лица, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из предметов аукциона.

Аукцион проводится при наличии двух и более участников. Победителем признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Размер увеличения цены предмета аукциона (шаг аукциона) установлен 5 процентов от предыдущей цены, называемой аукционистом.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет аукциона продается данному участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Победитель аукциона (единственный участник несостоявшегося аукциона) в соответствии с условиями, предусмотренными решениями Ельского районного исполнительного комитет от 24.02.2014 г. №№ 100, 101, обязан в течение 10 рабочих дней после утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо после признания аукциона несостоявшимся:

внести плату за право заключения договора аренды земельного участка;

возместить затраты на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документов, необходимых для его проведения (о затратах, связанных с организацией и проведением аукциона, участники будут проинформированы перед началом аукциона), формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, в том числе с государственной регистрацией в отношении этих участков

заключить с Ельским районным исполнительным комитетом договор аренды земельного участка и осуществить в двухмесячный срок со дня подписания договора аренды государственную регистрацию прав, ограничений прав на земельный участок;

юридическому лицу в течение шести месяцев, а гражданину в течение одного года с момента возникновения права на земельный участок приступить к его занятию в соответствии с целью и условиями предоставления;

получить в установленном порядке архитектурно-планировочное задание и технические условия для инженерно-технического обеспечения объекта строительства, разрешение Ельского районного исполнительного комитета на проведение проектно-изыскательских работ, разработку строительного проекта на строительства объекта в срок, не превышающий 2 года;

приступить к строительству объекта в течение шести месяцев со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство такого объекта;

снять на занимаемом земельном участке плодородный слой почвы и использовать его согласно проекту рекультивации;

осуществить строительство объекта в сроки, определенные документацией.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомления с землеустроительной документацией по соответствующим земельным участкам (в том числе с характеристиками расположенных на земельных участках инженерных коммуникаций и сооружений (при их наличии) и условиями инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории. Осмотр земельных участков на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Начальник отдела экономики
Ельского районного исполнительного комитета
С. Н. Бугаенко

К сведению акционеров

ОАО «Современные розничные технологии»

16 мая 2014 года в 09.00
по адресу: Минский район, Хатежинский с/с, 1, административно-бытовой корпус, каб. 106
СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. О реорганизации Общества.
2. Об утверждении условий выкупа акций на баланс Общества по требованию акционеров.
3. О внесении изменений в устав.

Регистрация лиц, имеющих право на участие в общем собрании акционеров, будет проводиться по месту проведения собрания **с 08.00 до 08.45.**

Акционер Общества принимает участие в работе собрания лично или через своего представителя, действующего на основании доверенности. Для регистрации на собрании необходимо при себе иметь паспорт, доверенность.

Дата формирования реестра владельцев ценных бумаг, на основании которого составляется список лиц, имеющих право на участие в общем собрании акционеров общества, — **12.05.2014.**

С материалами, подготовленными к собранию, акционеры могут ознакомиться в рабочие дни **с 09.00 до 16.00 с 08.05.2014** и в день проведения собрания по адресу (место нахождения общества, проведения собрания): **Минский район, Хатежинский с/с, 1, административно-бытовой корпус, каб. 106.**

Орган, созывающий внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Современные розничные технологии»: наблюдательный совет.

УНП 690019195

Наблюдательный совет (телефон: 8 (017) 500-26-04).

УНП 806000286

Общество с ограниченной ответственностью

«Страхование и консультации»

220040, г. Минск, 2-ой Измайловский пер., д. 16, комн. 5

www.ckb.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 г.

АКТИВЫ	Код строки	31 декабря 2013	31 декабря 2012
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	6	12
ИТОГО по разделу I	**190**	**6**	**12**
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы	210	7	6
В том числе:		-	-
материалы	211	7	6
Расходы будущих периодов	230	1	
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	-	8
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	47	73
Денежные средства и их эквиваленты	270	8	28
ИТОГО по разделу II	**290**	**63**	**115**
БАЛАНС	**300**	**69**	**127**
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	5	5
Добавочный капитал	450	11	11
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	(35)	(21)
ИТОГО по разделу III	**490**	**(19)**	**(5)**
СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА	**Код строки**	**31 декабря 2013**	**31 декабря 2012**
1	2	3	4
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	3	-
ИТОГО по разделу IV	**590**	**3**	**-**
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	85	132
В том числе:			
поставщикам, подрядчикам, исполнителям	631	14	8
по налогам и сборам	633	3	4
по социальному страхованию и обеспечению	634	8	9
по оплате труда	635	10	34
прочим кредиторам	638	50	77
Обязательства, предназначенные для реализации	640	-	-
ИТОГО по разделу V	**690**	**85**	**132**
БАЛАНС	**700**	**69**	**127**

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь – декабря 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За январь–декабрь 2013	За январь–декабрь 2012
1	2	3	4
Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	410	684
Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	-	-
Валовая прибыль (010 – 020)	030	410	684
Управленческие расходы	040	(387)	(636)
Расходы на реализацию	050	-	(8)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030 – 040 – 050)	060	23	40
Прочие доходы по текущей деятельности	070	-	16
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(30)	(18)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (± 060 + 070 – 080)	090	(7)	38
Доходы по инвестиционной деятельности	100	2	6
В том числе: доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	-	4
доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-
проценты к получению	103	2	2
прочие доходы по инвестиционной деятельности	104		-
Расходы по инвестиционной деятельности	110	-	(6)
В том числе: расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	-	(6)
прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	-	-
Доходы по финансовой деятельности	120	7	1
В том числе: курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	121	7	-
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	1
Расходы по финансовой деятельности	130	(12)	(26)
В том числе: проценты к уплате	131	(5)	(5)
курсовые разницы от пересчета активов и обязательств	132	(7)	-
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	(21)
Иные доходы и расходы	140	-	(6)
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100 – 110 + 120 – 130 ± 140)	150	(3)	(31)
Прибыль (убыток) до налогообложения (± 090 ± 150)	160	(10)	7
Налог на прибыль	170	(4)	(2)
Чистая прибыль (убыток) (± 160 – 170 ± 180 ± 190 – 200)	210	(14)	5
Совокупная прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	(14)	5

Директор Ю.И. Бельчик

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ

1	Дата, время и место проведения аукциона, организатор торгов	**Аукцион состоится 11 июня 2014 г. в 11.00, по адресу: г. Жлобин, ул. Петровского, 45 КУП «Жлобинский центр управления районной коммунальной собственностью»**			
2	Срок приема документов	**с 9.00 до 17.00 по рабочим дням по 05 июня 2014 года**			
3	Номер лота	1	2	3	4
4	Адрес земельного участка	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, микрорайон 19 (вблизи магазина «Заводской»)	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, ул. Карла Маркса	Гомельская область, Жлобинский район, г. Жлобин, микрорайон 3	Гомельская область, Жлобинский район, Солонский с/с, д. Солонская Корма
5	Кадастровый номер участка	321850100002003305	321850100002003304	321850100004002546	321886404101000011
6	Площадь, га	0,0150 га	0,0300 га	0,0050 га	0,0300 га
7	Целевое назначение	для обслуживания площадки под сезонную торговлю (размещение объектов розничной торговли)	для обслуживания площадки под сезонную торговлю (размещение объектов розничной торговли)	для обслуживания площадки под сезонную торговлю (размещение объектов розничной торговли)	для размещения торговых павильонов (земельный участок для размещения объектов розничной торговли)
8	Срок аренды	3 года	3 года	3 года	15 лет
9	Характеристика территории и расположенных на участке инженерных коммуникаций; строений и сооружений; инженерно-геологические условия	Участок свободен от застройки (инженерно-геологические условия будут определены на стадии производства проектно-изыскательских работ)			
10	Условия и ограничения	1. победителю либо единственному участнику несостоявшегося аукциона в течение 10 рабочих дней с даты утверждения протокола результатов аукциона (либо признания аукциона несостоявшимся): - внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы в случае предоставления рассрочки ее внесения в установленном порядке); - возместить затраты на организацию и проведение аукциона, включая расходы, связанные с изготовлением и предоставлением документов, необходимых для его проведения, государственной регистрацией в отношении этих участков; 2. после совершения победителем аукциона либо единственным участником несостоявшегося аукциона действий, названных в п. 1, но не позднее 2 рабочих дней, заключить с Жлобинским районным исполнительным комитетом договор аренды земельного участка и осуществить в двухмесячный срок со дня подписания договора аренды государственную регистрацию прав, ограничений прав на земельный участок; 3. обратиться в установленном порядке в РУП «Гомельавтодор» УГАИ УВД для получения технических условий на размещения торговых павильонов (в отношении лота № 4); 4. получить в установленном порядке архитектурно-планировочное задание и технические условия для инженерно-технического обеспечения объекта строительства, разрешение райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ, разработку строительного проекта на строительство объекта в срок, не превышающий одного года (в отношении лота № 4); 5. приступить к строительству объекта в течение шести месяцев, со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство объекта (в отношении лота № 4); 6. получить в установленном порядке архитектурно-планировочное задание и технические условия для инженерно-технического обеспечения объекта строительства, разрешение Жлобинского райисполкома на проведение проектно-изыскательских работ, разработку проекта благоустройства территории в сроки, определенные законодательством; 7. приступить к занятию земельного участка в течение шести месяцев со дня утверждения в установленном порядке проектной документации; 8. снять на занимаемом земельном участке плодородный слой почвы и использовать его согласно проектной документации			
		0,0150 – охранная зона сетей и сооружений водоснабжения	0,0077 – охранная зона линии электропередачи		0,0300 – придорожная полоса (контролируемая зона) автомобильной дороги
11	Условия инженерного развития инфраструктуры застраиваемой территории	Подключение к общим сетям и сооружениям инженерной инфраструктуры выполняется по техническим условиям эксплуатирующих организаций с учетом нагрузок, определенных при разработке ПСД.			
12	Начальная стоимость, рублей	4 017 440	8 179 321	1 219 548	193 460
13	Сумма задатка, рублей	800 000	1 600 000	200 000	38 000
14	Затраты по изготовлению землеустроительной документации, рублей	3 332 970	3 095 345	3 020 932	6 512 928
15	Стоимость расходов по организации и проведению аукциона (ориентировочно), рублей	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

1. Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность, утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь 26.03.2008 г. № 462.

2. Аукцион состоится при наличии не менее двух участников. Не допускается продажа по начальной цене.

По заявлению победителя аукциона местным исполнительным комитетом предоставляется рассрочка внесения платы за предмет аукциона. Указанное заявление подается победителем аукциона в местный исполнительный комитет не позднее одного рабочего дня после утверждения протокола о результатах аукциона. Решение о предоставлении рассрочки внесения платы за предмет аукциона принимается местным исполнительным комитетом в течение 5 рабочих дней со дня получения заявления о предоставлении рассрочки.

В течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона победитель аукциона обязан внести плату за земельный участок (часть платы – в случае предоставления рассрочки), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка.

После совершения победителем аукциона вышеуказанных действий, но не позднее 2 рабочих дней, местный исполнительный комитет передает ему выписку из названного решения, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона.

3. Если аукцион признан несостоявшимся в связи с тем, что заявление на участие в нем подано только одним участником, земельный участок предоставляется этому участнику при его согласии с внесением платы за предмет аукциона в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов, с выдачей ему в день признания аукциона несостоявшимся копии протокола о признании аукциона несостоявшимся.

В течение 10 рабочих дней после признания аукциона несостоявшимся гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо обязаны внести плату за предмет аукциона (часть платы – в случае предоставления рассрочки), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка.

После совершения участником названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, местный исполнительный комитет передает ему выписку из названного решения, а также один экземпляр протокола о признании аукциона несостоявшимся, в котором указываются лицо, выразившее согласие на приобретение этого земельного участка, и иные сведения, предусмотренные в части второй пункта 27 Положения.

4. Для участия в аукционе гражданин, индивидуальный предприниматель или юридическое лицо (лично либо через своего представителя или уполномоченное должностное лицо) **в срок по 05 июня 2014 года (с 9.00 до 17.00)** подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков, которые они желают приобрести в частную собственность, а также представляют документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка.

Кроме того, Организатору аукциона представляются:

гражданином – копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;

представителем гражданина – нотариально удостоверенная доверенность;

представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан и юридических лиц, уполномоченные должностные лица юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность.

Документы принимаются по адресу: г. Жлобин, ул. Петровского, 45 (подъезд 2, этаж 1).

5. Перечисление суммы задатка осуществляется на расчетный счет Организатора аукциона № 3012006530013 в филиале № 312 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Жлобин, код МФО 151501673, УНН 490317354, сумма задатка победителя аукциона засчитывается при оплате им стоимости предмета аукциона.

Всем желающим представляется возможность предварительно ознакомиться с документами по объекту и с объектом в натуре.

Контактные телефоны: 8 (02334) 3 14 08, 2 18 18.

НАЙПРЫГАЖЭЙШЫЯ ДЗЯЎЧАТЫ КРАІНЫ ЖЫВУЦЬ У МІНСКУ

Новая «Міс Беларусь»: разумная, выхаваная, руплівая і... толькі потым прывабная

Дзявяты па ліку нацыянальны конкурс прыгажосці яго арганізатары — тэлеканал АНТ — зрабілі максімальна «сваім». Усе касцюмы і аксесуары, выкарыстаныя 2 мая ў шоу «Міс Беларусь—2014», — ад беларускіх дызайнераў. 9 з 10 суддзяў конкурсу — таксама айчынныя медыйныя асобы, сярод якіх прадстаўнікі шоу-бізнесу і свету моды, знакамітыя спартсмены, тэлевізіёншчыкі, каралевы прыгажосці. Хіба што сярод запрошаных гасцей айчынных выканаўцаў і замежных артыстаў было пароўну. І, зразумела ж, усе 25 дзяўчат, якія ўтойвалі напружанне і хваляванне за лёгкімі крокамі дэфіле — прадстаўніцы розных рэгіёнаў Беларусі.

...Прэтэндэнткам на карону першай прыгажуні краіны — ад 18 да 25 гадоў. Прычым наймаладзейшая і старэйшая за ўсіх дзяўчыны прыехалі з аднаго і таго ж горада, Гомеля. Многія, што дзіўна, не дацягваюць па параметрах да стандартных для падобных конкурсаў 175 см росту — але пра гэта хутка забываешся, гледзячы, як эфектна і ўпэўнена дзяўчаты крочаць па подыуме што ў аднолькавых белых сціплых сукенках, што ў легкадумных «марскіх» купальніках, што ў дзелавых касцюмах, што ў вячэрніх уборах.

Суддзі, у адрозненне ад абсалютнай большасці публікі, пільна прыглядаліся да дзяўчат на працягу некалькіх тыдняў, таму з вонкавай лёгкасцю абралі 10 фіналістак, якія пад вынайдзенае вядучымі шоу новае слова «апладысменткі» прайшліся ў яшчэ адным дэфіле ў купальніках. І толькі пасля пятага, агульнага выхаду дзяўчат у дзівоснай прыгажосці вячэрніх сукенках пад знакаміты «мадэльны» хіт шведскай поп-зоркі Босана (Bosson) «One in a Million» журы зрабіла канчатковы выбар і вызначылася з усімі ўзнагародамі. Першай, праўда, адзначылі не дзяўчыну, а... самую прыгожую сукенку аўтарства беларускага брэнда «Анжэ Этуаль». Тытул «Міс Фота» атрымала Яна Ждановіч з Бабруйска, «Міс Топ-мадэль» назвалі асляпляльную бландзінку, мінчанку Вікторыю Васілеўскую, «Міс Сяброўства» канкурсанткі прызналі абаяльную прадстаўніцу Магілёва Ангеліну Нерушкіну, а «Міс глядацкіх сімпатый» стала таксама магіляўчанка Вераніка Батвянкова. Усе ўладальніцы спецыяльных прызоў у дадатак да тытулаў, дарэчы, атрымалі грашовыя ўзнагароды.

Што да галоўнага тытула «Міс Беларусь», то яго, паводле слоў старшыні журы, кіраўніка тэлеканала АНТ Рыгора Кісяля, павінна была атрымаць «разумная, адукаваная, выхаваная, руплівая, актыўная і толькі потым — прыгожая». Бліжэй за ўсіх да гэтага ідэалу наблізіліся тры канкурсанткі. Мінчанка Дар'я Фаміна стала другой віцэ-міс. Яшчэ адна сталічная прыгажуня, Крысціна Марцінкевіч, спынілася ўсяго за крок ад кароны і атрымала тытул першай віцэ-міс. «Намесніцам» таксама дасталіся грашовыя прызы. А вось новай уладальніцай эксклюзіўнага ўпрыгажэння з белага золата з фіянітамі і тапазамі стала Вікторыя Мігановіч са Смаргоні. Зрэшты, з аднолькавым поспехам можна сказаць — з Мінска: менавіта ў сталіцы дзяўчына жыве і працуе ўжо некалькі гадоў, пасля заканчэння медыцынскага каледжа.

«Міс Беларусь—2014» — 21 год. Яна працуе медсястрой у стаматалагічным кабінеце адной з мінскіх клінік. Ніякага мадэльнага вопыту, як прызналася адразу пасля перамогі крыху разгубленая дзяўчына, у яе раней не было. На кастынг прыйшла па ўласным рашэнні: захацелася паспрабаваць нешта новае ў жыцці. «Мая перамога — гэта вельмі нечакана і надзвычай прыемна. У дзяўчат шмат гадоў ідзе на тое, каб засвоіць дэфіле, а мяне вось толькі тут за пару тыдняў навучылі, і я справілася, — у двух словах акрэсліла свой шлях да поспеху Вікторыя. — Цяпер, праўда, вельмі хочацца найперш адпачыць, выспацца і аднавіць сілы». На пытанні цікаўных пра асабістае жыццё «Міс Беларусь» адмоўчваецца, але так красамоўна ўсміхаецца, што нават скептыкі разумеюць: на асабістым фронце ўсё ў прыгажуні ў парадку. Надалей дзяўчына плануе не што іншае, як зноў прыступіць да працы. Але гэта ў яе атрымаецца не раней за атрыманне прыза ад тэлеканала АНТ — паездку ў Парыж пад назвай «Тыдзень топ-мадэлі», якая ўключае ў сябе майстар-клас па макіяжы, кансультацыі ў дыетолага, удасканаленне майстэрства дэфіле, індывідуальны курс ёгі і прафесійную фотасесію.

Акрамя таго, «Міс Беларусь» па традыцыі атрымлівае права прадстаўляць нашу краіну на міжнародным конкурсе прыгажосці «Міс Свету», а дзве віцэ-міс — на іншых прэстыжных міжнародных конкурсах, «Міс Інтэркантыненталь» і «Miss Supranational». Ну, а наступныя выбары найпрыгажэйшай беларускі адбудуцца праз два гады, у 2016-м.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Журы IX Нацыянальнага конкурсу прыгажосці «Міс Беларусь-2014»:

кампазітар, прадзюсар Леанід Шырын;
дырэктар Нацыянальнай школы прыгажосці Алена Троіцкая;
кіраўнік мадэльнага агенцтва Тамара Ганчарова;
дызайнер Іван Айплатаў;
«Міс Беларусь-2012» Юлія Скалковіч;
«Miss Supranational-2012» Кацярына Бурая;
спявак Bosson (Швецыя);
дырэктар Беларускага цэнтра моды, кіраўнік Тыдня моды Беларусі Яніна Ганчарова;
чэмпіён Алімпійскіх гульняў у Сочы, фрыстайліст Антон Кушнір;
старшыня журы — старшыня праўлення ЗАТ «Другі нацыянальны тэлеканал» Рыгор Кісель.

Фота Надзеі БУЖАН.

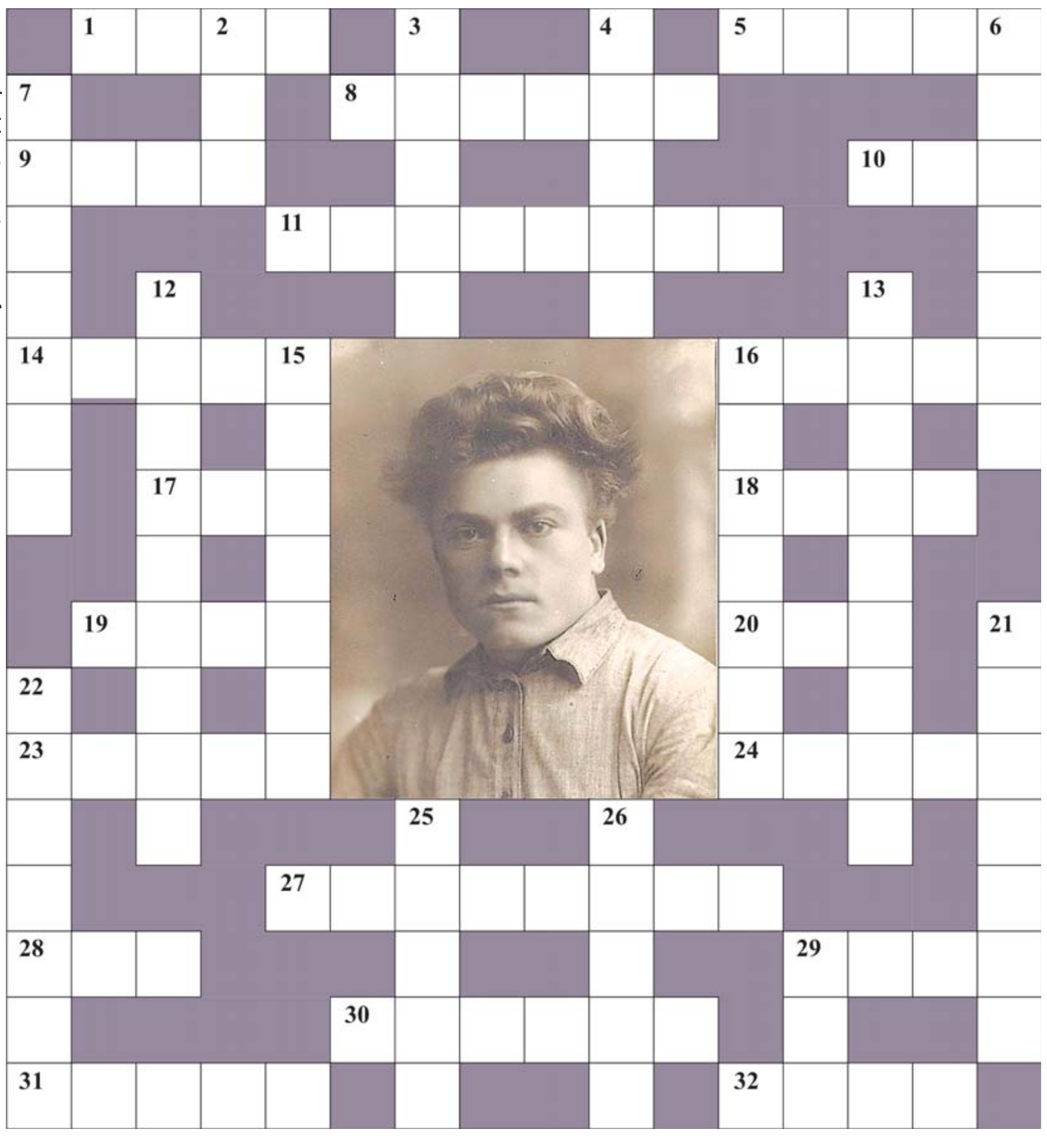

Склаў Лявон ЦЕЛЕШ, г. Дзяржынск.

«ПРЫГОЖА-СВЕТЛАЯ ВЯСНА»

Вясна, май, каханне ў творчасці Паўлюка Труса

Па гарызанталі: 1. «Зялёны гай смяецца пад блакітам.\\Празрыстым поглядам вітае ...-вясну». З верша Паўлюка Труса «Золак вясны». **5.** «Хачу, каб вечна красавала\\Прыгожа-светлая ...». З верша «Вясна». **8.** Веруючы чалавек. **9.** Святы агонь у язычнікаў. **10.** Група спевакоў; маючы добры музыкальны слых і прыемны голас, Паўлюк быў актыўным удзельнікам школьнага, а затым студэнцкага ... . **11.** Верш П.Труса. («Вясна! Вясна! Удалі над краем...»). **14.** ..., Вясковы. Псеўданімы паэта. **16.** «Памёр паэт! Ды песня вечна!\\Яна звіла яму ...!». З верша «Памяці Максіма Багдановіча». **17.** Асобная кніжка выдання збору твораў. **18.** «Возера дрэмле.\\Вербы зялёныя\\... пахілілі\\На сонную гладзь». З верша паэта «Над возерам». **19.** «Маладая вясна,\\Залатая ...! Будзь красна і ясна,\\Не шкадуй нам дабра». З верша Я.Коласа «Песня аб вясне». **20.** Грунт пад вадой ракі, возера. **23.** Тое, што скоўвае, абмяжоўвае дзейнасць. **24.** Аб'ява аб спектаклі, лекцыі. **27.** Дзежка, у якой рашчыняюць хлеб. **28.** «Пунсовы ...,\\У цвеце ....\\Вярбіны гнуцца над вадой». З верша П.Труса «Май». **29.** «Цяпер вясна ў нас,\\Вятры шумяць над гаем,\\А позна ўвечары\\Красу цярушыць ...». З верша «Ліст да сястры». **30.** «Героям-землякам мы аддаем ...,\\Іх подзвіг у імя жыцця не забываецца». З верша А.Нафрановіча «У Дзень Перамогі». **31.** «Малады ...». Газета, у якой друкаваліся вершы П.Труса. **32.** «... растаў. І раскатамі грому\\Зазвінелі зімовыя крыгі». З верша П.Труса «Яна».

Па вертыкалі: 2. «У купальскую ...\\Пры спатканні з табой\\Ты аб шчасці з запалам спявала». З верша П.Труса «У купальскую ...». **3.** «... буйныя». Зборнік паэзіі П.Труса. **4.** Вытворчае аб'яднанне. **6.** Жанр лірычных мініяцюр у беларускай прозе. **7.** «...», «Маладняк». Літаратурныя аб'яднанні, у дзейнасці якіх прымаў удзел П.Трус. **12.** Сігнальны ліхтар для рэгулявання руху на чыгунцы, аўтамабільных дарогах. **13.** Зборнік выбраных мастацкіх твораў розных аўтараў. **15.** «Біце, біце ў ... -\\Не зважайце, што я малы». Прыпеўка. **16.** Перасадка расады ў глебу. **21.** «Чырвоны ...». Вусная сатырычная газета, якую рэдагаваў студэнт Паўлюк у час вучобы ў Мінскім педагагічным тэхнікуме. **22.** Кустовая расліна, цвіценне якой у маі супадае з пахаладаннем. **25.** «А ... гамоніць,\\сярдзіта шуміць,\\і коцяцца грозныя хвалі». З паэмы «Дзясяты падмурак». **26.** Вёска на Уздзеншчыне, у якой нарадзіліся, акрамя П.Труса, К.Крапіва і Л.Арабей. **29.** Адна партыя якой-небудзь гульні.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ:
Па гарызанталі: 1. Рань. 5. Васна. 8. Вернік. 9. Зніч. 10. Хор. 11. «Першамай». 14. Шавец. 16. Вянок. 17. Том. 18. Стан. 19. Пара. 20. Дно. 23. Аковы. 24. Афіша. 27. Хлебніца. 28. Май. 29. Клён. 30. Паклон. 31. Араты. 32. Снег. **Па вертыкалі:** 2. Ноч. 3. Ветры. 4. Фірма. 6. Абразкі. 7. «Узвышша». 12. Святлафор. 13. Анталогія. 15. Цымбалы. 16. Высадка. 21. Прамень. 22. Чаромха. 25. Нёман. 26. Нізок. 29. Кон.

Даты Падзеі Людзі

1904 год — 110 гадоў таму нарадзіўся Паўлюк (Павел Адамовіч) Трус, беларускі паэт. Сялібай роду Трусаў была вёска Старое Сяло, але незадоўга да нараджэння Паўлюка вёска згарэла ад маланкі і сям'я адбудавалася ў найбліжэйшым Нізку. Меў брата Міхася і сёстраў Марыю і Веру. З малых гадоў дапамагаў па гаспадарцы. У дзесяць гадоў хадзіў за бараною, крыху пазней вазіў з бацькам узімку лес да Усы на сплаў, у дванаццаць браў першыя ўрокі аратага, у пятнаццаць дапамагаў пры касьбе. У 1928-1929 гг. вучыўся ў БДУ. Наведваў лекцыі Якуба Коласа, Усевалада Ігнатоўскага, сустракаўся з Янкам Купалам, Цішкам Гартным, Міхасём Чаротам і Язэпам Лёсікам. Пасябраваў з Язэпам Пушчам, Максімам Лужаніным, Сяргеем Дарожным, Зінаідай Бандарынай і многімі іншымі. Быў пастаянным удзельнікам студэнцкага хору. З 1925 года — член літаратурнага аб'яднання «Маладняк». У 1927-1928-м працаваў у гомельскай газеце «Палеская праўда». Аўтар зборнікаў «Вершы», «Ветры буйныя». Рыхтаваў трэці зборнік пад назвай «Чырвоныя ружы» і працаваў над паэмай «Сірата Алеся». Пісаў сатырычныя вершы, гумарыстычныя вершаваныя апавяданні. Паэзіі Труса ўласцівыя спалучэнне публіцыстычных грамадзянскіх матываў з мяккім лірызмам, рамантычная прыўзнятасць, творчае выкарыстанне народна-песенных сродкаў, рытміка-меладычная напеўнасць. Памёр ад тыфу ў 1929 годзе.

1936 год — нарадзіўся (вёска Балотца Навагрудскага раёна) Фёдар Васільевіч Аляшкевіч, беларускі нейрахірург, акадэмік НАН Беларусі (1996), доктар медыцынскіх навук (1973), прафесар (1980). У 1980-2000 гг. быў галоўным нейрахірургам Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь. Аўтар больш за 300 навуковых прац. Навуковыя даследаванні прысвечаны сасудзістым парушэнням галаўнога мозга, чэрапна-мазгавым траўмам, пухлінам галаўнога мозга, эпілепсіі, болевым сіндромам.

1945 год — пасля разгрому нямецка-фашысцкіх войскаў на берлінскім напрамку адзінай сілай, здольнай аказваць сур'ёзнае супраціўленне Чырвонай Арміі, была група армій «Цэнтр» і частка групы армій «Аўстрыя», якія знаходзіліся на тэрыторыі Чэхаславакіі. Аперацыю праводзілі войскі 1-га, 2-га і 4-га Украінскіх франтоў — усяго больш за мільён салдат. Асноўныя сілы групы армій «Цэнтр» аказаліся «ў мяшку» на ўсход ад Прагі. Праз чатыры дні пасля пачатку ваеннай аперацыі яны капітулявалі. Так быў пакладзены канец апошнім буйным нямецка-фашысцкім групоўкам. Пражская аперацыя стала яшчэ адным яркім сведчаннем высокага баявога майстэрства военачальнікаў і воінаў Савецкай Арміі.

«МАЛАДОСЦЬ»: зачараваныя Максам

Цёплы май «Маладосць» сустракае чарговым незвычайным нумарам

Пасля красавіцкай спробы часопіса заглыбіцца ў фантастыку свет пабачыць нумар, часткова прысвечаны Максіму Багдановічу. У гэты час памяць аб самым маладым і загадкавым класіку беларускай літаратуры традыцыйна ажывае, бо на 17 мая прыпадае гадавіна смерці паэта. Успомнім жа яго разам з «Маладосцю».

Частка майскай «Маладосці», прысвечаная Багдановічу, носіць назву «Зачараваныя Максам». Камусьці такі зварот можа падасца недарэчным і фамільярным, але блізка знаёмым з Багдановічам ён, бадай, моцна вуха не разане. Бо багдановіцкая шчырасць, што была ўласцівая паэту пры жыцці і нязменна пульсуе ў ягонай творчасці, прымушае ставіцца да яго як да сябра, схіляе да сардэчнага «ты». Нумар пачынаецца лістом да Багдановіча, напісаным яго таямнічай прыхільніцай. І прасякнуты ён тым жа духам роднасці.

Максім Багдановіч — асоба неадназначная і сваёй неадназначнасцю надзвычай прыцягальная. Узяць хаця б ужо «абсмактаную» на розныя лады таямніцу так званага «інтымнага дзённіка» паэта. Пра тое, як жывецца і дыхаецца ў скуры неадназначнага Багдановіча, чытачам «Маладосці» распавядзе акцёр Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі Аляксандр Марчанка, які выконваў ролю паэта ў спектаклі «Дзённік паэта» па п'есе Сяргея Кавалёва.

Далей — сур'ёзна пра Багдановіча: шэраг артыкулаў супрацоўнікаў музея Максіма Багдановіча пра аб'ект іх навуковай цікавасці. Таццяна Шэляговіч распавядае пра артыкул Багдановіча «Краса і сіла», прысвечаны галоўнаму літаратурнаму ўкраінцу Тарасу Шаўчэнку. Цікава будзе пачытаць пра родных Максіма ў артыкулах Міхася Бараноўскага «Яблык ад яблыні», Марыны Запартыкі «Першая мачаха» і Анастасіі Жылінскай «Гісторыя чалавека з фотаздымка». Ірына Шорац раскажа пра замілаванасць Максіма дзецьмі, яго кранальнае сяброўства з маленькай дзяўчынкай Веранікай Залатаровай. Ірына Мышкавец у артыкуле «Пошукі і знаходкі» дзеліцца асаблівасцямі музейнай працы, якая нярэдка нагадвае дэтэктыў. У сярэдзіне «багдановіцкай» часткі нумара схавалася незвычайная цікавінка: нядаўна адшуканы фельетон «Международный чемпионат и ярославцы», аўтарства якога прыпісваецца нашаму герою...

Для філалагічна заглыбленых чытачоў «Маладосць» назапасіла некалькі цікавых крытычных артыкулаў. Даследчыца замежнай і беларускай літаратуры Ева Лявонава раскажа пра семантыку катастрафічнага ў творчасці Багдановіча. Літаратуразнаўца Ульяна Верына спрабуе разабрацца ў прынцыпах, па якіх быў сплецены «Вянок» Багдановіча — адзіны прыжыццёвы зборнік паэта. Артыкул Ціхана Чарнякевіча «Другая эстэтычная дыверсія» дазваляе ўбачыць у асобе Багдановіча радыкальнага наватара ў літаратуры, чые першаадкрывальніцкія захады не ўсім былі даспадобы: у перыпетыях стаўлення нашаніўцаў да багдановіцкай спадчыны дагэтуль цяжка разабрацца...

Заканчвае «багдановіцкую» частку майскай «Маладосці» матэрыял па выніках конкурсу эсэ «Мой Максім Багдановіч», які праводзіўся музеем Максіма Багдановіча. У нумары чытайце тры лепшыя тэксты.

Скончыўшы апусканне ў багдановічаманію, чытач плаўна перамяшчаецца ў традыцыйныя для «Маладосці» паэтычную і празаічную рубрыкі, дзе яго чакаюць новыя прыемныя літаратурныя знаёмствы.

І апошняя прыемная навіна. У пятым нумары «Маладосці» стартуе новы праект «ГістфакТ», які дае магчымасць галасна выказацца ўсім гісторыкам краіны. Першае слова пра нашу «дагісторыю» прамаўляе аспірант Інстытута гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Станіслаў Юрэцкі.

Чытайце «Маладосць». Будзьце маладымі і цікаўнымі!

Тамара САРАЧЫНСКАЯ.

НАРОДЖАНЫЯ 5 мая

Яны лічаць сваім абавязкам вучыць і адукоўваць іншых. Яны валодаюць добра развітым інтэлектам. Людзі гэтага дня вельмі ўпартыя і ўпэўненыя ў сабе, ім бывае цяжка прызнацца ў тым, што яны памыліліся. Ім не хапае такту і дыпламатычнасці, каб падтрымліваць поспехі іншых. Яны заўсёды ў руху самі і пастаянна стымулююць да дзеяння іншых. Ім неабходна пазбягаць адкрытай агрэсіўнасці ў дачыненні да сапернікаў. Выхаванне ў сабе цярплівасці — задача не з лёгкіх, але для іх гэта з'яўляецца адной з умоў дасягнення поспехаў.

НАРОДЖАНЫЯ 6 мая

Гэтым людзям уласцівая павышаная спачувальнасць. Настаўнікі, дарадцы, клапатлівыя бацькі, яны ўмела вядуць сваіх падначаленых у заўтрашні дзень. Поспех спадарожнічае тым, хто ўсвядоміў мяжу сваіх магчымасцяў і можа захаваць свае інтарэсы і інтарэс іншых. Людзі гэтага дня чуллівыя, уразлівыя, ранімыя, яны ў найвышэйшай ступені схільныя да эмацыянальнай нестабільнасці, цяжка пераносяць фізічны дыскамфорт і боль. Мудрыя і рашучыя, яны аказваюцца выключна надзейнымі сябрамі ў хвіліны цяжкіх душэўных выпрабаванняў. Яны заўсёды стануць на бок слабага і безабароннага, чыю псіхалогію разумеюць вельмі добра.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 5.24	20.50	15.26
Віцебск	— 5.08	20.44	15.36
Магілёў	— 5.14	20.40	15.26
Гомель	— 5.16	20.30	15.14
Гродна	— 5.40	21.04	15.24
Брэст	— 5.47	20.59	15.12

Месяц

Першая квадра 7 мая.
Месяц у сузор'і Рака.

Імяніны

***Пр.** Аляксандры, Анатоля, Георгія, Івана, Валерыя(і).*
***К.** Паўліны, Юдзіты, Антона, Арцёма, Георгія, Дамініка, Філіпа.*

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ЗАЎТРА

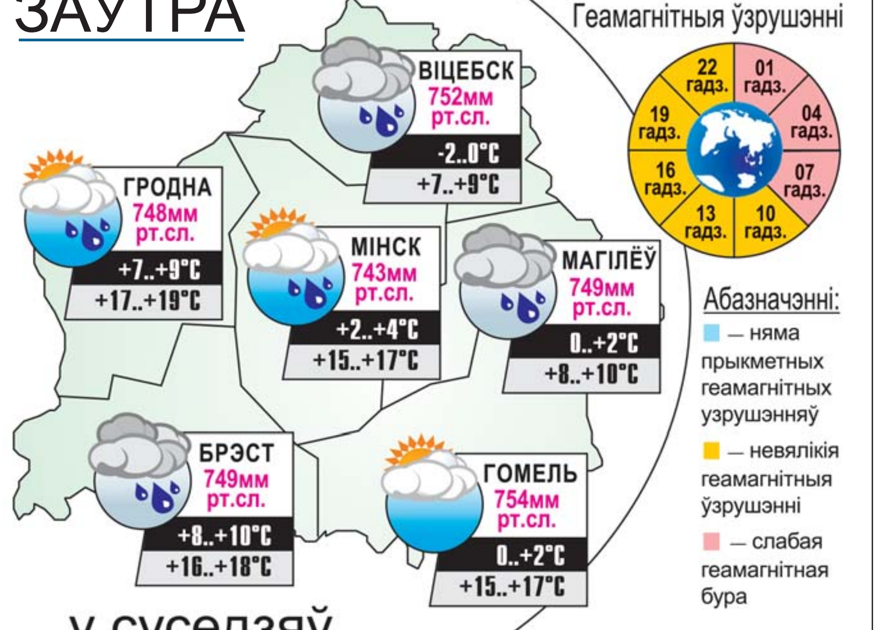

...у суседзяў

ВАРШАВА +16..+18°С	КІЕЎ +16..+18°С	РЫГА +8..+10°С
ВІЛЬНЮС +15..+17°С	МАСКВА +9..+11°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ 0..+2°С

Дзетак хтось купляў
на рынку,
Іх прыносіў добры птах...
Дзе шукалі Васіліску?
Не інакш — у васільках!
Шаноўнага калегу
Уладзіслава КУЛЕЦКАГА
шчыра віншуем
з нараджэннем дачушкі!
Хай расце ўцехай
для бацькоў і... нянькай —
для Васілька!
Звяздоўцы

УСМІХНЕМСЯ

Абмен эсэмэскамі паміж мужам і жонкай.

«Дарагая, што табе падарыць на дзень нараджэння?»

«Вой, ды мне абсалютна ўсё адно (адпраўлена з майго вельмі старога тэлефона, з якога ўсе сяброўкі смяюцца)».

Хочаце даведацца, колькі ў вас сваякоў? Купіце кватэру каля мора.

Мужык вяртаецца ўвечары дадому. Да яго жонка:

— Мілы, а ў мяне для цябе дзве навіны — добрая і дрэнная. З якой пачаць?

— Давай з дрэннай...

— Я ўшчэнт разбіла твой Lexus...

— Цікава, а якая тады добрая навіна?

— Я больш не буду!..

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, па Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэрыі: 287 18 81.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by,
ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by
(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.826. Індэкс 63850. Зак. № 1900.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30 5 мая 2014 года.